

T R A N S K R I P T
DRUGOG NASTAVKA 26. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 10.4.2008. GODINE, S POČETKOM U 10,05 SATI

PREDSJEDAVALAČI
MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nastavljamo rad 26. sjednice Doma. Konstatujem da sjednici prisustvuje 35 poslanika. Svoje odsustvo niko nije opravdao što nas navodi na zaključak da će nam se pridružiti u toku sjednice.

Kao što vam je poznato, sjednicu smo prekinuli završetkom rasprave o 22. tački dnevnog reda. Preostaje nam sad rasprava o ostalim tačkama usvojenog dnevnog reda. Onda ćemo izvršiti glasanje o materijalima razmatranim na ovoj sjednici, prema zaključku Doma.

Prelazimo na 23. tačku dnevnog reda:

Ad. 23. Informacija o stanju bezbjednosti u Bosni i Hercegovini za 2007. godinu, sa Informacijom o trenutnom stanju sigurnosti u BiH, po zaključku Doma sa 21. sjednice

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja se zahvaljujem ministru što je tu. Nekoliko sjednica odgađamo ovu tačku dnevnog reda. Znam i da je sjednica vlade i zamolio bih da ako ima potrebu da nekoliko uvodnih riječi.

Izvolite, ministre. Ministar Tarik Sadović, ministar bezbjednosti.

TARIK SADOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani zamjenici predsjedavajućeg, uvaženi zastupnici, poslanici Parlamentarne skupštine Predstavničkog doma, kolege ministri, poštovani predstavnici civilnog sektora, predstavnici medija, dame i gospodo, Parlament je odlučio da zapravo dvije informacije objedini u jednu. Moram reći da ova Informacija o trenutnom stanju sigurnosti koju je Parlament zahtijevao na jednoj od svojih sjednica je zahvaljujući izuzetnim naporima samog ministarstva uspjela da bude napravljena za nekih pet dana. Međutim, radi procedure usvajanja u Vijeću ministara, zatim u ovoj komisiji i, naravno, radi rasporeda tačaka, došla je sa prilično zakašnjenja i ja ću ukratko pokušati, dakle da objedinim obje ove tačke.

Na osnovu prikupljenih informacija i saznanja može se reći da su i dalje prisutne sve prijetnje i pojavni oblici koji bitno utječu na sigurnosnu situaciju u BiH. Važno je reći da je 17.2.2008. godine Skupština Kosova proglasila nezavisnost i ova činjenica nagovijestila je mogućnost refleksije tog događaja i na sigurnosnu situaciju u BiH. U više gradova RS održani su protesti koje je policija RS, uglavnom, držala pod kontrolom. Evidentno je da pitanje Kosova, kao najkрупniji regionalni problem na Balkanu, generira određene tenzije i u samoj BiH.

Na političkoj sceni prisutna su brojna neriješena pitanja i javne, često preoštre, konstatacije koje mogu proizvesti osjećaj građanske nesigurnosti i neizvjesnosti za budućnost. Ukoliko se takav trend nastavi, može doći do jačanja ekstremizama, pretežno na nacionalnoj i vjerskoj osnovi. Posebno su rizični oni prostori u BiH gdje već postoje određene tenzije i gdje su se ispoljavali određeni oblici nasilja na tim osnovama. Posebno ranjiva kategorija, i to treba reći i u ovom Parlamentu, su povratnici i njihova imovina, te vjerski objekti (pod navodnicima), 'manjinskih zajednica u BiH'.

Ukupnu sigurnosnu situaciju u BiH kontinuirano opterećuje teško ratno naslijeđe i na procesuiranje osoba optuženih za ratne zločine. Naše i procjene određenih agencija govore da se oko 10 hiljada osoba u BiH sumnjiče za počinjene ratne zločine. Te osobe, u pravilu, nastoje da izbjegnu krivičnu odgovornost. Između ostalog, i sudbina velikog broja nestalih lica, jer nisu otkrivene brojne masovne grobnice i gdje se nalaze posmrtni ostaci više hiljada osoba, rađaju određenu frustraciju, nezadovoljstvo kod njihovih porodica.

Ilegalna trgovina drogama je prilično raširena aktivnost kriminalnih grupa, bilo da su dio lanca međunarodne ilegalne trgovine ili su dijelovi lokalnih mreža dilera i preprodavaca. Neke kriminalne grupe drže i monopol u određenim područjima. Prljavi novac se pere na razne načine i uključuje u legalne tokove, a najčešće ulaganjem u nekretnine. Nema saznanja da se novac od droge usmjerava za izvršavanje krivičnih djela terorizma.

Operativna saznanja, također, ukazuju na prisutnost ilegalne trgovine visokotarifnim robama, pretežno cigaretama, u području istočne Hercegovine i istočne Bosne.

Također, jedan od oblika organiziranog kriminala, ilegalna trgovina naoružanja i minsko-eksplozivnim sredstvima, a načini krijumčarenja su organima gonjenja, uglavnom, poznati. Međutim, ono što zabrinjava jesu saznanja da su otkupljivane i eksplozivne naprave velike razorne moći koje se mogu aktivirati pozivom na mobitel. Podaci koji su prikupljeni u prethodnom periodu, na osnovu kojih se prati i procjenjuje sigurnosna situacija, sa stanovišta mogućeg unutrašnjeg terorizma, pokazuje da na području BiH u posljednje vrijeme nije počinjen nijedan teroristički akt niti teroristička prijetnja prema građanima i imovini BiH, kao ni prema međunarodnim institucijama koje su prisutne u našoj zemlji. U međuvremenu, vi ste upoznati preko medija, da je određena grupa u Bugojnu i u Sarajevu uhapšena, međutim istraga će pokazati da li je riječ bila o konkretnoj namjeri izvršenja krivičnog djela terorizma ili je riječ o nezakonitom posjedovanju oružja i eksplozivnih sredstava.

Također, registrovani su brojni događaji koji su dakle svojim sadržajem imali negativan odraz na sigurnosnu situaciju u BiH. Ali ti događaji su u osnovi predstavljali izvršenje raznih krivičnih djela – podmetanje eksplozivnih naprava, ubistva, kriminalni obračuni, razbojničke pljačke, sknavljenje vjerskih objekata, spomen-obilježja, ilegalna uzurpacija imovine, posebno povratnika, verbalne prijetnje upućene povratnicima, nacionalističke prijetnje upućene putem SMS poruka, narušavanje javnog reda i mira, naročito u ugostiteljskim objektima, što sve skupa u određenoj mjeri utiče na ukupno stanje sigurnosti građana.

Događaji koji su imali negativnog odraza na ukupnu bezbjednosnu situaciju su, dakle, klasična krivična djela, a u posljednje vrijeme takvih događaja je registrovano nešto više na području Sarajeva, uključujući Istočno Sarajevo, te neka mjesta koja gravitiraju u Kantonu Sarajevo. Dakle, mislim na Visoko, Kakanj. U jednom relativno kratkom vremenskom periodu

počinjeno je više teških krivičnih djela, uključujući ubistva, ranjavanja, postavljanje i aktiviranje eksplozivnih naprava, koja su izazvala, opravdano, strah i zabrinutost građana i uznemirila širu javnost.

Pored ubistava koja su izvršena na posebno okrutan način, posebno ću naglasiti ovo ubistvo starice u Sarajevu, koja je zapaljena od strane maloljetnih lica, također i ono ubistvo u tramvaju, također od maloljetnika kao i druga krivična djela – podmetanja i aktiviranja eksplozivnih naprava pod automobile, ugostiteljske objekte. Nešto više je registrirano na užem području grada Sarajeva, recimo, na Dobrinji III kod autobusnog stajališta gdje je bačena eksplozivna naprava od koje su tri osobe povrijeđene, zatim eksplozivne naprave koje su podmetane pod kladionice Viliams i Premijer, zatim na Palama kada je aktivirana eksplozivna naprava ispred ugostiteljskog objekta Omerta, dakle koji se nalazi u skopu autobuske stanice od čijeg dejstva ... su smrtno stradala tri lica. Također, aktiviranje eksplozivnih naprava u mjestima, dakle kod Pala: Luke i Stambolčiću gdje je jedna osoba ... povrijeđena.

Pored navedenih eksplozija, koje su se desile na području Sarajeva, u predhodnom periodu su registrovane i slične aktivnosti na drugim područjima BiH, a u većini navedenih slučajeva, prema podacima koji nisu do kraja potvrđeni, radilo se o međusobnim obračunima lica sa kriminalnom prošlošću koje razmjenjuju, na taj način, evo da kažem, međusobne poruke upozorenja, izazivaju strah, nastoje, dakle da ovim reketaškim metodama, da iznude određene i zadovolje određene svoje interese.

Također su na sigurnosnu situaciju utjecale i kriminalne aktivnosti pojedinaca koje su se ispoljavale kroz sknavljenje vjerskih objekata, groblja, mezarja itd., što sve skupa, osim što rađa neku uznemirenost, ali evo, na nekin način, i proizvodi zlu krv među ... etničkim i nacionalnim i vjerskim skupinama.

Dakle, ovo što se generalno može reći o događajima, koji su u posljednje vrijeme doprinijeli negativnom osjećaju građana za vlastitu sigurnost, može se reći da u ogromnoj većini slučajeva se radi o klasičnim kriminalnim ... aktivnostima.

Dozvolite mi sad da u najkraćim mogućim crtama dam jedan sažetak iz Informacije o stanju sigurnosti za 2007. godinu. To je jedan obiman materijal koji ima oko 50 stranica. Evo, ja ću pokušati za nekoliko minuta da to ...prezentiram.

Dakle, ta informacija obuhvata sve sigurnosne aspekte, odnosno pokazatelje stanja i kretanja u društvu koje direktno utiču na stanje sigurnosti. U skladu s tim, dakle podatke dobijamo iz institucija koje su direktno vezane za provođenje i praćenje zakonitosti. U tom smislu, Ministarstvo sigurnosti prikuplja odgovarajuće izvještaje, informacije iz entitetskih ministarstava, MUP-a, Policije Brčko Distrikta, kantonalnih MUP-ova, državnih agencija za provođenje zakona, sudova, ministarstava i institucija koji su na ovaj ili onaj način vezani za ... pitanje sigurnosti.

Pokušali smo u ovoj informaciji da napravimo novi pristup u razmatranju stanja sigurnosti pa smo Informaciju podijelili u 10 poglavlja, i to: Granična sigurnost; Kriminalitet koji ima potpoglavlja: Organizirani kriminal, Krivična djela protiv života i tijela i Maloljetnička delikvencija, zatim Javni red i mir, Sigurnost u saobraćaju, Saradnja sa Haškim tribunalom, Sigurnost povratnika, Uklanjanje mina u BiH, Sigurnost hrane, Epidemiološka situacija i druge

prijetnje sigurnosti. Naravno, ja molim parlamentarce, ukoliko ...nešto u ovome nije bilo obuhvaćeno, a oni smatraju da je ...to važno, da ...u tom smislu i daju konkretne naloge ministarstvu.

Redosljed sigurnosnih tema koje su obuhvaćene u Informaciji uslovljen je, dakle, stanjem sigurnosti u 2007. godini a također smo stavljali ... kao prioritet i uvjete koje ...proističu iz dokumenta Evropsko partnerstvo sa BiH. Dakle, u Informaciji su vidljivi trendovi i napredak u nekim sigurnosnim oblastima kao i negativni trendovi koji su se pojavili u 2007. godini. Također su tretirana, i kroz statistiku prikazana, ključna pitanja iz nadležnosti ministarstva koja su istaknuta u Izvještaju o napretku BiH koji je, na kraju 2007. godine, izradila Evropska komisija EU ...i u kojem je konstatovan napredak u sljedećim oblastima: napredak u području upravljanja vizama, napredak u području upravljanja granicama, napredak u procedurama azila koje su generalno u skladu sa međunarodnim standardima, zatim napredak u području migracija, u borbi protiv pranja novca kao i izvjestan napredak u saradnji sa policijama susjednih zemalja na području suzbijanja trgovine drogom.

Također smo zaključili strateški Sporazum sa EUROPOL-om radi jačanja sredstava za borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma. A generalno se može reći da je u radu policije postignut izvjestan ...napredak.

Stanje sigurnosti u BiH, a to se potvrđuje i kroz iznesene podatke u Informaciji, ukazuje da treba intenzivno raditi na usvajanju sljedećih dokumenata: *Revidirane strategije integriranog upravljanja granicom, Državne strategije o migracijama, Državne strategije za borbu protiv zloupotrebe droga*, kao i da treba što brže uspostaviti tijelo za nadzor nad implementacijom *Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije*.

Posmatrajući sigurnost granica u 2007. godini, treba naglasiti da je BiH predstavljala i dalje zemlju tranzita za ilegalne imigrante, čije je krajnje odredište Zapadna Evropa. Ali u posljednje vrijeme BiH se pojavljuje kao i zemlja krajnje ... destinacije i mjesto gdje se regrutuju novi imigranti. Dakle, ilegalne imigracije pojavljuju se u raznim formama, bilo kao legalan ulazak u BiH a zatim ilegalan pokušaj prelaska državne granice radi odlaska u zemlje Zapadne Evrope. Dalje, ilegalan ulazak u BiH, ilegalan pokušaj izlaska iz BiH, legalan ili ilegalan ulazak u BiH i pokušaj ostanaka, dakle zloupotrebljavajući taj boravak u BiH, bilo traženjem azila ili drugih mogućnosti za ostanak.

Nadležnim tužilaštvima u BiH, Granična policija podnijela je 43 službena izvještaja, zbog počinjena 43 krivična djela iz oblasti krijumčarenja raznih vrsta roba, protiv 31 osobe. Granična policija privremeno je oduzela 146 vozila i drugih transportnih sredstava, što je za 18,4% manje u odnosu na 2006. godinu.

Uprava za indirektno oporezivanje u 2007. godini podnijela je 576 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, što je više za 30% u odnosu na 2006. godinu. Vrijednost oduzete robe je 13.345.293 KM.

Granična policija je identificirala 1.041 osobu za kojima su, od strane nadležnih tijela, raspisane potjernice. Nadležnim tijelima su predata 542 strana državljana, od čega je Službi za poslove sa strancima u BiH 482 osobe, i ostalim tijelima 36. U ilegalnom prelasku državne granice, ulazak i izlazak, otkrivena je 851 osoba. Služba za poslove sa strancima je tokom 2007.

godine u 539 slučajeva otkrila pojave ilegalne imigracije, što je za 62% više u odnosu na 2006. godinu.

U Ministarstvu sigurnosti je u 2007. godini zaprimljeno 149 zahtjeva za azil, i to za 572 osobe. I, evo treba da kažem da je mahom riječ o osobama koje su u statusu privremenog prihvata, koje su došle u BiH sa Kosova još tokom 1998., odnosno 1999. godine i sada na ovaj način, traženjem azila, žele da trajno riješe svoj status u BiH.

Iz BiH je deportovano 329 stranih državljana, što je više za 246%. Izvršeno je 17 ekstradicija u 10 zemalja po raspisanim međunarodnim potjernicama. Izvršena je readmisija iz BiH u Hrvatsku 16 stranaca, i to pet državljana Hrvatske i jedan državljanina Srbije, a iz Republike Hrvatske, po osnovu Sporazuma o readmisiji, je prihvaćena 431 osoba, a od tih, dakle, osoba, 240 je stranih državljana i 191 državljanin BiH.

Podaci o općem kriminalitetu ukazuju da je u 2007. godini u BiH registrovano 38.078 krivičnih djela, što je smanjenje od 3,4% u odnosu na prethodnu godinu. Dakle, imamo smanjenje stope općeg kriminaliteta.

U padu je broj najtežih oblika krivičnih djela kao što su ubistva i teške krađe dok se, nažalost, bilježi povećanje broja razbojništava i krivičnih djela vezanih za djela protiv polne slobode i morala.

Procent rasvijetljenosti krivičnih djela općeg kriminaliteta je oko 64%. Broj organiziranih grupa osumnjičenih za izvršenje krivičnih djela iz oblasti općeg kriminaliteta, čija je djelatnost presječna u prošloj godini, ukazuje da je u ovoj oblasti sve više elemenata organiziranosti, posebno u oblasti krijumčarenja i trgovine ljudima, kao i u trgovini i rasturanju opojnih droga. Međusobni obračuni i likvidacije među pripadnicima organiziranih kriminalnih grupa često, dakle na javnim i prometnim mjestima, dodatno otežavaju stanje u ovoj oblasti, pa su dakle potrebni dalji napor u borbi protiv ovog oblika kriminala i, naravno, pooštavanje kaznene politike uz pojačavanje preventivnog djelovanja.

Nosioci organiziranog kriminala u BiH su organizirane kriminalne grupe koje se bave krijumčarenjem ljudi i narkotika, krađom i prodajom vozila, falsificiranjem novca, trgovinom ljudima radi bavljenja prostitucijom, pljačkama i zloupotrebama službenog položaja, u cilju finansijskih mahinacija i pranja novca.

Rad Državne agencije za istrage i zaštitu je bio usmjeren na 11 organiziranih kriminalnih grupa, dakle čije se djelovanje vezuje za izvršenje krivičnih djela propisanih Krivičnim zakonom BiH. Presječna je djelatnost pet takvih kriminalnih grupa, a rad na ostalim je još uvijek u fazi operativnog rada, prikupljanja relevantnih činjenica i dokaza.

Zabrinjava podatak da u BiH ekonomski kriminalitet iz godine u godinu raste, i to u relativno visokom procentu. U 2007. godini bilježimo povećanje od 9,2% u odnosu na prethodnu godinu. Evidentirana su ukupno 1.493 krivična djela. Povećan je broj krivičnih djela zloupotrebe službenog položaja. Ono što je zaista zabrinjavajuće – i nad tom činjenicom treba svi skupa ...da se zabrinemo – je što je prošle godine registrovano samo 14 krivičnih djela korupcije, samo 14 krivičnih djela korupcije, što je premalo u odnosu na percepciju javnosti u toj pojavi. Ekonomskom kriminalu, posebno pranju novca, pogoduju određene slabosti ili rupe u zakonima i

nedovoljan finansijski nadzor koji dakle omogućava ... strancima da unose u BiH gotov novac, prljav novac koji su stekli na razne kriminalne načine, a onda da, dakle peru na taj način, da ga stavljaju u legalne, legalne tokove i njihova mašta u tom ... smislu je vrlo razvijena.

I pored niza konkretnih policijski mjera, u BiH su otkrivena 1.494 krivična djela neovlaštene proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga, što je za 15,8% više nego 2006. godine. Dakle, naša država postaje ne samo zemlja tranzita već u ... određenim stvarima i zemlja proizvođač pa i tržište opojnim drogama. Dakle, ... potrebno je u ovoj oblasti poduzeti ... značajne korake jer vidimo iz same stope porasta i, naravno, količine novca koja se vrti u ovoj djelatnosti, gdje se mogu samo određene procjene vršiti, a nikada do kraja tačno, da je potrebno zaista poduzeti sistemske napore od svih institucija vlasti da se ... ovaj problem ili eskalacija ovoga problema zaustavi.

U 2007. godini, policija je presjekla djelovanje nekoliko organiziranih grupa kriminalaca, koji su otuđivali i preprodavali vozila, ucjenjivali vlasnike, ali je stanje u ovoj oblasti i dalje nezadovoljavajuće, s obzirom da je otuđeno 2.146 automobila, što je za 11,6% više nego u 2006. godini. Treba reći da je u RS situacija nešto povoljnija nego u Federaciji BiH i svi se sjećamo onih uspješnih akcija na prostoru Istočnog Sarajeva i Bijeljine.

Mogu vam reći da je Ministarstvo sigurnosti već poduzelo određene mjere za koje smatramo da će veoma poboljšati inače otkrivanje automobila i dokumenata koji su krivotvoreni ili koji su... falsifikovani, i u tom smislu Nacionalni centralni biro Interpolu u Sarajevu će dakle sve postojeće baze podataka o ukradenim vozilima objedinjavati kroz jedan jedinstven sistem, bazu podataka o ukradenim vozilima koja je kompatibilna sa Interpolovom bazom u svijetu, tako da će se vrlo brzo moći dobiti informacija da li je neko vozilo ukradeno ili nije.

Što se tiče krivičnih djela protiv imovine: u 2007. godini je registrovano 24.248 ovih djela, što je za 5,6% manje u odnosu na 2006. godinu. Teških krađa bilo je 13.172 ili za 21% manje u odnosu na prethodnu godinu. U 2007. godini u BiH je bilo 26 oružanih pljački banaka, pošta i novca u transportu, što je 18% više nego predhodne godine ali ako se nešto može u tom trendu naći pozitivno jeste da se suma novca koji je opljačkan prepolovila zapravo u odnosu na prethodnu godinu. Dakle, u prošloj godini je opljačkano 3.585.214 KM.

Također, u prošloj godini je evidentirano 227 krivičnih djela protiv dostojanstva ličnosti i morala, što je za 24,7% više. Najteži oblik krivičnih djela u ovoj oblasti je silovanje i evidentirana su 44 krivična djela silovanja u BiH, četiri više nego prethodne godine. Naravno, ovde treba biti oprezan jer određen broj silovanja se i ne prijavljuje policijama iz evo poznatih razloga.

U BiH postoje značajne količine ilegalnog oružja i municije koje se još uvijek nalaze kod građana BiH, a koje se mogu zloupotrijebiti u razne kriminalne aktivnosti, počevši od ilegalnih trgovina, ubistava itd. I u tom smislu, evo treba apelirati da se donese *Zakon o oružju i municiji*. mi mislimo na državnom nivou, odnosno uskladiti postojeće entitetske zakone.

Obavještajno-sigurnosna agencija BiH nije došla do saznanja da su na području naše države u 2007. godini izvršena krivična djela koja se mogu svrstati u međunarodni terorizam, a također ni sa stanovišta mogućeg unutrašnjeg terorizma nije zabilježen nijedan teroristički akt, niti teroristička prijetnja građanima i imovini BiH, kao ni prema međunarodnim institucijama

koje su prisutne u BiH. U tom smislu, evo ja vas pozivam i da pogledate, mislim da je danas štampa objavila, jedan izvještaj EUROPOL-a, vrlo relevantne organizacije.

Dakle, iz domena krivičnih djela protiv života i tijela, evidentirano je 2.634 slučaja, što je manje za 4%. Dakle, u BiH je bilo ukupno u 2007. godini 66 ubistava, što je za 12% manje. Procent rasvijetljenosti ovih krivičnih djela je veoma visok i iznosi oko 97%.

Također, ono što je možda hit tema, s razlogom, da je u BiH u 2007. godini došlo do povećanja broja prijavljenih maloljetnih prestupnika u odnosu na godinu ranije, i to za 48 maloljetnika ili za 1,7%, dakle za 1,7% je povećan broj krivičnih djela koja su učinili maloljetnici. Međutim, stepen opasnosti od krivičnih djela koja čine maloljetnici iz godine u godinu sve je veći, jer maloljetnici sve više čine i najteže oblike krivičnih djela kao što su ubistva, teške pljačke itd. za razliku od ranijeg perioda kada se to uglavnom svodilo na krađe, na narušavanje javnog reda i mira i slične, hajde da kažem, lakše prekršaje. Treba reći da procent maloljetničke delinkvencije, u ukupnom broju krivičnih djela, iznosi između 8 i 10%. Dakle, od ukupnog broja krivičnih djela: 8% do 10% počine maloljetnici. Nepostojanje zatvora i ustanova za resocijalizaciju registrovanih maloljetnih delinkvenata, veliki broj djece prepuštene ulici, djece bez odgovarajućeg roditeljskog staranja, vaspitno zapuštenih maloljetnika itd. – su glavni uzroci učešća maloljetnika u kriminalu u ovom obimu. Stoga je neophodno da, putem nadležnih insitucija, se osigura da se maloljetni izvršioци krivičnih djela stave pod odgovarajući oblik vaspitne kontrole. Pri tome, naravno, treba imati u vidu strateške ciljeve iz dokumenta Strategija protiv maloljetničkog prestupništva, a posebno alternativne mjere i sistem prevencije.

U oblasti javnog reda i mira: u 2007. godini podneseno je ukupno 18.589 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, što je manje za 30%. U ovoj oblasti se može reći da je stanje zadovoljavajuće, iako, po našem mišljenju, treba donijeti zakon o sprečavanju izgreda na sportskim nadmetanjima na nivou BiH. Dakle, ne postoje ni entitetski, mislim ni kantonalni zakoni, ali mislim da za određene sportske manifestacije koje su međunarodnog karaktera ne postoji odgovarajuća zakonske regulativa.

U 2007. godini je evidentirano 33.905 saobraćajnih nesreća, što je povećanje za 11%. Poginulo je 430 osoba, što je više za 1,42%. Na osnovu analize stanja u saobraćaju, može se zaključiti da je došlo do daljeg pogoršanja i već godinama imamo negativan trend u ovoj oblasti. Dakle, na osnovu statističkih podataka, može se zaključiti da je, i pored pooštrenih krivičnih mjera, trend, loši trendovi se nastavljaju a na ovakvo stanje najviše utječu nedisciplina učesnika u saobraćaju, grubo kršenje saobraćajnih propisa, starost vozila, neodržavanje puteva, nepostojanje odgovarajuće saobraćajne signalizacije itd., itd. Također, zabrinjava veliki broj vozila koja su isključena zbog tehničke neispravnosti. Naravno, ja ovde ne govorim o ogromnom broju, koji je pet puta veći, teško povrijeđenih osoba, o materijalnoj šteti koja se ne znam da li se može ...i izmjeriti, i zaista u tom smislu se moraju poduzeti radikalni zahtvati.

Centari za istraživanje ratnih zločina, SIPA-e i odsjeci u regionalnim kancelarijama su u 2007. godini dostavili tužilaštvima 32 izvještaja o počinjenom krivičnom djelu ratnog zločina, kojim je obuhvaćeno 107 osoba. Također, i 143 izvještaja o poduzetim mjerama i radnjama, dok je na postupanje drugim policijskim agencijama dostavljen i određen broj obavještajnih podataka. Po naredbi Tužilaštva, slobode je lišeno 30 osoba, zbog postojanja, naravno, osnovane sumnje da su počinili krivična djela zločina protiv čovječnosti, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i kršenja zakona i običaja rata.

Što se tiče oblasti sigurnosti povratnika, treba reći da su neki segmenti u oblasti povratka izbjeglih i raseljenih osoba već zaokruženi. Dakle, možemo reći da je proces povrata imovine skoro završen. Međutim, ostali su neki suštinski problemi vezani za trajan i samoodrživ ostanak tih osoba i oni dalje egzistiraju. Dakle, iako postoji evedentan trend smanjenja krivičnih i prekršajnih djela na štetu povratnika i ona dakle još uvijek postoje i mogu biti korištena, dakle u smislu stvaranja određenih napetosti, tenzija itd., da bi se djelovalo preventivno u sprečavanju takvih namjera, treba graditi međunacionalno povjerenje i promovirati toleranciju, a napade na povratnike i vjerske objekte rješavati efikasno. Imamo podatak da je u RS evidentirano 550 krivičnih djela na štetu povratnika.

Od mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava stradalo je 30 osoba, a osam osoba je smrtno stradalo, poginulo prošle godine. Procijenjeno je da direktna opasnost od mina prijeti za preko 920 hiljada ljudi. Za proces deminiranja nisu, nažalost, osigurana dovoljna sredstva, a raspoloživi operativni kapaciteti su samo dijelom iskorišteni.

Evo, i možda po prvi put da vam kažem da na osnovu laboratorijskih izvještaja koje je Agencija za sigurnost hrane primila od laboratorija koje vrše analizu hrane u BiH: izvršeno je ukupno 135 hiljada analiza hrane a, dakle bilo je, da kažem, u skladu sa odredbama važećih propisa, 94%; a da je 9.291 rezultat obavljenih analiza ili 6,34% nije bilo u skladu sa odredbama važećih propisa.

U 2007. godini je zabilježeno u BiH 60 epidemija zaraznih bolesti. Prijavljeno je 12.239 oboljelih osoba. I moram konstatovati da se epidemiološka situacija pogoršala u odnosu na 2006. godinu. Ono što je posebno zabrinjavajuće da bruceloza uzima sve više maha, jer je u prošloj godini oboljelo skoro 500 lica u BiH a vidimo trendovi u prvom kvartalu ove godine da su još gori.

Što se tiče drugih prijetnji sigurnosti, evo ja ću ih makar pobrojati, jer nema prostora i vremena za jednu širu elaboraciju. Dakle, u toj, da kažem, u tim drugim prijetnjama, jesu, prije svega, prijetnje koje dolaze vezano za zagađivanje čovjekove okoline, zraka, upravljanja otpadom, zaštiti prirode, voda itd. Dakle, ovde su i u samoj legislativi ogromni nedostaci i u tom smislu bi trebalo poduzeti odgovarajuće korake.

Također, te vode, zagađenje voda je vrlo izražen problem i, naravno, može da utječe na sigurnost građana. Također, u BiH ima značajan broj divljih deponija. Evo, recimo, da nabrojim da samo u Zeničko-dobojskom kantonu ima oko 1.800 takvih divljih deponija i, dakle, ugrožavanjem okoline ugrožen je i čovjek. Naravno, takve deponije su i mjesta gdje se može odložiti i opasni otpad, radioaktivni otpad itd. U BiH postoje samo dakle dvije uređene sanitarne deponije. Opasnost od jonizirajućeg zračenja utvrđuje se samoincidentno, i to u prostorima, industrijskim sistemima gdje postoje mogućnosti, dakle i oprema za kontrolu radioaktivnosti. Također, imamo problem, to je i na samim granicama gdje se dakle ...ponekad i ne može na odgovarajući način reagovati u tom smislu, pa se dakle takvi slučajevi ... zračenja otkrivaju kada već dođu na područje nekog industrijskog postrojenja.

Evo, predsjedavajući, hvala vam na strpljenju. Ja sam zaista pokušao da ovo maksimalno skratim, ali možda sam bio malo i preopširan.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se Vama na ovoj iscrpnoj i veoma zanimljivoj informaciji. Mi smo na početku sjednice rekli da ćemo nastaviti raditi sutra, u slučaju da danas ovo ne završimo, tako da sad već imamo prijavljene po redoslijedu.

Uvaženi poslanici Jovičić, Raguž, Marković, Bahtić, Okolić, Rajilić. Izvolite. Može i elektronski, može i ovako. Više bih volio elektronski. Izvolite. S obzirom da nema Jovičića, slijedeći je, evo sačekaćemo.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, gospodo iz Savjeta ministara, gospodo iz nevladinih organizacija, iz medija, dakle, ja sam i prošle godine, kad smo imali Izvještaj o bezbjednosti za 2006. godinu, rekao da je bezbjednost dinamična kategorija i da ne možemo izvještaj za prethodnu godinu dobivati, ne znam, u julu, septembru ali evo ima mali napredak, pa smo ove godine dobili Izvještaj u aprilu za 2007. godinu.

Naravno, sam izvještaj obiluje raznim podacima statističkim koji za običnog čovjeka ne govore ništa jer smanjena stopa u bilo kojoj oblasti za 2-3% također ne govori ništa u odnosu na prethodnu godinu i mi ne smijemo da se uljuljkamo i kažemo: situacija u BiH što se tiče bezbjednosti je dobra ali ne smijemo ni da pravimo dramu pa kažemo da je ovdje sve pod lupom raznih terorističkih organizacija, drugih kriminalnih grupa, što naravno izazivaju veliki animozitet kod svih građana u BiH.

Na nekim drugim pitanjima sam govorio: narod će možda trpiti i slabije da ekonomski živi, ali niko neće da trpi da živi pod strahom, pod vječitim prijetnjama ovih ili onih kriminalaca i lopova, a to se dešava na svakom pedlju ove zemlje. Naravno, ne želim gospodinu ministru zamjeriti što u izvještaju bez izvještaja odmah počinje sa usloženom situacijom zbog ... nelegalnog proglašenja Kosova Republikom. Jeste, tačno je to, desilo se je nekoliko mitinga u RS ali za pohvalu je da je Ministarstvo unutrašnjih poslova držalo sve pod kontrolom pa i političke vlasti u RS koje su unaprijed govorile da nikada neće dozvoliti da bilo ko narušava bezbjednost građana.

Još jedan podatak onako pada u oči, bez ovih statističkih procenata, kada gospodin ministar kaže da je preko 500, ne znam koliko, učinjeno krivičnih djela prema povratnicima u RS. Evo odmah da kažem da to najoštrije osuđujem. I to je MUP RS fino evidentirao i ja mislim da su svi ti slučajevi dovedeni, što se tiče ministarstva, do kraja, ali znate para odmah uši. Nema nijednog podatka da li je ijedno krivično djelo napravljeno prema povratnicima u Federaciju, nad Srbima. Imaju dva razloga. Ili se tamo uopšte ljudi ne vraćaju, a taj prvi je sigurno prisutan jer se ne vraćaju, ili nije bilo nijedno krivično djelo, a jeste. Znate, ne može sistem samo policijski održati bezbjednost ove zemlje. Mora se uvezati i drugi sistemi. I ja ću se zalagati izmjenama i dopunama Krivičnog zakona da se za dilere droga izriče maksimalna kazna predviđena Krivičnim zakonom BiH ...40 godina, za sve one koji pokušavaju da čine teroristička djela, najteže kazne. Zašto bismo tu imali neku samilost i ne uredili zakonski, pa onda ovim bezbjednosnim strukturama dali mogućnost da rade svoj posao.

Dakle, o Izvještaju, ponavljam, teško je govoriti o ciframa. One sadrže i obiluju brojnim podacima ali moram da kažem da jedan ili dva, dvije velike afere ili nereda, ne možemo zvati izolovanim incidentom kao što je bilo ubistvo nesrećnog dječaka u Sarajevu. Nema tog čovjeka koji se nije zgražavao nad tom činjenicom, osudio, a onda se desi nešto drugo, pa se taj nesrećni događaj iskoristi u političke svrhe, pa krenu te demonstracije u glavnom gradu ove zemlje, gdje ja trebam da razmišljam da li ću ja bezbjedno doći na posao. Ili, ne znam, neki drugi ljudi. Očito se vidjela pozadina da se radi o političkim protestima koji hoće da smijene aktuelnu vlast u gradu Sarajevu. Evo, ja ne branim, ne znam, ni Zvizdića ni Borovac, ni bilo koga ali je sračunato to. To se je vidjelo.

Dakle, hajmo organizovati proteste, evo ja ću voditi, imam iskustva, stvarno, u organizovanju protesta, ali koje će dati rezultat. Protiv koga? Protiv kriminalaca i lopova! Dakle, ima ovde nekih, ponavljam, podataka, mene stvarno zabrinjava kad će jednom SIPA i OSA izaći sa podatkom da su otkrili jednu pojedinačnu grobnicu iz ratne prošlosti. Ljudi, nemojmo se zavaravati da ratna prošlost ne čini sve u ovoj zemlji. Dok to ne razriješimo, nema političkog normalnog ambijenta da bismo mogli krenuti u ekonomske reforme. Pa znate da sam na nekim od ovih prethodnih sjednica ponavljao i tražio od Tužilaštva BiH da pripremi strategiju, da cijelu priču završi za pet godina. Taman, kad je čovjek pripremio, ode sad sa te funkcije. Sad moram drugog tražiti da i on priprema itd.

Dakle, ja tražim od Ministarstva bezbjednosti da prati sve ove događaje i da, kad se desi, - ne daj Bože, da se više bilo gdje desi slučaj kao u Sarajevu - spaljivanje one starice i ubistvo djeteta, da vlast ove zemlje reaguje, a ne da nekim saopštenjima šturim država bude u pasivi i narod se pita šta će se desiti ovoj zemlji. Teroristički akt na Palama izazove takav kaos da narod ne smije izaći na ulicu, država ne reaguje. Nema saopštenja, ne saopštenja nego nema vanredne sjednice. Vanredna sjednica mora biti kad se desi takav događaj, da ne bismo čekali da se desi negdje drugo, pa onda, mi samo pokušavamo liječiti posljedice. Sve moramo poduzeti da se preduprije svi događaji koji izazivaju strah kod naroda. Ja se zalažem da nijedan čovjek ne smije ujutru da ustaje sa strahom i sa nekim teškim problemima i animozitetom: smije li otići u prodavnicu kupiti novine?

Dakle, ovo jesu opšti podaci i opšta konstatacija jer neću da ulazim u ove procenete ali vas molim, gospodine ministre, vi ste odlično ovdje iznijeli i procenti su takvi. Ali ništa ne znače, ako je to smanjenje u odnosu na 2007. godinu, ako se to ponovo dešava. Molim vas lijepo, zašto mi da krijemo kad znamo da BiH više nažalost nije tranzitno područje za drogu, nego ovde se droga proizvodi. Hoćemo li mi stvarno učiniti sve da toj pošasti stanemo za vrat, da tim lopovima i mafijašima, koji ovaj narod dovode do ivice straha, da stanemo za vrat. Zašto se mi libimo da pojačamo ili damo bezbjednosnim strukturama ovlaštenja da lopove i mafiju hapse nasred ceste, pa tuče - kao u tzv. demokratskim zemljama, gdje ja svako veće gledam na TV - motkama, kako ih tuku, a nama kažu: ne smijete lopova tući, ode u EUPN tamo neko da se žali.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Evo završavam, gospodine predsjedavajući. Dakle, ja sam govorio o opštoj situaciji bezbjednosnoj. Ona nije dobra ali nije tako ni teška da bismo sad mi podgrijavali iz Parlamenta

kod građana paniku i rekli: evo danas ne smijete ići na posao što je to tako! Nije tačno. I u odnosu na neke druge zemlje u okruženju, možda je bolja, ali to nas ne smije uljuljkati da mi to zanemarimo i, naravno, ono što sam rekao, gospodine ministre, molim vas da ovom parlamentu što češće donosite izvještaje, ne za godinu, bezbjednost je, rekao sam, dinamična kategorija, zavisi od jednog dana, ne za godinu.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedatelju.

Poštovani zastupnici, članovi Vijeća ministara, uvaženi gosti, ja sam se javio iz dva razloga za raspravu. Prvi je, da kažem, da zaslužuje ipak određenu vrstu pohvale. Činjenica, danas imamo dvije informacije o stanju sigurnosti. Jednu cjelovitu za prošlu godinu, jednu o trenutnom stanju i da imamo danas evo i ministra, nadležnog ministra, i bez obzira što je on značajnim dijelom ponovio ono što piše u samim informacijama, mislim da i javnost i zastupnici danas trebaju imati uvida u onom kakva je sigurnost bosanskohercegovačkih građana, imovine, institucija.

Ja bih vas podsjetio, prvo, na činjenicu da oni koji se sjećaju 2000. godine, kad smo raspravljali o tome hoćemo li imati *Zakon o graničnoj službi*, da li će uopće postojati jedna takva vrsta institucije, na razini BiH, i sve one političke rasprave koje su se vodile od tada do danas. Vidimo da se polako uspostavlja taj sigurnosni sustav u BiH i, podsjetit ću vas, od tada do danas osim Državne granične službe, odnosno policije, uspostavljeno je Ministarstvo sigurnosti koje uopće nije bilo ni u kakvim početnim idejama u Dejtonu i nakon Dejtona, zatim SIPA, zatim OSA, znači stvorene su već značajne poluge da se vodi strategija ali da se i uspješno nosi sa svim sigurnosnim izazovima. I ono što ja mislim da nedostaje u ovim informacijama jeste jedna analitička prosudba koliko su ti elementi sigurnosnog sustava danas dovoljni da se BiH nosi s ovim. I to bi trebalo mi da imamo, jednu prosudbu ovdje, i da vidimo šta je odgovornost najvišeg zakonodavnog tijela da i u smislu novih zakonskih rješenja, evo danas imamo ono o čem vodimo raspravu tri godine, što nam treba za reformu policije. Pa bar da imamo jednu takvu analitičku prosudbu danas prije odluka: Što je to što još fali da bi se mogli kvalitetno obračunati sa svim vidovima kriminala? Mislim da je to ono što najviše nedostaje u ovim informacijama. I mislim da je tu odgovornost i Vijeća ministara i Ministarstva sigurnosti da vrlo brzo, možda u nekim rokovima koje mi danas odredimo, ponude tu vrstu procjene.

Ono što ja mislim reći jeste da, bez obzira na sve slabosti, ipak je učinjen ogroman i institucionalni i organizacijski i stvarni pomak. Ali, neke ocjene koje su iznesene prvenstveno u ovoj Informaciji o trenutnom stanju sigurnosti, ja ću samo neke od njih navesti, ipak zaslužuju i ja očekujem dakle i od nadležnog ministra i svih ovih institucija, poput SIPA-e, OSA-e i drugih, da puno preciznije kvalificiraju određene ocjene.

Molim vas, ova Informacija o trenutnom stanju sigurnosti počinje sa ovakvom ocjenom: *Na osnovu prikupljenih informacija i saznanja, može se reći da su i dalje prisutne, pazite, sve prijetnje i pojavni oblici koji bitno utječu na sigurnosnu situaciju. Pa se onda kaže na drugoj stranici: Podaci koji su prikupljeni u presudnom periodu, a na osnovu kojih se prati i procjenjuje*

sigurnosna situacija sa stanovišta mogućeg unutrašnjeg terorizma, pokazuju da na području BiH u posljednje vrijeme nije počinjen nijedan teroristički akt niti teroristička prijetnja. Znači, treba uskladiti ove ocjene, pogotovo, u jednoj važnoj informaciji koju bi trebao ovaj parlament prihvatiti.

Ja u osnovi pozdravljam i smatram ohrabrujućom ocjenom da u prošloj godini u BiH nije bilo terorističkih akata ili terorističkih prijetnji, ali fali prosudba da ima naznaka da postoje te prijetnje i planovi u jednoj ovakvoj informaciji, i to znači onda odgovornost onih koji stoje na čelu ovih institucija, sigurnosnih, da stoje iza ovakvih ocjena, da toga nema u BiH. Daj Bože i svi bi mi to pozdravili i građani i javnost.

Druga stvar o kojoj sam želio govoriti jeste da se od profesionalnih i odgovornih institucija koje nemaju politički uticaj, a tiču se sigurnosnih struktura, ne mogu više očekivati ocjene poput ovoga: neke kriminalne grupe drže monopol na određenim područjima. Koje su to kriminalne grupe, koja su to područja, u kojim oblastima i u kojim stanjima i stadijima su procesuiranost i obrada tih kriminalnih grupa u smislu prevencije, pa da vam kažem i potpunog uništavanja i poruke da se u ovoj zemlji čvrsto može obračunati sa kriminalom i poslati jasna poruka i mladim ljudima i svim ovde da se ovde može sigurno i dostojanstveno živjeti? Pa se samo u jednoj oblasti, a to su visokotarifne robe, od svih ovih kriminalnih radnji i potencijalnih sfera govori samo o tome da se, kada je u pitanju visokotarifne robe, to odnosi na područje istočne Hercegovine, istočne Bosne, što je – daj Bože ako je to tako, naravno, nije ni to dobro da je tamo – ali isto tako te ocjene bi trebale puno, puno konkretnije.

Ono što ja mislim da također treba dopuniti u ovim informacijama odnosi se na područje migracija i mislim da je i ministar trebao jedan dio svojih prosudbi dati vezano za migracije. Ja ću vas ovde podsjetiti, doduše, to nije u ovom izvješću precizno navedeno, u izvješću, koje sam ja iz Državne granične službe dobio, kaže se da je BiH i dalje zemlja visokog migracijskog rizika. Tijekom 2007. godine, pazite ovo, registrirana je razlika ulazak i izlazak od 3.120 osoba koje dolaze iz zemalja: Srbije, ... Kosova, Turske, Indije, Kine itd. Znači, mi imamo informacije da je 3 tisuće i nešto osoba ušlo, niko ne zna jesu li izašle, gdje su, šta je s tim osobama, koje su njihove stvarne namjere, kakav je njihov učinak na sigurnosnoj situaciji, potencijalni ... rizik.

Drugo, kaže se dalje, da samo policijski službenici u Državnoj graničnoj policijskoj službi – nije popunjeno skoro 500 mijesta. Pazite, to u Izvješću piše, preko 500 policijskih službenika, znači prazno je, nepopunjeno, i mi nemamo jednu ocjenu šta znači to za ukupnu kvalitetu rada Državne granične službe i ostvarivanje i nošenje sa svim ovim izazovima. A izazovi su, gospodo, vidimo sami, ogromni. Od ovog migracijskog procesa do ovog što smo čuli ovde i od ministra da BiH više nije samo tranzitna zemlja za proizvodnju droge, za krijumčarenje droge, nego da ona postaje zemlja u kojoj se droga proizvodi, pa evo, nažalost, i mislim da se nad tim najviše svi skupa trebamo zabrinuti, konzumira u sve većoj mjeri, koja stvara jedan od najvećih izazova za našu djecu, za sve buduće generacije. Hoće li se ovdje i u mnogim drugim segmentima stanje pogoršavati ili ćemo ga uspješno prevenirati? I zato se pridružujem onima koji podržavaju rigoroznije zakonodavstvo u svim elementima, a ne samo kada je u pitanju krijumčarenje, nego svi drugi elementi vezani za drogu.

Ono što bih još rekao jeste, dakle da ova situacija vezano za međunarodnu dimenziju kriminala koja je također ovdje spomenuta i o kojoj se govori: da od 11 kriminalnih grupa koliko je SIPA locirala, daj Bože da ih je samo 11 i daj Bože ... da je ostalo samo šest koje su u tijeku

obrade, ovo što oni kažu. Mislim da se te ocjene prilično lako daju i to mi izgleda na onaj početak priče i stvaranja slike onako kako mi priželjkujemo, a ne onako kako je stvarna. Nijedna od oblasti međunarodnog kriminala sa međunarodnim dimenzijama u ovoj informaciji nije precizno locirana, niti koje zemlje, koje kriminalne skupine iz kojih zemalja utiču na sigurnosnu situaciju i ovakvu vrstu situacije sa kriminalom u BiH.

Ono što ja mislim, dakle da mi kao Zastupnički dom danas trebamo reći, temeljem ovih informacija, jeste koje mjere će poduzeti Ministarstvo sigurnosti, sve ove elementi sigurnosnog sustava na BiH, u smislu popravljivanja regulative, kadrovske osposobljenosti, logistike, da se mogu nositi s ovim izazovima, u kojim rokovima, i da se u tom smislu preuzima i utvrđuje odgovornost, a ne da mi ovdje imamo samo čitanje informacija koje smo ionako mi sami kao zastupnici već pročitali i da se preciznije lociraju ocjene o kojima sam i ja i o kojima će vjerovatno i drugi zastupnici govoriti da se rizici preciznije utvrde i da se, na neki način, sva ova priča o reformama, o sigurnosnom sektoru osjeti u sigurnosti svakog čovjeka u BiH.

Evo, hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Marković. Izvolite.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolege poslanice i poslanici, poštovani ministri, predstavnici medija i svi gosti, želim da kažem nekoliko svojih zapažanja u vezi s Informacijom koju danas imamo na dnevnom redu. Prije svega, hoću da kažem da smo u ovoj informaciji dobili validan materijal na osnovu koga bi trebalo poslanici da se kvalitetno odrede i eventualno zauzmu određene stavove ili donesu određene zaključke u vezi sa materijalom i podacima koji su nam predloženi.

Takođe, hoću da kažem da je resorno ministarstvo se zaista potrudilo da u najvećem dijelu segmenata, koji potpadaju pod sferu kriminala, obrade, da dostave numeričke pokazatelje koji su vrlo bitni i važni u ovakvoj vrsti informacije ali takođe i pristup koji je komparativni u odnosu na institucije koje učestvuju u suzbijanju kriminala u jednom društvu, pa su tu dati uporedni pokazatelji ostvarenih rezultata na ovom planu i Vlade RS, Vlade Federacije, SIPA-e, OSA-e, svih drugih, Policije Brčko Distrikta i svih drugih relevantnih institucija koje učestvuju u borbi protiv kriminala u BiH. Naravno, taj pristup je samo izostao u jednom segmentu, ja ću kasnije nešto reći u kom segmentu i reći ću svoje mišljenje u vezi sa tim.

Ja neću govoriti sad pojedinačno od segmenta do segmenta, ali hoću da kažem prevashodno nekoliko opštih mojih zapažanja. U ovoj informaciji dat je pregled zapravo svih, da kažem, pojava i dešavanja u bosanskohercegovačkom društvu koji bitno utiču na opštu i individualnu bezbjednost ljudi u BiH, a polazeći od toga da je opšta i individualna bezbjednost u jednom društvu važan faktor stabilnosti tog društva.

Ono što ću posebno izdvojiti i naglasiti su samo određeni segmenti na koje sam se ja posebno fokusirala čitajući ovu informaciju i analizirajući je. Prije svega, oblast privrednog kriminala za koji je konstatovano u ovoj informaciji da je bio u porastu u 2007. godini, i ako se

uzme, pošto obično privredni kriminal se najčešće manifestuje, odnosno njegove posledice iskazuju koliko je to u novčanom smislu šteta nastala od tog kriminala, ovdje je rečeno da je to negdje oko 14,5 miliona KM nastala šteta u protekloj godini po osnovu ovog kriminala. Ja mislim da je to jedna teška pojava i da je to veliki, da kažem, razorni efekat u našem društvu, jer privredni kriminal djeluje, pojavljuje se u jednom sistemu, dakle u privredi kao jednoj djelatnosti društva i on ... najčešće ide u određenom lancu. Dakle, to je kriminal gdje nije samo bitan jedan pojedinac, nego čitav sistem i određen veći broj ljudi i lica. Dakle, ja mislim da bi se moralo, da bi morale nadležne institucije više poraditi na suzbijanju ove vrste kriminala i ovdje je istina dat jedan dobar primjer kako je to, kako je borba protiv privrednog kriminala osmišljena u RS koji je uradila Vlada RS. A to je, prije svega, uspostavljanje aktivne saradnje između Glavne službe za reviziju i MUP-a, uspostavljanje Specijalnog tužilaštva i, naravno, efektivan rad Komisije za reviziju privatizacije. To su tri segmenta koji su vrlo važni, važni instrumenti u borbi jednog društva protiv privrednog kriminala.

Zatim, krivična djela protiv imovine. To su pljačke, otmice i druge vrste takvih pojava, za koje se kaže da su u padu u 2006. godini. Međutim, bojim se da i u ovom segmentu, ali i u nekim drugim segmentima koji su ovde obrađeni, podaci, koji su dati, prosto ih naša svakodnevna praksa na neki način demantuje. Ja nikako, ovim što sam rekla, ne želim da relativizujem podatke koji su dati u ovoj informaciji, ali se bojim da je naša stvarnost mnogo u određenim tencijama, da kažem, izgleda lošije nego što je ovde prezentovano u ovim informacijama, jer smo svjedoci gotovo da svake sedmice bilo da u jednom entitetu, u drugom, u pojedinim opštinama se dešavaju takve pojave i mislim da i tu mora postojati, postojati aktivniji odnos samim tim što je rečeno da se u ovim krivičnim djelima rasvjetljenost slučajeva, dakle, ona pada od 2005. godine pa naovamo. Rasvjetljenost takvih slučajeva u 2005. je bila 58%, u 2006. 45%, a u 2007. 38%. Znači, taj cenzus otkrivanja takvih djela i borbe protiv njih sve više pada, i to je ono što bi nas moglo zabrinuti, što moramo uzeti vrlo ozbiljno nakon razmatranja ove informacije.

Ono što me i kao čovjeka i kao građanina ove zemlje ali i kao ...roditelja zabrinjava jeste kriminal, odnosno krivično djelo protiv života i tijela, što govori, za koji se kaže navodno da je u padu za 4%. Ali se u našem društvu događaju tako gnusna i teška ubistva za koja se istina događa da se ...kod pojedinih slučajeva počinioci se otkriju i dođe se do počinilaca, izvedu se pred sud, ali ja želim da pitam ministra: šta je sa onim, zapravo šta je sa rezultatima otkrivanja onih djela, krivičnih djela protiv života i tijela gdje nisu još ni do danas-dan otkriveni počinioci, a ta djela datiraju, recimo, od prije nekih pet-sedam, pa čak i 10 godina. Bojim se da ovo ćutanje, ... koje je na djelu u pogledu tih krivičnih djela, ne govori da jednostavno se možda u nekim slučajevima odustalo, možda u nekim slučajevima se smatra da eto jednostavno nema načina i nema metoda da se dođe do počinilaca, što može biti vrlo opasno za naše društvo u cjelini.

Pomenuta su ovde krivična djela maloljetničke delinkvencije, ne znam, javni red i mir, i ostalo. E, ono što je meni posebno, što ću izdvojiti sada, jeste segment saradnje sa Haškim tribunalom. Za taj segment sam rekla, nisam ga naglasila ali ono što sa rekla na početku da je u svim segmentima dat komparativan pristup rezultata koje je postigla Vlada RS, Vlada Federacije, Policija Distrikta Brčko, OSA, SIPA i, ne znam, sve relevantne institucije, u ovom slučaju je dato, i ja sad pitam ministra: Zašto je to tako urađeno? Dati su podaci o tome šta je uradila Vlada RS u pogledu saradnje sa Haškim tribunalom i komisije koja je tamo formirana za... prikupljanje podataka i svim zadacima koji su joj dati, pomenuta je čak i Policija Brčko Distrikta šta je uradila i kakve je rezultate postigla, SIPA, OSA i sve ostalo, ali nije pomenuta Vlada Federacije niti MUP Federacije – šta je on uradio, do kojih je rezultata došao!

I ja sad pitam ministra: Da li to znači da vi mislite da Vlada i MUP Federacije nema osnova da djeluje na tom planu i da ne treba da postoji relacija između Vlade Federacije i Haškog tribunala, da li mislite da je to samo sfera djelovanja i rada Vlade RS, Policije Brčko Distrikta jer ste ovdje u samo jednoj rečenici naglasili i rekli da će, navodno, predmete koje su obrađivala kantonalna tužilaštva će se prenijeti na Tužilaštvo BiH i pravosudne organe BiH? Uopšte ne postoji informacija: dakle, do kojih rezultata, šta je učinila na planu ... saradnje sa Haškim tribunalom, šta je učinio MUP i Vlada Federacije BiH?

I na kraju, pošto nas je ministar ... pozvao u svom izlaganju da i sami predložimo ili dodamo nešto što mislimo da je izostavljeno u ovoj informaciji, ono što mene živo interesuje, a nije dato u dokumentu – jeste informacija o krivičnim djelima korupcije i krivičnim djelima nasilja u porodici. Ta dva segmenta, mislim, da su važna u našem društvu, zato što ni korupcija ni nasilje u porodici nisu puka rijetkost koja se događa u našem društvu nego itekako ... pojave koje su frekventne u našem društvu, i, naročito zbog, naročito, dakle podvlačim nasilje u porodici.

Ovdje je obrađeno sistematski i vrlo kvalitetno, recimo, maloljetnička delinkvencija, ali ja mislim da je nasilje u porodici krivično djelo koje zapravo ima vrlo često kao posljedicu maloljetničku delinkvenciju. I ta krivična djela nasilja u porodici, mislim da zaslužuju da se posebno obrade, da nam se kaže: da li je to u porstu, da li u nekakvoj stagnaciji, šta se događa na tom planu? Jer, svi znamo da je nasilje u porodici zapravo nije usmjereno protiv pojedinca, nego je usmjereno protiv cijele porodice koja treba da bude zdrava osnova svakog društva, pa i našeg. Smatram da i ova informacija i sve nadležne institucije moraju obratiti, dati dužnu pažnju ovom segmentu kriminala i krivičnih djela i ja pozivam ministra, ako je moguće, danas usmeno da nam nešto kaže o tome, ako ne, ja ću na nekoj narednoj sjednici, dakle postaviti poslaničko pitanje i tražiti dopunu ove informacije u vezi sa ova dva segmenta.

Hvala.

PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Za repliku se prijavio uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Pa ne znam da li bih nazvao replikom, ali evo. Dakle, da kolegici možda odgovorim, s obzirom da ne znam koliko dugo prati ovu priču kada je u pitanju Haški tribunal ili je prati segmentarno. Dakle, Federacija BiH kada su u pitanju optužnice iz Haga je ispoštovala sve svoje obaveze, kada su u pitanju optuženi. Oni koji nisu uhapšeni, a imaju optužnice za najteži ratni zločin, su komandant Vojske RS i predsjednik RS. Dakle, ako vam to ne govori dovoljno i zašto je prioritarna odgovornost MUP-a RS i zašto se ona dosad povlači, dakle iz toga se može vidjeti. Dakle, ne, ... ne želim bilo koga amnestirati kada je u pitanju saradnja sa Haškim tribunalom, ali mislim, s obzirom, dakle ponovit ću, da i danas u MUP-u RS, s obzirom da nijedan Bošnjak ne može biti dežurni policajac u policijskim stanicama u RS, može dovesti u sumnju da sadašnja

Policija RS, na neki način, ne želi da Bošnjaci budu aktivno uključeni u informacije ... do kojih dolazi policija, kada su u pitanju otpušeni za ratne zločine.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem.

Ispravak netočnog navoda: uvažena zastupnica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

Pa, prije svega, ja nisam tražila odgovor u vezi sa ovim dijelom informacije koja je na dnevnom redu od mog kolege ... Ahmetovića nego sam tražila obrazloženje ministra i resornog ministarstva koje je radilo ovaj materijal. Prvo to.

A drugo, da je to sve tako tačno, kao što vi uvaženi kolega kažete da je Vlada Federacije ispunila svoje obaveze prema Haškom tribunalu, otkud se desi onda da, ... prošle ili već prethodne godine, predsjednik Vlade RS i tadašnji predsjednik RS gospodin Čavić raspolažu relevantnim i dokazivim materijalom protiv generala Armije BiH Atifa Dudakovića, za koga se ispostavilo u posljednje vrijeme da je materijal i svi dokazi koji su podneseni itekako relevantno i osnovano da se može podići optužnica protiv njega. I ja sad neću dalje da govorim ovde ono što novine, što mediji i novinari pišu u novinama u tom slučaju, šta se dalje događa i kakav je dalji slijed i tok događaja kad se taj materijal razradio u nadležnom tužilaštvu. Ali, ako je to sve tako tačno, otkud se to desi, i nemojte da vam navodim još drugih niz primjera, a to, ako znam ja, onda zna i resorni ministar, znaju i relevantne institucije koje se time bave i zato sam ja pitala zašto nema takvih podataka u informaciji koje su itekako osnovane.

NIKO LOZANČIĆ:

Ispravak netočnog navoda: uvažena zastupnica Rajilić.

SNJEŽANA RAJILIĆ:

Poštovani gospodine potpredsjedniče,

Gospodine Ahmetoviću, Vi kad ste navodili ko to nije uhapšen od strane MUP-a RS-a, Vi znate da sve institucije koje se bave bezbjednosti u BiH imaju tu obavezu, a ne samo MUP RS-a.

Drugo, u svom navodu, navodeći ko to treba da bude uhapšen, Vi ste rekli: predsjednik Republike Srpske. Ne znam da li mislite na gospodina Kuzmanovića sada, može bilo koji predsjednik, pa idemo ih sve hapsiti, pošto su iz RS-a.

A treće, krivi Vaš navod je taj, činjenica da nema policajaca Bošnjaka u policiji, evo ja dolazim iz jednog grada gdje ima, gdje oni idu u ophodnju, gdje rade u službama koje se tim bave. Znači, iznijeli ste jednu, blago rečeno, neistinu.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Prvo odgovor uvaženog zastupnika Sadika Ahmetovića, pa onda Vaša replika.

SADIK AHMETOVIĆ:

Pa, evo kolegici. Ja sam govorio o Haškom tribunalu, nisam govorio o Sudu BiH tako da nemojte zamjenjivati stvari, zbunjivati javnost. Govorio sam o haškim procesima i onim što je poznato. To su pitanja optuženih za ratne zločine pred Međunarodnim sudom pravde u Hagu i ono što ja znam da se proces ili istraga, kada je u pitanju general Dudaković, je ovdje u BiH i radi se o istrazi. Kada će se ona završiti, dakle, ne trebamo ulaziti niti Vi, niti ja. Istina je da, ovo što sam rekao, da postoji optužnica Haškog tribunala za Karadžića i Mladića.

I ovo što je moja kolegica Rajilić rekla, dakle ja ne sporim da u Policiji RS-a rade Bošnjaci ali provjerite. Dakle, evo imate priliku da postavite i poslaničko pitanje ovdje, da tražite od MUP-a RS-a da Vam po datumima, imenima, kažu kada je koji Bošnjak bio dežurni policajac u policijskim stanicama u RS-u.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Ispravka netočnog navoda: uvaženi zastupnik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem se kolegici Milici. Ipak, kao Krajišnik, moram da kažem da legendarni general Atif Dudaković nije još optužen. U Tužilaštvu BiH imamo 30 hiljada, 13 hiljada istraga. Istraga ne znači da je neko kriv i optužen, za razliku od komandanta Mladića kojeg je Hag osudio. I još drugo da kažem: da general Dudaković je dostojanstven, civiliziran čovjek, da slobodno šeta i po gradu, po cijeloj BiH, za razliku od komandanta Mladića koji se krije po gudurama i šumama BiH.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sada je za raspravu sljedeći prijavljen uvaženi zastupnik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Sigurnosna situacija u BiH za prošlu godinu i sada, po meni, je djelimično dobra ali ima još puno toga da se uradi. Ovaj izvještaj je obiman, pun je statističkih podataka. Međutim, na osnovu njega treba da se uradi jedna detaljna analiza i pokrenu određene akcije. Ja ću malo više svoju diskusiju bazirati na ekonomski teren, s ekonomskog aspekta, jer mi još u BiH imamo veliku sivu ekonomiju.

Iz razgovora sa predstavnicima Sindikata Granične policije i uprave, oni kažu da mogu još pokupiti 2 milijarde sive ekonomije, a ja garantiram da ima još 5 milijardi. I takve ljude treba, znači adekvatno podržati, nagraditi. Evo, kroz ovaj *Zakon o platama*, pozivam sve da se izade u susret, i to je najisplativija investicija da oni koji prikupljaju prihode i sprečavaju šverc, organizirani kriminal, sivu ekonomiju, budu adekvatno nagrađeni.

Također, drago mi je da je danas u medijima objavljen izvještaj ... da BiH, kada je u pitanju terorizam, nije na listi za razliku od ranijih godina kada smo bili na listi, zahvaljujući montiranim procesima Pogorelica, Alžirska grupa, zna se i od koga, neću da ga imenujem, nema ga danas tu, a zna se kako je Pogorelica završila na Sudu BiH. Da su ljudi nevino optuženi i oslobođeni su.

Kada je u pitanju siva ekonomija, iznijet ću, kolega iz uprave, ... kolega iz Uprave i Granične policije, ja ću im dati jedan ..., da i danas, vjerujte, pivare – sarajevska, bihaćka – sto posto tvrdim, ogromnu količinu piva, kisele vode i sokova prodaju za keš. Znamo da je to akcizna roba. Mislím da se tome mora stati ukraj. Bogate nam se ljudi koji su opljačkali državnu imovinu. Ta imovina vrijedi milijardu maraka. Treba im uzeti to, a oni i dalje pljačkaju ovaj narod. I toliko su se osilili i šire svoje kompanije da će uzeti i političku vlast. Ja to nikada neću prihvatiti i uvijek ću ih javno prozivati da se donese taj *Zakon o reviziji privatizacije* i da se oduzme ono što je opljačkano. A Uprava neka radi svoj posao, imaju tamo kontrole za velike, za velike one proizvođače i neka ode i neka se uvjeri da je ovo, ovo je lako uhvatiti. Lako je uhvatiti koliko plati bihaćka pivara vode Komunalno-vodovodnom preduzeću. Hajmo kroz papire vidjeti koliko je prikazao pive, pa vidjet ćete da to nije nijedan promil.

Legendarni bokser Marijan Beneš je u Banjoj Luci, evo hvali sad bivši sistem, uhapšen zato što je imao kafić u centru Banje Luke. I znate kako je uhapšen? Otišla policija gore na Tunjice gdje se prodaju... one flaše, snimili su koliko je on trebovao, koliko prikazao, toliko je utajio litara piva i – zatvor. E, tako treba da radi i naša policija.

Ministre sigurnosti, imate još uvijek podršku, međutim sada više koordinacije sa entitetskim, kantonalmim, općinskim nivoima. Posebno zabrinjava ekonomski kriminal. Znamo da nam se sad, pred očima cijele javnosti, prodaju, masovno, državna zemljišta novokomponovanim tajkunima za izgradnju stambeno-poslovnih centara u bescjenje, a ti objekti, to je građevinska mafija u sprezi s vlašću i, vjerujte, najviše se to radi tamo gdje je na vlasti SDP. Ja to vidim u Bihaću, vidi se to i u Tuzli i ovdje u Sarajevu. Mora se i tome stati ukraj, sve je lako dokazati. Ne može neko dobiti neku parcelu za 30 hiljada maraka, izgraditi centar koji vrijedi 7 miliona maraka, i unaprijed prodao i uzeo avans od neke firme.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

SADIK SADO BAHTIĆ:

Kako da nema? ... Meni je žao što su se ... prozvani našli, ali to je činjenica, i to je tako.

Kad je u pitanju droga, moji prijedhodnici su kazali, ne samo da smo tranzitna zemlja nego i proizvodnja. Vjerujte, dolazim iz Unsko-sanskog kantona iz Sanskog Mosta, maltene, legalno se uzgajala do prije par godina. Ali najtragičnije da su akcije policije iz USK-a iz Bihaća

uvijek provaljene tamo od nižih policajaca. I oni narkodileri i ... podignu šumu kad je akcija. I takvih stvari ima, još i treba. Oni koji nisu sposobni, a u vlasti su, u policijskim i građevinskim ... strukturama, da se obračunaju sa svim vidovima organiziranog kriminala: brate, neka podnesu ostavke! Ima ljudi koji se ne boje organizirane mafije! Nama je mafija organizirana, u nekim segmentima jača od države. Pa ovdje u Sarajevu, gospodo draga, krađa automobila! Imao sam priča mojih iz Krajine kojima je ukradeno auto. Javi se policiji, policajac mu daje telefon tamo nekog drugog entiteta. Policija ne može ništa, a zna ko tamo to radi. Kakva je to onda država i kakva je to sigurnost?

Osvrnut ću se još malo na maloljetničku delinkvenciju. Tu apsolutno podržavam kolegu Jovičića, tu nam je trend porasta jako opasan i postao je ozbiljan društveni problem. Država i njezine institucije maloljetničku delinkvenciju moraju shvatiti ozbiljno i pronaći adekvatan odgovor, a najbolji odgovor je fokusirati se na prevenciju. Svi znamo da je u posljednje vrijeme širom BiH prisutna maloljetnička delinkvencija i nasilje od strane istih. Mnogi građani BiH su s razlogom zabrinuti za svoju bezbjednost i bezbjednost svoje djece, pogotovo nakon ubistva Denisa Mrnjavca koji je bukvalno pretučen pred očima građana u tramvaju. Nasilje mora biti briga sviju nas bez obzira gdje se dešavalo: u školi, kući, ulici itd.

Međutim, kao poslanika državnog parlamenta, mene brine što kod nas postoje određene političke opcije i ljudi oboljeli od sindroma vlasti, ... koji ovo koriste da nasilnički uzmu vlast. To nema nigdje u demokratskim državama. Znamo šta je bilo ovdje u Sarajevu. Odmah da kažem, reći ću istinu. Kolega Lagumdžija je došao u 14:00, bio je tamo, ja sam ga pitao, kažem da ispred Kantonalnog odbora SDP-a, preko puta Predsjedništva, zgrada koja je opljačkana, bivša Saveza komunista, dijeljeni se sokovi i jogurti. Kaže: da, da, kaže, i meni su plaćali. Šta to znači, ministre sigurnosti? Kako može biti da se ne zna ko je organizator. ... Lako je to utvrditi samo ne znam ... hrabrosti i snage. Eto, to su ti ... Znamo ... huškaški i reketaški mediji. A uvijek ... se ovdje potencira, razgovori se dešavaju u kafani mimo legalnih institucija, a želi se uzeti vlast na silu, mimo institucija. Toga nema nigdje.

I, na kraju, zbog građana Sanskog Mosta, zato što je jedina Opština Sanski Most, načelnik, bez odluke Opštinskog vijeća, bez referenduma, pristao da se otvoreni maloljetnički zatvor gradi u Sanskom Mostu. Ja sam protiv toga. Sve su to općine odbile. Sanski Most je pun kriminala, droge, ubistava jer grad je otvoren i primio je izbjeglice, raseljena lica iz preko 30 općina. Imamo toliko kriminala, nerazriješenih ubistava, i sada nam treba još to.

Toliko, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Molim vas, nemojte komentirati. Uvaženi zastupnik Bešlagić: ispravak netočnog navoda.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Ja stvarno ne bih želio da repliciram gospodinu Bahtiću ali dvije neistine je totalno iznio.

Ako se na zatvorenom konkursu za zemljište da cijena od 2 miliona, a na zatvorenom konkursu se dobije 8 miliona maraka, to nije ništa negativno. Dapače, to je pozitivno. Govorim .../ne razumije se/...

I druga stvar, replika da je SDP organizovao ... demonstracije ispred Kantonalne skupštine je čista laž, neistina, laž, jer sam i ja tamo išao kao građanin i, kada sam vidio šta se radi, povukao sam se. Ali tamo nije bilo nikoga iz SDP-a da to organizuje. Prema tome, njegove halucinacije oko tih stvari su stvar gdje ne smiju u Parlamentu tako izlaziti.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Odgovor na repliku: uvaženi zastupnik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja nisam uspio sve stvari da kažem o kriminalu, i to o građevinskoj mafiji SDP, pa sad ću te iznijeti. Evo, ovdje na Marijin Dvoru, prekoputa, Širbegović je platio 32 hiljade maraka, Hamamdžić, gradonačelnik Sarajeva, ... 55 miliona maraka, tu prekoputa. U Bijaću Robotkomerc: prijetilo se članovima komisije gdje je bio i član komisije iz Stranke za BiH, za Tuzlu, pa eto vidite kako je, gdje je jedino pošteno ... pokušavate da srušite, pokušavate da srušite.

A ovo što kaže da ne stojite, stojite itekako! Meni je žao, ja se sad izvinjavam za onaj dan što smo obmanjeni ovdje u Parlamentu da se daje podrška, jel mene su zvali mnoge boračke organizacije, kažu: pa i vi to podržavate, ljudi koji su tamo bili. Ja ne podržavam ... Denisa Bećirovića jer mi smo obmanuti, prevareni. Zna se ko je tamo išao, ko je slikao. A vaš predsjednik je kazao da ... /okreće se od mikrofona/, meni je kazao to u hodniku. ... To su metodi rada vašeg.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći se za raspravu prijavio uvaženi zastupnik Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege poslanici, članovi Savjeta ministara, sredstava informisanja, nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija, dragi gosti, ja ću se osvrnuti na ovu informaciju ... koja je za 2007. godinu, a više ću na ovu trenutno bezbjedonosnu situaciju, zato što je to i normalnije da nas više interesuje ovo što je trenutno u pitanju nego ono što je bilo i možda više nije aktuelno. I nemojte me shvatati da ću, kroz ovu svoju informaciju, kada budem prolazio, ići zbog toga da bih isključivo kritikovao nego da bih dao sugestije, opaske i nekakve prijedloge i na kraju zaključak koji, ukoliko, po meni, ne bude korektno ispoštovan, ako ga mi usvojimo, onda će biti žestoke kritike sa moje strane, ali to, znači drugi puta.

Evo, ja ću da krenem ovako. Evo, vidite u ovoj informaciji stoji jedna, koje su već i moje kolege pomenule, oštra konstatacija, a to je da na osnovu prikupljenih informacija, koje smo već pročitali itd., i saznanja, može se reći da su i dalje prisutne sve prijetnje i pojavnici oblici koji bitno utiču na sigurnost, odnosno bezbjedonosnu situaciju u BiH itd. Da bi, iza toga u istom stavu, u istom pasusu, ustvari došlo se u ovoj informaciji do tako minornih stvari koje treba da stoje u policijskom biltenu, i to policijskoj stanici, možda ni centra, a to je kod izgreda određenih da su

neke ambasade itd. gađane kamenjem i jajima. Jako bitno za ovu informaciju. Još smo trebali reći koliko je jaje bilo teško itd. To je se moglo definisati na način na koji se definiše.

Do, opet, pokušavanja opravdavanja i traženja opravdanja u svemu tome, a to je sređivanje situacijom, priznavanja nelegalnog, ono što se samoinicijativno, priznavanja ...Kosova.

Dalje, kaže se u jednom dijelu: *Neke kriminalne grupe drže monopol na određenim područjima*. Pa, ljudi, ovo je konstatacija koja se ne bi smijela ni u bunilu izreći, a da iza nje ne stoji nešto, a to je saznanje: koje su to kriminalne grupe, šta je protiv njih preduzeto i šta se dalje protiv njih misli preduzeti. Jel' kad se kaže neke kriminalne grupe, onda odgovorni znaju da one postoje i za njih znaju, a to opravdano se može posumnjati. I to ne smije ići kao takva konstatacija, jer to je derogiranje samih onih ustanova koje trebaju da se protiv toga bore.

I da, iza, sljedeći: *Načini krijumčarenja su uglavnom poznati*. Pa ljudi moji, *uglavnom poznati*, a ništa nije preduzeto, niti je preduzeto u onoj mjeri u kojoj bi trebalo biti preduzeto.

Kaže: *Prikupljena saznanja i podaci ukazuju da pojedine strane obavještajne službe iskazuju interes za BiH u vezi sa nizom konkretnih dešavanja i procesa koji se odvijaju pod pretpostavkom da će aktivnosti određenih obavještajnih službi nastaviti sa istim ili pojedinačnim intenzitetom, da mogu djelovati na podrivanje ustavnog poretka ili stabilizacije ukupne situacije*. E, jake mi ocjene, mi smo bivša neka SFRJ, sadašnja Njemačka i Švajcarska sa Ustavom koji mi napravili, mi ga branimo, a ovdje se svi natežemo s međunarodnom zajednicom da napravimo novi ustav. Sami smo rekli da treba nešto raditi, a oni nama da podrivaju Ustav i tako. Mislim da je ovo teška kvalifikacija za međunarodnu zajednicu, može se reći da to neki dijelovi međunarodne zajednice, ali ne zvanične, nego nelegalne itd., ali ovo je malo teža kvalifikacija.

Zatim, ovdje u ovoj informaciji, sad ću reći šta nema prikazano i obrađeno, a to je nema tranzitnih problema koji se dešavaju u BiH, jer je BiH u tranzitu između Bliskog Istoka i, zovite ga kako hoćete, dole južnog Balkana ili jugoistočnoga, ka centralnoj Evropi i zaista je interesantno područje za promatranje iz ove oblasti.

Nema pomenutog skupa u Zenici koji je, evo da kažem, bezbjednosno bio tretiran, a ima nekakvih skupova koji su pomenuti u RS. Zatim nema pomenutog ovo, što je već neko rekao, napada na povratnike u Federaciji, a ima u RS. I ja vam ovog puta neću da kažem da je tendenciozno, nego hoću da kažem da se neko nije toga sjetio, i da nije to dobro napisao i vodite računa sljedeći puta o tome, jer Informacija o bezbjednosti mora biti realna, ne smije biti tendenciozna.

Nema informacije o pljački Kargo centra u Sarajevo itd. Nema dobre informacije o seksualnom zlostavljanju, što je bilo u zadnje vrijeme, u ovoj godini, jer radimo informaciju o trenutno bezbjednosnom stanju. Pa kaže: *Uprava za indirektno oporezivanje u 2007. godini podnela 586 zahtjeva – dobro, to je toliko koliko jeste – za pokretanje prekršajnog postupka što je više za 30,31 – i na tome im ja čestitam – u odnosu na 2006. godinu. Vrijednost ukupno oduzete robe je 13.345.000 itd, što je više za 140,3% u odnosu na prethodnu godinu*. Gore govorimo da je 30,3 pokrenuto više, a robe oduzeto u 140 (zarezi i nešto odsto). Na tome se moramo dobro zabaviti i pozamisliti.

Idemo dalje. Kaže: *U 2007. godini u BiH je bilo 26 oružanih pljački banaka, pošta i novca u transportu, što je za 18% više nego u 2006. godini.* Ajde i o tome se moramo pozabaviti, ali dobro, bilo 18%. *U odnosu na prethodne godine, opao je i procenat rasvjetljenosti.* Ovo je ono što, na čemu se još više moramo, *i to sa 58% u 2005. na 45% u 2006., pa čak na 38% u 2007. godini.* E onda, da bi se izvadilo sve ovo, kaže: *Jedino pozitivno u ovom trenutku ili trendu jeste da se gotovo prepolovila suma otuđenog novca u iznosu, sad nekom koji nije bitno, sa 6.700.000 na ...* A krađa je krađa, da li ona bila 6 miliona ili bila 3 miliona, to nam ne smije biti alibi za neotkrivanje, odnosno smanjenje stepena otkrivenosti, odnosno za povećanje stepena događanja. Kažem, zbog toga je neophodno što prije inicirati donošenje zakona i mi uvijek tako kažemo. Treba inicirati, treba ga donijeti bez ikakvih konkretnih zaključaka i nalaganja ko je taj iz koje oblasti će šta donijeti.

Zatim se kaže u jednom stavu: *da je preko 920 hiljada ljudi ugroženo od minsko neeksplozivnih ubojnih sredstava*, i ja mislim da tu cifru treba izbjegavati, jer tvrdim ja da nije ni blizu ta cifra koja je ugrožena i ona je ugrožena onoliko koliko postoji stanovnika na kugli zemaljskoj. Ja imam informaciju da je djevojka iz Zagreba, koja nema veze sa BiH i sa teritorijom koja je minama zasijana, bila ugrožena našim minama zato što se našla u datom momentu u minskom polju BiH. Prema tome, po meni su svi ugroženi stanovnici BiH pa i šire sa ovim minsko-eksplozivnim ubojnim sredstvima.

Kaže se dalje: *Agencija za bezbjednost hrane u BiH u 2006. i 2007. godini, od strane Evropske komisije, u 11 slučajeva upozorenja o postojanju rizika za zdravlje potrošača od hrane uvezene na tržište BiH.* I u 12 slučajeva itd. nekih drugih upozorenja. Ljudi, ovo je alarmantno stanje preko koga mi ne smijemo preći. Ja vam tvrdim, da imamo sad prave informacije, da je ovo daleko veći postotak, daleko veći pojedinačni slučaj nego što ovdje piše i toga smo svjedoci svakodnevno u našim supermarketima, najnižim prodavnicama oko isteka roka, trovanja. Procenat analizirane artikala iz prehrambenih prodavnica koje su u ... smislu i zato će biti, na kraju, moj prijedlog šta sve na tome raditi kao što je, recimo, procenat analiziranih derivata naftnih i mi ... damo saopštenje kroz štampu ili novinari uzmu i samo napišu od 90 ili od 100 indeksnih poena kontrolisanih benzinskih pumpi njih, od 90, 82 ne zadovoljava kvalitetom goriva, i na tome se završi.

E, sad idemo na nešto što je, ljudi, jako, jako opasno, jako neoprezno napisano u ovoj informaciji i mislim da ovo nikako ne stoji. Kaže se: *Od ukupno 398 prijavljenih maloljetnika na području Kantona Sarajevo, njih 93 ili 23,4% su povratnici u činjenju krivičnih djela, maloljetni H.R.* Ja ću ovo provjeriti, pa mislim da nije tajna i ... da ovdje stoji puno ime i prezime, barem da njegov komšija zna da se od ovoga H.R. treba skloniti s ulice: izvinite, gospodine maloljetniče, nemoj me, molim te, danas tući, jer nešto nisam ja raspoložen da se branim jer, ako se budem branio, pošto sam ugledna ličnost, biću osuđen. Kaže: *Prijavljene za izvršenje 128 krivičnih djela, povratnik u 128 puta.* Molim vas i da mu makar još ime ne pomenemo pa da uradimo ovo što sam predložio, malo u ironiji, da makar bježim od njega jer ću ja sutra biti kriv ili vi, ako se s njim susretete, zato što smo javne ličnosti. Pa idemo dalje. Pa nekakav Č.O. 73, pa M.E. 68 puta itd., pa 66 i vjerovatno dalje nisu htjeli da broje i većina djela su počinjena kao imovinski ... itd., itd.

Ovo je nešto o čemu se mi moramo dobro, dobro pozabaviti i donijeti danas dobre zaključke. Zabrinjava činjenica kod maloljetnika, i vidite da uglavnom preovladavaju godine, od 14 do 16 godina, što je stepenica ispod u odnosu na nekakve standarde ranije i nekakve

međunarodne standarde, gdje je to bilo od 16 pa naviše, pa malo, onaj, kako se zvao on, stariji, mlađi punoljetnik itd., itd. ... Više građana već više godina, ustvari procenat maloljetničke delinkvencije u ukupnom broju krivičnih djela u BiH kreće se između 8 i 10% od učinjenih djela, to znači od strane ovih maloljetnika. Hajmo sad odbiti ove maloljetnike od ukupnog broja stanovnika u BiH, koji su punoljetni, pa hajmo od toga odbiti broj onih koji nisu zreli za samostalno ni življenje, ni hodanje, ni činjenje ovih djela, pa ćete vidjeti, ljudi, koja je ovo cifra i koji je ovo broj u odnosu na onu maloljetničku djecu koja su sposobna da urade ovakav dio ...maloljetničke delinkvencije, odnosno ovakav dio protuzakonitih radnji i opasnih po stanovništvo i građane BiH, jer se to dokazuje da je u zadnje vrijeme opasnije. Nije problem kad ukrade novčanik, oštećena je jedna osoba, u nekom dijelu tamo novca, nije problem ni kad neko pronevjeri, jeste problem ali nije toliki kad neko proneveri milion maraka poreza, svi smo pomalo oštećeni, pa i ne primijetimo to. A, kad neko izgubi život, to je veliki problem! Nema te cijene koja može da vrati sad živote ovih koji su izgubljeni itd.

Nije ovdje rečeno ništa ni o radnom vremenu određenih spornih objekata kao što su diskoteke, kafići i ostalo itd.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme, vrijeme!

MIRKO OKOLIĆ:

Vrijeme! U ime kluba govorim, pa ćemo imati i to na umu. Trebamo i na tome da napravimo reda, jel imamo sukcesivno određivanje radnih vremena od opštine do opštine. I šta se dešava u jednoj opštini? Opština to procijeni da ne treba biti radno vrijeme, odnosno provod omladine od 23:00 pa do 04:00 ujutru, nego da treba biti od 20:00 do 23:00, do 24:00 i druga opština to uradi suprotno. I onda, ta djeca u polupripitom stanju voze se do susjedne opštine, prave saobraćajne nesreće, izazivaju smrtne posljedice i još veći problem. Znači, i taj problem treba da uredimo na nivou države itd.

Nemamo uporedne podatke, ne samo sa zemljama iz okruženja nego sa zemljama EU .../kratak prekid u snimanju/... Reći ću samo jedan primjer iz bezbjednosti saobraćaja. Pa, ne može se desiti da na jednoj krivini postoje četiri nadgrobne ploče! To je, znači, najmanje četvero njih poginulo, a da niko za to ne bude odgovoran, odnosno da vidimo koliko koštaju četiri poginula života i materijalna šteta o kojoj neću da govorimo, u odnosu na rekonstrukciju, ispravljanja tog autoputa ili puta ili postavljanja tamo policije da dežura i da upozorava da smanje brzinu, a ne da se krije po nekakvim tamo pravcima, gdje nije uopšte bitno da li se vozilo 80 ili 120 i da kažnjava zbog toga, nego da i preventivno djeluje. Znači, mora se tačno reći svakome zadatak šta bi morao uraditi da bi ova informacija mogla da zaživi onako kako treba.

Ja bih da skratim. Pošto, vjerovatno,

(?)

Je li to ministrov recept?

MIRKO OKOLIĆ:

Nije ministrov recept, jer su ovo bili sve prijedlozi, pošto će vjerovatno iz ovoga se nešto moći izvući, ukoliko se bude željelo, jer informacija je zaista bitna, odnosno tema je jako bitna.

Ko misli da ova tema nije bitna i da oko ovoga treba politizirati, svaka mu čast. Ja tako ne mislim i želim ovdje da se odgovorno ponašam.

Ja bih predložio danas da ovaj dom ovu informaciju primi k znanju, sa ocjenom da ona ne može ni blizu da bude zadovoljavajuća za BiH, za naše građane.

Drugi zaključak jeste: Da se zadužuje Ministarstvo bezbjednosti, a reći ću sada zbog čega to govorim, Ministarstvo bezbjednosti da Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine, u što kraćem vremenu, dostavi konkretne prijedloge za poboljšanje obezbjeđenjavanja ili za poboljšanje bezbjednosti u BiH po svim osnovama, a da kroz to još pokušamo animirati opštedruštvenu svijest za bezbjednost građana, pa da nam građani pomognu u sprečavanju svega ovoga, a ne da građanin, koji prijavi lopova ili nešto drugo, bude saslušan po 15-20 minuta zašto je rođen, ko mu je otac, ko mu je majka, pa onda, kaže: ljudi, ja to ne smijem ni raditi jer odmah se ... da sam ja to uradio pa će me neko ubiti.

A, ovo sam predložio iz ovoga, kaže: *Uzimajući u obzir broj obaveza proisteklih iz strategija koje se odnose na Ministarstvo bezbjednosti, možemo konstatovati da je Ministarstvo bezbjednosti realizovalo veći dio postavljenih zadataka ili se nalazi u fazi realizacije.* Ja se sa ovim ne mogu nikako složiti. Šta je realizovano, pa da vidimo kakvo nam je stanje? Nije Ministarstvo bezbjednosti - ja njihovu informaciju potpuno cijenim i ne mislim da je kritikujem - ali nije realizovalo svoj posao ukoliko je od nadležnih institucija, agencija, ministarstava prikupilo sve to i ovo objedinilo, a nije donijelo, na kraju, konkretne zaključke i predložilo ovome parlamentu koje će ministarstvo, koja će agencija, šta mi trebamo, kao Parlament, da uradimo da bi se ovo bezbjednosno stanje u BiH popravilo.

Evo, ja sam ta dva prijedloga predložio kao zaključke. Dobićete u pismenoj formi.
Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja ću sada pročitati ovaj redoslijed javljanja, pri čemu moram da vas upozorim da na displeju imam mogućnost da pratim samo tri, a nakon toga dobijam od službe ostale koji su se prijavili tako da ako postoji nekakav problem u prijavljivanju da je to zbog toga. Znači: Rajilić, Bešlagić, Križanović, Bećirović, Huskić, Lozančić, Džaferović, Halilović, Erić, Nanić.

Ja ću pripremiti i koristiti se članom 27.f) (*Dužnosti predsjedavajućeg*) da ograničim diskusiju na pet minuta, pri čemu, u ime kluba, se mogu javiti do 10 minuta.

Izvolite. Uvažena poslanica Rajilić.

SNJEŽANA RAJILIĆ:

Poštovani predsjedniče, dame i gospodo poslanici, prisutni gosti,
nisam ponovo htjela da se gospodinu Ahmetoviću javljam za repliku, jer mislim da nije bilo primjereno, prvo, da on nešto o tome govori o čemu je govorila gospođa Marković, ali, evo, s obzirom da je ponovo rekao da ja tragam, da tražim informaciju od MUP-a RS-a, koliko to policajaca Bošnjaka dežura u stanici, evo ja ću ga obavijestiti o sljedećem.

Znači, gospodine Ahmetoviću, ja sam prošle godine imala vrlo ozbiljne prijetnje iz Federacije BiH gdje je izvjesni gospodin koji je ovih dana izmakao Tužilaštvu, odnosno snagama MUP-a bihačke regije, iznosio neke prijetnje prema meni, pa su procjene bile da treba neki ljudi da me čuvaju. E, sad jedan od tih policajaca, o kojim Vi govorite da ne može da obavlja svoju dužnost, je jedno veliko vrijeme proveo ispred moje kuće čuvajući mene. Sad, ako smatrate da je to bila loša procjena MUP-a RS-a, želeći, valjda, da i mene nekako likvidiraju, stavljajući Bošnjaka ispred, onda je to evo na Vama da sudite ali, evo, to se događalo, znači u opštini Novi Grad.

Ono drugo što hoću da kažem – a evo i pomenula sam, znači dolazim iz pogranične opštine koja je jedan veliki tranzitni centar svih mogućih zbivanja, trgovina, preprodaja itd. – jako me zabrinula ova činjenica o kojoj govori gospodin ministar u Informaciji o trenutnom stanju sigurnosti BiH, ali rekao je, čini mi se, i gospodin Okolić, načini krijumčarenja su uglavnom poznati. Ako su tako poznati, ne znam što se ne sprečavaju.

Drugo, ja imam saznanja da tamo se dešavaju određene radnje, naravno iz kuloara i ne kažem da su istinite, jer ja se ne bavim procjenom bezbjednosti niti mi to pada napamet ali, evo kažu, fali 500 službenika DGS-a. Ja moram da kažem da u mom gradu ide priča da je granica ne šuplja kao sito nego gore od rešeta i da tamo uglavnom fali pripadnika DGS-a. Da li je to proširenje sistematizacije, da li je to otvaranje nove stanice itd., s tim bi trebalo da se pozabavi, s obzirom da je znači pogranično ovo područje i prema Federaciji BiH, a i prema Republici Hrvatskoj.

Međutim, ono o čemu sam, zbilja, htjela da govorim mnogo više jeste bezbjednost u saobraćaju i, čini mi se, da iz ovog izvještaja, koji sam, evo čitala u tom segmentu, da je porast saobraćajnih nesreća ne toliko veliki ali da su ipak posljedice tih saobraćajnih nesreća u porastu. Doduše, rečeno je 1%, ali posljedice svega toga, rehabilitacija ljudi koji su učestvovali u saobraćajnim nesrećama je dosta teška i zahtjevna i, čini mi se, ...da se ne poduzimaju dovoljno dobre mjere da bi se smanjio broj saobraćajnih nesreća u BiH. Mi znamo da smo ovdje imali već izmjenu i dopunu Zakona o bezbjednosti saobraćaja koji se evo primjenjuje neko vrijeme i, čini mi se, da ni on nije donio neku veliku efikasnost, odnosno smanjenje saobraćajnih nesreća, mada smo došli u situaciju da se obuka vozača vrši na sasvim drugi način, da se polaganje ispita vrši drugačije itd. Ali, očito, da ta mjera nije dovela do smanjenja saobraćajnih nesreća.

Ono što ja imam saznanja jeste činjenica da prilikom registracije naša vozila – a svi znamo koliko stara se vozila uvoze, pod kojim uslovima, da ne govorimo da li je to i više od sedam godina itd., to je neka druga oblast kriminaliteta – idu na tehnički pregled. Tamo na tehničkom pregledu nema tehničkog pregleda. Dosta nas ovdje zna, ne znam ko je spreman to da kaže, da tehnički pregled se sastoji u tome što se nekome da saobraćajna dozvola i vrati se ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

SNJEŽANA RAJILIĆ:

...nazad ta ista saobraćajna dozvola, ovjerena. Stoga predlažem da se u tehničkim pregledima uvrsti dodatno obezbjeđenje provjere da li je bilo stvarnih tehničkih pregleda.

A ono zašto sam se javila – izvinjavam se, evo završiću, gospođa Marković je o tome govorila – znači, u ovom izvještaju apsolutno nije tretirano nasilje u porodici sem na strani 12. gdje je rečeno da je bilo oko 775 slučajeva nasilja u porodici. Ja smatram da je to značajan broj i pitanje je koliko takvih slučajeva nije prijavljeno.

Stoga predlažem jedan zaključak ovom domu: *Zadužuje se Ministarstvo bezbjednosti da u roku, ne dužem od 60 dana, sačini Izvještaj o stanju prekršaja i krivičnih djela u oblasti nasilja u porodici, s prijedlogom mjera za smanjenje ovih pojava.*

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bešlagić. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, moram da kažem da izvještaj koji smo dobili, informaciju koju je ministar gospodin Sadović dao je odraz i stanja, ja bih rekao, u organizacionom sistemu BiH. Ovo je izvještaj dio izvještaja iz entitetskih i kantonalnih SUP-ova, prema tome, on ne može biti nikako drugačiji nego onakav kakav jeste, s druge strane, i dijela organizacije izvještaja koji se odnosi direktno, koji je pod nadležnosti tog ministarstva.

No, međutim, ja ne bih htio da govorim o tim stvarima, osim što bih naglasio dva pitanja koja sam ovdje zapazio i koja mi se čini ...da bi bila dobra, a i prema prijedlogu ministra da sve inicijative, prijedloge itd. pretočimo u nešto što bi uz ovaj izvještaj bilo osnovica za izradu izvještaja za iduću godinu, odnosno za ovu godinu. Jedno pitanje koje se odnosi na jedno stanje: to je pitanje terorizma i mislim da je ovdje, ovo što su svi konstatovali ovdje, kaže: *Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA) nije došla do saznanja da su na području BiH u 2007. godini izvršena krivična djela* itd., ponukalo me je da postavim ovo pitanje, odnosno da sebi postavim pitanje, zbog toga što je jedan visoki dužnosnik Vijeća ministara u njemačkim novinama, upravo prije dva dana, dao izjavu da nesigurnost u BiH potiče zbog toga što postoje terorističke grupe iz islamskih zemalja, znači govorimo o mudžahedinima, kojima ne može da se uđe u trag zato što stalno mijenjaju ...lokaciju stanovanja.

Ja mislim da je već jednom red da naša OSA i naše ministarstvo ovo pitanje tačno postave, tačno definišu i nama u Parlamentu kažu ima li tih grupa, koje su to grupe, gdje su, šta su i, na kraju krajeva, kao što sada donosimo, odnosno imamo reviziju, ja bih rekao, pasoša: neka se onda napravi revizija i da završimo. Znači, treba tačno dati određeni zadatak.

Drugo pitanje, koje je vrlo bitno i karakteristično, a ovdje su već neki od mojih prethodnika govorili o toj stvari, radi se o maloljetničkoj delinkvenciji. Vidite, ja sam čitao i strategiju o maloljetničkoj delinkvenciji, odnosno strategiju o smanjenju kriminala u BiH i u toj strategiji imamo ... koje su to studije koje se rade. Pa, onda, sve se tu govori – ova studija, maloljetnička delinkvencija, prava i ostalo, ali je jedna činjenica da, koja se proteže u svim ovim izvještajima, je da, faktički, protiv maloljetničke delinkvencije, koja se, evo prema ovim podacima i kao što je rekao gospodin Okolić – u Kantonu Sarajevo ona je porasla sa 23%, 24%

se može reći, znači povratnici maloljetničke delinkvencije a, pošto se radi i o Tuzlanskom kantonu, oni bi trebalo dati mjere. Ili da se kaže da se uradi projekt za otvaranje institucija za prevaspitavanje djece na nivou države ili, ako se to ne može uraditi, onda daje se zadatak nadležnim institucijama, bilo entitetskim, bilo kantonalnim, da oni se pobrinu o tim stvarima.

Ja bih želio da naglasim da mi u Tuzlanskom kantonu, odnosno u tom području sjeveroistočne Bosne smo spremni, odnosno moramo biti spremni da spriječimo maloljetničku delinkvenciju, i to naročito u smislu povratnika u toj delinkvenciji. To je vrlo bitan zadatak jer, kao ovdje što je navedeno, radi se o relativno velikom broju djece koja neprekidno ... I ja ću navesti iks primjera u kojima, evo jedno pitanje za nas, kada se osude maloljetnici koji su izvršili ubistvo dječaka u Sarajevu, gdje ćemo ih poslati na izdržavanje kazne? Mislim da je to pitanje pitanja, jer ako ih stavite sa starijim, a po zakonu ne smijete, onda se postavlja pitanje kako ćemo ih prevaspitati da ne djeluju ubuduće. Ako ih stavite u zatvor sa starijim, onda faktički, bojim se, da neće izaći gori nego što su, nego što su ... Prema tome, mislim da bi to dobro bilo da u sljedećem izvještaju ili da nam se pripremi izvještaj sa prijedlogom kako da se ovo pitanje institucija riješi.

Evo, to su ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi članovi Vijeća ministara, ja bih želio, prije svega, izraziti zadovoljstvo da danas u ovom domu raspravljamo o jednoj ovakvoj serioznoj stvari kao što je sigurnosno stanje u BiH. Zadovoljstvo mi je, tim više, što poslije ove ... slijedi rasprava o Izvještaju o radu Tužiteljstva BiH koji je, na neki način, komplementarna tema sa ovom.

Prije svega, želim reći da mi danas imamo pred sobom informaciju koja je jedan statistički zbir kriminalnih djela učinjenih u BiH na temelju podataka raznih sigurnosnih organizacija i organa u BiH. I dobro je, ona je zaista u tom smislu vrlo bogata podacima koji mogu ukazivati na određeno stanje sigurnosti u BiH, na određene trendove. Mi, usput da kažem, evo kolega Bahtić je obogatio ove podatke konstatacijom da je SDP glavni faktor ugrožavanja sigurnosti u BiH. Ja ne bih polemizirao sa kolegom Bahtićem na ovu temu. Samo ću mu ponoviti ono što sam mu već jednom rekao: da kad čovjek od sveg alata ima samo čekić, onda mu svaki posao počne ličiti na ekser, i mislim da zaista malo razmisli o tome.

Vidite, dakle mi iz ovih podataka možemo iščitavati, svako na svoj način, i izvlačiti određene ocjene. Krupan nedostatak ove informacije što nije ukazala na glavne prioritete, na glavne uzročnike nesigurnosti, odnosno sigurnosnog stanja u BiH, što nije predložila nikakav plan mjera za poboljšanje ovog stanja. Ali, naravno, da ne krivim tu Ministarstvo sigurnosti koje se, ipak, u svemu ovome dosta potrudilo, kao i njen ministar sa ovim uvodnim izlaganjem.

Želim reći da je sigurnost jedan kompleksan problem, i nije samo stvar sigurnosnih službi. To je pitanje svakog društva. Sigurnost u jednom društvu se tiče, da kažem, svakog

pojedince i svakog segmenta društva, na njega se odnosi i svaki obrnuti segment i pojedinac može utjecati na to stanje. Evo, vidite, u tom smislu manjkavost ove informacije je u tome što, razmatrajući ovo, informaciju, dakle Vijeće ministara nije se ničim očitovalo, osim što je primilo k znanju ovu informaciju. Nesvatljivo je da se time poručuje da se miri sa ovakvim stanjem i ništa se ne preporučuje za njegova prevazilaženja. A opće stanje ukazuje da mi imamo negativan trend, odnosno da imamo pogoršaniju situaciju nego lani, kad bi se sve u globalu uzelo. I sad se na kraju postavlja pitanje: Šta je svrha razmatranja ove informacije u ovom domu? Šta je uloga Parlamenta sa analiziranjem ove informacije?

Želim reći da je ustavna pozicija Parlamenta kao najvišeg zakonodavnog organa ove zemlje da vrši kontrolnu funkciju izvršenja i stanja izvršenja određenih akcija, zadataka nad izvršnom vlasti i naravno donosi sud i preporuke za uređenje općih stvari u BiH. Dakle, mi nemamo danas mogućnosti da izvršimo tu svoju zadaću. Zbog toga ću ja predložiti da se ova informacija vrati Vijeću ministara, sa zahtjevom da se dopuni procjenama o temeljnim oblicima kriminaliteta, koji najviše ugrožavaju sigurnosno stanje u BiH. Da se markiraju ti problemi, da se predlože konkretne mjere za prevazilaženje tog stanja.

Naprimjer, evo uzet ću samo ovaj detalj ... maloljetničkog prestupništva. Postavlja se pitanje: Hoće li BiH prioritet dati izgradnji zatvora za maloljetnike ili će učiniti nešto kao društvo da eliminiira uzroke ovako ogromnog, ovako ogromne pojave maloljetničkog prestupništva? Vidite, svako deseto djelo pričinjeno u BiH, učinjeno je od maloljetnika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Vrijeme kluba.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ako je u ime kluba, onda se ne mogu svi iz kluba javiti.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Nema tog pravila.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nema pravila, ali evo ja sam se pozvao na član Poslovnika kako je ograničena rasprava. Molim Vas da se toga držite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Pa rekli ste u ime kluba 10 minuta.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

U ime kluba, onda se ostali ne javljaju.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Dobro. Završit ću, gospodine predsjedniče.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nećemo stići ima još deset ih najmanje.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Tim prije, kažem, da treba ovo vratiti Vijeću ministara da se obogati, odnosno dopuni ovim konkretnim prijedlozima mjera. Jer vidite, alarmantno je stanje, mi ćemo sada u sljedećoj točki raspravljati, dakle Izvještaj o radu Tužiteljstva BiH, u kojem stoji: *Svaki 100-ti građanin je bio optužen prošle godine u BiH za neko kriminalno djelo. A svaki 200-ti presuđen.*

Dakle, mi se nalazimo objektivno u jednom bolesnom stanju o kojemu treba zaista vrlo ozbiljno razmisliti, raspraviti i poduzeti određene konkretne mjere.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Pa dozvolite, prije svega, da se zahvalim svim kolegama poslanicima koji su podržali na jednoj od prethodnih sjednica ovu inicijativu koju sam podnio u ime Kluba SDP-a u Parlamentu BiH da se danas govori o ovoj temi. Moram reći da sam pažljivo saslušao ministra i još pažljivije pročitao ovu informaciju i druge informacije koje su došle u vezi sa ovom tačkom dnevnog reda. I vjerujem, kao svaki dobronamjeren čovjek u ovoj zemlji, da dijelim zabrinutost naspram informacija koje smo čuli i od ministra, a posebno od onih informacija koje su sadržane i u ovim dokumentima koji su pred nama, a o kojima nije ništa dosad rečeno.

Ja moram reći da posebno zabrinjava činjenica da je u 2007. godini u Federaciji BiH zadokumentovano 608 krivičnih djela ekonomskog kriminala, što je za 104 slučaja više u 2007. nego u 2006. godini ili za 20,6% više u 2007. nego u 2006. godini, što također govori o potpunoj opravdanosti one inicijative SDP-a da se treba pokrenuti najefikasniji način borbe protiv ekonomskog kriminala. Moram reći da posebno također zabrinjava podatak da raste i pranje novca kao i da tome pogoduju određene slabosti jer je u zakonu slab finansijski nadzor.

U ovoj informaciji koja je ovdje, također govori se o povećanju kriminaliteta u oblasti prometa opojnih droga. U BiH u 2007. godini je otuđeno za 11,6% više vozila nego u 2006. godini. Dakle, rast kriminala i u ovoj oblasti.

Naravno, zbog kratkoće vremena, moram dosta skratiti svoju diskusiju, ali ono gdje se potpuno ne slažem sa gospodinom Sadovićem je posebno ovaj dio koji govori o saradnji sa Haškim tribunalom, pa možda je bolje da je naslovljeno kao nesaradnja sa Haškim tribunalom. U informaciji ovdje stoji, između ostalog, da provode se pojedine aktivnosti za dobrovoljnu predaju preostalih haških optuženika. Ja se ne slažem s ovom ocjenom ministarstva i Vijeća ministara. Ne radi se o preostalim haškim optuženicima, radi se o glavnim i najtraženijim haškim optuženicima. Moram reći i primijetiti da već mjesecima u ovoj zemlji niko više ne govori uopšte ni o Radovanu Karadžiću ni o Ratku Mladiću. Moram reći da me je iznenadio i ministar

da on ne samo nije u informaciji stavio nijednu rečenicu o tome već čak ni u svome izlaganju nije spomenuo nijednu rečenicu o tome. I tako, dok se čuti o dva najtraženija haška optuženika, ovdje, već kao što smo vidjeli na prethodnom nastavku sjednice, priča se o Bijeloj al-kaidi itd. Ja želim vrlo jasno reći da, po mom mišljenju, čelnici Bijele al-kaide u BiH su Radovan Karadžić i Ratko Mladić. Mjesecima niko o tome ne govori. Oni izgleda nisu više interesantna tema ni za kog u ovoj zemlji.

Posebno me zabrinjava činjenica koja govori o 550 krivičnih djela na štetu povratnika u RS. Ja to čitam kao 550 napada na Aneks VII. Također, ne slažem se s ministrom i ne znam, kad je ovako kvalitetno pripremio informacije za područje RS, zašto nije pripremio i podatke kad je riječ o Federaciji BiH već je stavio samo za prvu polovinu 2007. godine, gdje navodi 177 prijava po ovom osnovu a, ako je za pretpostaviti da je i toliko napravljeno i u drugom dijelu, radi se dakle o 354 napada na Aneks VII i u Federaciji BiH i kada to sve saberete dobit ćete oko 904 napada na Aneks VII u 2007. godini, 12, 13 godina nakon Dejtona.

Postavlja se pitanje: Hoćemo li mi zaista govoriti o ovim suštinskim, pravim problemima ili ćemo izbjegavati da istini pogledamo u oči? Ova država, barem, ako ne može garantovati neke ekonomske privilegije kao zemlje EU, trebala bi garantovati sigurnost građanima BiH. Nažalost, te sigurnosti nema i ljudi na terenu vrlo često govore da je stanje bilo samo gore u ratu. Tako, imate situaciju da u po bijela dana je zapaljena starica, da je nevino dijete ubijeno u tramvaju, vidimo šta se događa širom BiH kad je riječ o pljačkama! U po bijela dana se opljačka državni aerodrom, što nema ni u jednoj zemlji svijeta, a da još uvijek ne znamo ko je to učinio, po čijem nalogu, zašto nije uhapšen, šta rade nadležni organi itd.

Međutim, ako uzmemo onu informaciju koju je Oli Ren dostavio tokom 2007. godine ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

DENIS BEĆIROVIĆ:

Tek sada mi je jasno da je čovjek bio u pravu, jer je on već tada ukazao na pogoršanu bezbjedonosnu situaciju. Da ne govorim o Graničnoj službi gdje gospodin Sadović već mjesecima meni ne odgovara na pitanje: *Šta je konkretno sa povratnicima i pravima građana Janje? Šta je sa Graničnim prelazom Rača i brojnim drugim prelazima gdje se ne vide državna obilježja BiH već neka druga obilježja BiH itd.?*

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

DENIS BEĆIROVIĆ:

Očigledno je da se pogoršava, da zaključim, sveukupna sigurnosna situacija, očigledno je da su kriminalci u ovoj zemlji ohrabreni posljednje dvije godine, jer da nisu, ne bi bio porast ovakav kriminala u ovoj zemlji. Očigledno da im pogoduje klima i ja mislim da mi zaista moramo najozbiljnije shvatiti ovo pitanje i pokušati na jedan mnogo ozbiljniji način rješavati ovu problematiku.

A kad je riječ o mom poslovničkom vremenu, gospodine predsjedavajući, ja mislim da ste trebali član 27. stav (h) pročitati tačno onako kako glasi, jer tu stoji, između ostalog: da Vi možete ograničiti diskusije ako je to potrebno. Ja nisam vidio potrebu da se skraćuje ovako važna tema kao što je ova trenutno. A pogotovo nisam vidio potrebu da i u pola rasprave skraćujemo kada govore poslanici SDP-a, možda je trebalo na početku principijelno je skratiti, a ne ovako baš kada mi treba da iznosimo. Zbog toga je moja diskusija znatno kraća, ali bilo bi dobro zaista da nam kažete koja je to potreba zbog čega ste skratili diskusiju, evo sada baš kada govore poslanici SDP-a?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Znači nije stav (a) nego je (f), to je moje pravo. Rasprava na koji je način krenula, nećemo uspjati danas dnevni red da završimo i, kad Vi budete bili na ovome mjestu, vi ćete onda određivati neko drugo pravo.

Uvaženi poslanik Zorić netačan navod i uvaženi poslanik Sokolović isto, netačan navod, replika.

Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Pa, ja bih ispravio kolegu Bećirovića: nije vrijeme skraćeno zato što govore zastupnici iz nekog zastupničkog kluba, nego zato što su neki zastupnici počeli prekoračivati vrijeme dobrog, je li, ponašanja. Evo, naprimjer, kad je gospodin Raguž govorio, također je se uklopio u ovo vrijeme od pet minuta. Dakle, nije neko imao privilegiju i većina zastupnika govori do pet minuta. Naravno, da to Povjerenstvo za izradu izmjena i dopuna Poslovnika Zastupničkog doma, treba uvažiti ovo što je sada predsjedavajući napravio i to uklopiti u Poslovnik, tako da se u ime kluba može govoriti određeno vrijeme, a zastupnici po točkama dnevnog reda određeno vrijeme.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Sokolović: replika. Izvolite.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Kolege poslanici, ovdje, kad govorimo o stanju bezbjednosti, evo možda je replika na više diskusija koje su ovdje bile ... i, kad želimo da komentarišemo izvještaj koji nam je ministar ovdje prezentirao, mi ili oni koji su do sada govorili ili većina njih zaboravlja jednu činjenicu, a to je: Šta su nadležnosti ministra sigurnosti? Ja iz tih razloga, pogotovo vezano za diskusiju gospodina Bećirovića, zbog javnosti koja gleda ovaj skup, želim da kažem da nije nadležnost ministra sve ovo ... što je napisano ovdje u ovoj informaciji. Stvorit će se ili dobit ćemo jednu krivu sliku o onome što je Ministarstvo sigurnosti ili lično ministar radio do sada u ovom periodu. Molim vas, da bi imali ovu informaciju ovdje, ministar sigurnosti je vjerovatno trebao zamoliti gospodu iz entiteta i policije Distrikta Brčko da napravi izvještaj i da ga proslijedi u Ministarstvo sigurnosti. Ministarstvo Federacije je trebalo da zamoli deset kantonalnih

ministarstava da dostave informacije po ovim pitanjima, pa da to se dalje dostavi do ministra sigurnosti itd.

Znači, puno je onih faktora koji u ovom momentu definišu ili brinu o sigurnosti ili bezbjednosti građana BiH. A, ako hoće neko da mijenja ovo stanje, pa evo upravo imamo priliku da ga mijenjamo. I upravo je stav Stranke demokratske akcije vezan za to kroz reformu policije. Dajmo ministru sigurnosti subordinciju sa vrha do dna, pa da onda kažemo da je odgovoran po svemu ovome što piše u ovome izvještaju. Inače ćemo ući mi u zabludu. U zabludu staviti one koji nas u ovome momentu gledaju ili koji žele da imaju sigurnost u BiH na onom nivou na kojem je ona potrebna.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bećirović: replika. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Da pojasnim, dakle član 27. stav (f) ograničava trajanje rasprave u vezi s jednim ili više pitanja, ako je potrebno, kako bi se osiguralo razmatranje usvojenog dnevnog reda u cjelini. Ako sam dobro čuo, a čini mi se da jesam, najavljeno je na početku ove sjednice da ova sjednica može i sutra raspravljati, ...tako da nema problema da ugrožavamo dnevni red u cjelini.

S druge strane, moram reći, pošto su poslanici SDP-a predlagači i inicijatori ove tačke dnevnog reda, zbog toga sam reagovao, zašto skraćujemo diskusije na pet minuta. Teško ćete naći ijedan parlament, pogotovo o ovako važnom pitanju, u kojem se jedna diskusija skрати na samo pet minuta. U vezi s tim sam vrlo jasno govorio i na to ukazivao. A što se tiče pojedinih poslanika moram reći da, na osnovu pojedinih izvještaja nevladinih organizacija, njima ne treba ni pet minuta skratiti, ljudi nikako ne govore.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bećiroviću, ja mislim da trebate prvo da cijenite trud koji je uradio i Kolegijum i ministarstvo u vezi sa ovom temom i ovo smo isto tako mogli da završimo prošli put ali nismo htjeli, jer smo smatrali da je izuzetno važna tema i da je treba staviti kao prvu tačku dnevnog reda ovde.

Po našem poslovniku, svaki poslanik ima do 10 minuta vremena da govori, i ja sam smatrao, a tad su bili iz SNSD-a isto tako upozoreni, da za pet minuta se može sasvim dovoljno objasniti ova situacija. Vi ste inicijator iz SDP-a ali niste izvještači, prema tome nemate nikakvih više razloga ili mogućnosti, od svih ostalih poslanika, da se ovdje obraćate. Mislim da je sasvim u redu ovo što smo uradili. Ja sam se konsultovao, iako nisam morao, i sa ostalim članovima Kolegijuma. Ako treba i ako insistirate, možemo čak dati i da se Dom u vezi sa time izjasni.

Uvaženi poslanik Zorić imao je repliku. Izvolite. To Vam je druga replika.

VINKO ZORIĆ:

Ovo nije druga nego prva ... replika. Dobro, ali onda treba rod promijeniti, treba rod promijeniti. Ovo je drugo javljanje.

Pa što reći nakon ove gluposti koju je Bećirović sad rekao.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim Vas ... sa uvažavanjem.

VINKO ZORIĆ:

Pa, i maloprije ste trebali isto tako intervenirati da se uvažavaju zastupnici koji ... govore kratko ali pametno. Dakle, nije duljina govora mjerilo, možda civilnim inicijativama nekima i jeste ili ... SDP-a Federalnoj televiziji ... možda to jeste mjerilo, duljina govora, kakvoća pameti ili kakvoća izrečenog. Mislim da pametni ljudi kratko govore, precizno i kvalitetno.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik, druga replika, Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

... gospodin Zorić iskoristio svoje dvije intervencije na moje izlaganje, evo i ja iskorištavam svoju drugu priliku i zaključujem s tim.

Prvo, nije dobro što je kroz svoju diskusiju napadao bilo koji medij u BiH, pogotovo kada se to radi na jedan neargumentovan način. A o tome ko pametno diskutuje ili nepametno, ja moram reći da ne poznajem nijednog poslanika na zemaljskoj kugli koji je građane koji su ga birali javno nazvao ovdje šušama.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi prvi zamjenik predsjedavajućeg, uvaženi poslanik Lozančić: diskusija. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dame i gospodo zastupnici, poštovani članovi Vijeća ministara, uvaženi gosti, ja, na početku ovog svog obraćanja, želim, prije svega, zahvaliti ministarstvu i Vijeću ministara što nam je dostavilo ove dvije informacije u vrlo kratkom razdoblju i evo što je uložilo napor da mi ipak danas možemo, na temelju određenih pokazatelja, informacija, ovo vrlo važno pitanje raspraviti. I nadam se, glede ovog pitanja, utvrditi određene smjernice, donijeti određene zaključke i definirati šta su naši prioriteti kako bi stanje u ovoj oblasti bilo bolje nego što govore ocjene iz ove informacije.

Nisam siguran da je način na koji je ova problematika prezentirana dobar put da mi dođemo do ovoga, što ja mislim da bismo trebali doći. Čemu služi ovakva informacija? Da mi budemo upoznati kako se stanje ne mijenja, da budemo upoznati kako su u porastu posebno najteži oblici kriminaliteta, da budemo upoznati kako smo zabrinuti svi zbog stanja u ovoj, onoj i itd. oblasti. Da konstatiramo i dalje kako nemamo instrumenata kvalitetnih, efikasnih za borbu protiv korupcije, da konstatiramo da su posebno oružane pljačke, posebno trgovina opojnim drogama, posebno ... teški oblici kriminala, ipak u porastu. Da konstantno izražavamo zabrinutost. Ako je to krajnji domet ovog parlamenta, mislim da bismo ovakve informacije, ovakvog tipa, trebali dobivati ali da ne trošimo vrijeme i da se džabe, što bi narod rekao, ne ujedamo ovdje, ... ako to nema nikakvih drugih efekata.

Na ovim temama mi bismo, vjerovatno, mogli svako na svačiju raspravu diskutirati, odnosno replicirati bezbroj puta, ispravljati, međutim to neće dati odgovor koji od nas očekuju građani ove zemlje. Mislim da ... je to u ovom izvješću nadležnog povjerenstva i rečeno da bi ove informacije trebalo drugačije koncipirati. Ovi statistički pokazatelji mogu se u određene tabele postaviti kao argumentacija za ocjene, procjene i prijedlog mjera: zašto neke mjere su nužne da bi se te tablice u pozitivnom smislu mijenjale. Ovdje nije skoro ništa rečeno o uzrocima ovakvog stanja. Ja mislim da je to ključno o čemu mi trebamo razgovarati. Zašto su nam svi ovi teški oblici kriminaliteta u uzlaznoj putanji? Šta je to stvarni razlog? Je li to ovo, što je uvaženi kolega Sokolović maloprije rekao, zato što Ministarstvo sigurnosti osim koordinirajuće uloge i sakupljanja informacija, a s terena nema drugih informacija. Je li to možda zato što nam agencije za provedbu zakona nisu dovoljno materijalno-tehnički opremljene? Je li to zbog toga što možda nisu dovoljno profesionalno osposobljeni za kvalitetnu borbu protiv kriminaliteta? Je li to možda zbog toga što su loše plaćeni? Je li to možda zbog toga što nisu dovoljno dobro kvalitetno uvezani sa drugim institucijama sustava bez kojih agencije za provedbu zakona, pa ni jedno ministarstvo, ne znači ništa, ako ovaj zastoj nastane u tužiteljstvu ili u sudu? Je li to zato što nemamo institucija za evo zbrinjavanje ili resocijalizaciju maloljetnih prestupnika?

Znači, puno je pitanja, a iz ove informacije ili makar iz prijedloga mogućih zaključaka nemamo odgovor šta je to što bi ovaj parlament trebao učiniti da se stanje popravi. Kako mi sa ove pozicije iz ovog doma možemo pomoći resornom ministarstvu da može kvalitetnije raditi svoj dio posla, kako možemo pomoći svim agencijama za provedbu zakona u BiH da kvalitetnije mogu raditi svoj dio posla? Kako možemo pomoći svim pravosudnim institucijama u BiH da mogu kvalitetnije raditi svoj dio posla? Šta je sa Strategijom za borbu protiv korupcije koja postoji u ovoj zemlji? Znači, mi možemo sad svaki put upućivati neke inicijative ... da vidimo je li ona dovoljno dobra, je li dovoljno operativna, je li uopće provodiva ili ćemo strategije donositi samo da bismo imali strategiju, znači, onda je to samo mrtvo slovo na papiru. Ima puno, ... ja ću kroz jedan primjer, ovdje su davane ocjene o zaštiti ... sigurnosti povratničke populacije. Pa ću na jednom primjeru, za koji znam da je pouzdan, reći da u jednom prostoru gdje postoji jedan dio značajan povratničke populacije postoji jedno policijsko odjeljenje od 10 policajaca koje pokriva prostor od nekakvih tri stotine četvornih kilometara, sa jednim poluispravnim motornim vozilom koje mjesečno ima stotinu litara nafte za čitav mjesec. To podrazumijeva otprilike da dnevno tri litra ili po jednoj smjeni od osam sati litar goriva. To je odnos ove države spram svojih organa koji trebaju osiguravati ... sigurnost i povratnika i svih drugih građana. Nažalost, nisam puno uvjeren da je stanje u nekim drugim agencijama puno bolje, da su puno bolje opremljeni, da imaju puno više resursa koji su neophodni da bi se ti poslovi mogli određivati, a taj dio mi možemo iskazati uz kvalitetne prijedloge ovdje kod usvajanja proračuna, evo nadam se da ćemo

to iskazati i kroz ovaj *Zakon o plaćama* oko koga se digla sva moguća medijska i ne znam kakva druga prašina. I tamo mi možemo utjecati da stanje u ovoj oblasti bude bolje kroz kvalitetnije nagrađivanje onih koji rade na stvaranju povodom sigurnosnog stanja. Možemo kod usvajanja proračuna i mi i na svim drugim razinama uticati da to bude bolje tehnički opremljeno, možemo osigurati da budu bolje profesionalno osposobljeni kroz agencije za osposobljavanje i školovanje, što je, opet, tema nekih drugih zakona itd.

Znači, volio bih da ubuduće ovakve informacije više daju kvalitetnih stručnih ocjena uz statističku podlogu tih ocjena i uz prijedlog mogućih mjera za koje treba odluka ovog ili nekog drugog parlamenta.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Džaferović. Izvolite. A prvo je replika uvaženi poslanik Novaković. Je li tako? Izvinjavam se.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Želim replicirati na ovu priču oko predlagača, dužine vremena diskusije itd. i kao član ove Komisije za izmjene i dopune Poslovnika. To pitanje moramo urediti. Ali, bilo bi sasvim logično da je predlagač ili, kako reče kolega Bećirović, inicijator dijela ove tačke dnevnog reda, predložio bar neki materijal u smislu zaključaka i prijedloga mjera za poboljšanje situacije na kojoj su oni insistirali. Mislim da bi tada imali ozbiljniju raspravu u tom dijelu i ne bi trebale nam duge priče, dovoljan bi bio taj pisani materijal. Ponavljam, to govori o tome da vrlo često stavljamo i izglasamo stavljanje tačaka na dnevni red, i za koje unaprijed znamo da nećemo imati ozbiljne materijale od strane predlagača, bilo kluba bilo pojedinih poslanika. I u narednom periodu, zaista ... to pitanje koje kroz Poslovnik moramo riješiti, ono što je rekao gospodin Zorić, da obavezno predlagači moraju pripremiti materijal, a ne davati naloge ministarstvima da pripremaju za materijal po tački dnevnog reda, koja se njima u datom momentu učini prihvatljivom za raspravu ovdje u Parlamentu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bešlagić: replika. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Gospodine predsjedavajući, mi smo dali inicijativu sa zadatkom upravo Vijeću ministara, odnosno ministru da pripremi mjere. Prema tome, nemojte očekivati od nas da mi damo prijedloge zaključaka kad nemamo materijal koji smo evo dobili u tom smislu. Prema tome, ministarstvo je trebalo to da uradi, ja se s vama apsolutno slažem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Huskić. Izvolite. Pa onda: Džaferović, Halilović, Erić, Nanić, Lagumdžija, Mitrović, Lijanović, Izetbegović, Jamakosmanović, Kadrić.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Poštovana gospodo iz Vijeća ministara, poštovani gosti, ja ću se ...potruditi da se uklopim u smjernice koje ste nam dali, nadajući se da neću izazvati dodatne reakcije. Ja sam očekivao da će ova tačka dnevnog reda krenuti na drugačiji način, odnosno da će nakon što ministar Sadović podnese izlaganje, da će se neko u ime komisije nadležne obratiti za ovo. Mislim, da smo to uradili, da bismo skratili cijelu raspravu ali, kad je već tako bilo ... da smo to uradili, ja mislim da bismo onda izbjegli mogućnost da predstavnici nekih stranaka, kolege koje ja neću spominjati zato što su potrošili vrijeme za repliku, pa mi neće moći replicirati.... ne bi mogli predstaviti ovu tačku dnevnog reda kao svoju ekskluzivnu tačku, jer tačka glasi: *Informacija o stanju sigurnosti BiH za 2007. godinu* i ja želim da kažem ovdje da je ovo već treći ili četvrti put da se ova tačka sa ovakvim dnevnim redom razmatra, da je to redovna stvar da se na Komisiji za odbranu i sigurnost ove stvari redovno razmatraju. Prema tome, ne može niko sebi kupiti jeftine poene pričom da je to ovako važna tema došla na njegovu inicijativu.

Također, želim da kažem, također, želim reći da spadam u one koji nisu zadovoljni ovim kako je napisano. Ja razumijem poziciju ministarstva, ali za ovakvu informaciju, po mom uvjerenju, nije trebalo ministarstvo. Ovo je mogao svako ko čita dnevno dvoje novine: sakupi podatke iz crne hronike i napravite ovakvu informaciju! Ono što želim da kažem, na šta želim da skrenem pažnju, jeste sljedeće: Komisija za odbranu i sigurnost i ovaj parlament je u 7. mjesecu prošle godine razmatrao Informaciju za 2006. godinu i predložio određene zaključke. I kad smo razmatrali Informaciju za 2007. godinu, a to je bilo 1. aprila, mi smo na komisiji zaključili da ništa ne zaključujemo, nego samo da ponovimo zaključke od prošle godine. To je, po mom uvjerenju, pljuska Ministarstvu sigurnosti, jer nisu se pridržavali zaključaka komisije i zaključaka ovog doma. A Dom je, između ostalog, zaključio ...nekoliko stvari od kojih ću ja samo spomenuti ovdje dvije.

Jedna od njih, kaže:

Prilikom izrade naredne informacije, Ministarstvo sigurnosti BiH treba utvrditi listu sigurnosnih prioriteta u BiH, te sačiniti prijedlog njihovog rješavanja za određeni vremenski period kako bi Parlamentarna skupština BiH mogla kontrolirati proces njihovog rješavanja.

Zajednička komisija za odbranu i sigurnost pružit će potrebnu podršku Ministarstvu sigurnosti prilikom sačinjavanja kompletne informacije u dijelu koji se odnosi na potrebu intenziviranja saradnje svih institucija BiH i subjekata koji trebaju učestvovati u njenoj izradi.

I sljedeća stvar, sedam zaključaka ima, ja ću samo dva pročitati:

Prilikom izrade naredne informacije, Ministarstvo sigurnosti treba detaljno obraditi i pitanje korupcije u BiH te dati prijedlog mjera za borbu protiv takvog djela.

Znači, ovo su zaključci ovog doma iz 7. mjeseca prošle godine koje ... Ministarstvo sigurnosti i Vijeće ministara nije uvažilo i ja mislim da mi sad trebamo – niti su predložili u ovom izvještaju prijedlog mjera kao što su to je spominjao nešto kolega Novaković, kao što su radili prethodnih godina i to je nedostatak ovog materijala – ja mislim da mi trebamo sad usvojiti ovo i ponoviti, tražiti od Vijeća ministara da napravi listu sigurnosnih problema.

O čemu mi pričamo? Svako ovdje od nas misli da je najvažnije ono što ... njemu padne u određenom momentu. Za nekog su najvažniji problem sigurnosti u ovoj zemlji, rupe na cesti, za nekog su veliki broj oružja i municije koji su bez kontrole, za nekog je droga, svako ima svoju muku koja ga muči. Ja razumijem da je teško napraviti listu i ja sam razgovarao sa ministrom. On je u jednoj prilici rekao da bi trebao Parlament da ... izađe sa takvim prijedlogom. Ja mislim da ne treba, da treba Vijeće ministara, odnosno ministarstvo da predloži i Parlament i komisija da se može uključiti u to, ali zaista će morati napraviti listu nekih prioriteta... koja se može, je li, pokazati kao netačna, ali od nečeg moramo poći i, kad to napravimo, onda ćemo moći kontrolisati proces. Mi ovako vozimo auto neobilježenom cestom bez instrument table, ne znamo kuda idemo! Evo, to sam htio da kažem.

I još jedna stvar. Ja mislim da ministarstvo i Vijeće ministara treba da kažu: Da li oni imaju dovoljno zakonodavni okvir za svoj rad i šta treba mijenjati i koje zakone treba usvojiti? Znam da se u Ministarstvu sigurnosti već godinu i nešto dana nalazi u proceduri *Zakon o malom oružju, prevozu oružja itd.* koji u značajnoj mjeri usložnjava političku, sigurnosnu situaciju. Nema izgleda političke volje da se to napravi, ali i to treba reći. I također postoji Strategija za borbu protiv droge, Strategija za borbu protiv korupcije itd. Sve to treba da bude ovdje napisano i da se mi opredijelimo šta ćemo i kako ćemo raditi, odnosno da Parlament usvoji prijedlog Vijeća ministara. Također, iz ove informacije nije vidljivo da li su agencije za sprovođenje zakona osposobljene i u kolikoj mjeri, jesu ili nisu osposobljene za provođenje zakona.

Znači, to su stvari koje ja očekujem da se prezentiraju ovom parlamentu da bismo mogli donijeti kvalitetne zaključke. Sve drugo je prazna priča.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se za raspravu prijavio uvaženi zastupnik Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege,

ja mislim da bi mi trebali promijeniti način rada, odnosno naš odnos prema pitanju sigurnosti u BiH, na način kako smo to dosad tretirali ovdje u Parlamentu BiH, jer mislim da bi to trebao da bude jedan od ključnih zaključaka ove današnje sjednice. Jer, do sada je bilo uobičajeno: mi svake godine ili svakih šest mjeseci ili na zahtjev nekoga zahtijevamo da se dostavi informacija ili redovna ili posebna, danas imamo i redovnu za prošlu godinu i posebnu, kao jednu tačku dnevnoga reda, ispričamo se, nešta zaključimo i nakon toga ponovo sjedimo i čekamo da dođe iduća godina, iduća informacija. Mislim da je pitanje sigurnosti pitanje ... svake sekunde, a mislim da je praksa pokazala i događaji da su pokazali da ovo nije dobar način rada.

Ja sam se javio da predložim sljedeću stvar. Dobro je da danas ima dosta diskusija, dobro je i bit će dobro ako bude bilo također dobrih kvalitetnih prijedloga kako unaprijediti sigurnosno stanje u BiH. I čini mi se da je na tom tragu gospodin Raguž koji jeste govorio duže od pet minuta, ali je, po mom mišljenju, vrlo lijepo govorio i ja se mogu pridružiti njegovoj ... diskusiji. Ukoliko mi danas ovdje, dakle, iznesemo što je moguće više konkretnih prijedloga koji se mogu realizirati i nakon toga zadužimo Komisiju za odbranu da zajedno sa Ministarstvom sigurnosti sjedne i napravi neki plan kojeg ćemo u BiH realizirati ... tako što ćemo pratiti realizaciju. Problem ove zemlje je inflacija zaključaka, između ostalog. Mi imamo puno zaključaka, imamo puno priče i imamo malo promjena u stvarnom životu, malo promjena na terenu. Pitanje sigurnosti nije samo pitanje da li je povećan ili smanjen broj krivičnih djela, prekršaja. Jeste i to, ali ključno pitanje sigurnosti: Da li se građani ove zemlje u ovoj zemlji osjećaju sigurno ili ne? i treba dati odgovor na to pitanje. Ja mislim da se mi ne osjećamo sigurno na cijeloj teritoriji zemlje u svako doba dana i noći. Pitanje: Da li su robe sigurne kada se vrši transport? Da li je sloboda kretanja ljudi sigurna? To su dakle pitanja na koja mi moramo dati odgovore i koja moramo pratiti.

Zbog toga ću ja sada kazati samo nekoliko konkretnih stvari, uklapajući se naravno u ovih pet minuta. Zar nam je trebalo da se desi ovo u Sarajevu što se dešavalo, pa da vidimo da nemamo u BiH ustanove za tretman maloljetnih izvršilaca krivičnih djela? Ja mislim da nam to nije trebalo i, recimo, prvi od zadataka je ove komisije i nas Parlamenta da vidimo kakvo je stanje u BiH i da se hitno uspostave takve mjere. Zar nam je trebalo četiri godine da gledamo, a mi smo glasali za Krivični zakon i Zakon o krivičnom postupku, da ne postoje adekvatna rješenja u krivičnom zakonodavstvu kada su u pitanju neuračunljivi izvršioци krivičnih djela? Pa od 2003. godine imamo neuračunljive ubice koje hodaju slobodno gradovima BiH! Zato što su prepušteni centrima za socijalni rad koji nisu pripremljeni za takvu vrstu posla i općim medicinskim ustanovama koje nisu pripremljene za takvu vrstu posla. Pa sad treba da mijenjamo Zakon o krivičnom postupku i Krivični zakon.

To su, dakle, konkretne stvari. Jesu li nam sigurni povratnici u BiH kao posebna kategorija o kojoj trebamo povesti računa kada je sigurnost u pitanju? Da vidimo hoćemo li kad izađemo u šetnju bilo kojim gradom u BiH i dalje trpiti siledžije koje, kada je ograničenje brzine 40, voze 120 ... gradom! Gdje su kamere koje će to pratiti? Hoćemo se početi baviti pitanjem preispitivanja postojećih policijskih ovlaštenja? Ja mislim da je došlo vrijeme da mi vidimo gdje smo mi kada su u pitanju ovlaštenja policije? Demokratija, demokratija, red, red, dakle postoji mjera. I mislim da tu postoji neiskorišten prostor. Zbog toga ja podržavam, naravno, svaku od ovih diskusija koja ima neki od ovih prijedloga. Hoćemo li i dalje gledati kada ulazimo u BiH, i to je segment sigurnosti, npr. na Graničnom prelazu u Šćepan polju kod Foče ujutru u dva sata da se našem graničnom prelazu isključi struja, jer primamo struju, dobijamo struju iz Crne Gore ... koju mi imamo ovdje u BiH. Pa ljudi ne mogu raditi svoj posao. Hoćemo li i dalje posmatrati barake na graničnim prelazima i na taj način sramotiti izbljedjele zastave ove zemlje na graničnim prelazima, i na taj način se stiditi kad ulazimo ili izlazimo iz BiH ili nešto treba da uradimo.

Ja sam zato, dakle, da danas iznesemo što je moguće više ideja, da zadužimo našu komisiju da zajedno u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti napravi neki plan i izađe pred ovaj parlament i da onda svakoga dana se pritišće na crveno dugme i kaže je li ovo urađeno ili nije urađeno? Da nešta realiziramo od onoga što smo ... zaključili, a o čemu smo ovdje u Parlamentu govorili.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se za raspravu prijavio uvaženi zastupnik Halilović.

SEFER HALILOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, žao mi je što ministar uteče, a ja sam nekoliko stvari htio njemu da kažem. ... Eto, ode mi čovjek, pa ja ću probati da kažem, ali nadajmo se da će to neko prenijeti. Nas je ovdje ministar potpuno odvuкао. Mislim da je Parlament potpuno okrenut u drugom smjeru od diskusije koju bi trebao da vodi danas na ovoj sjednici. Korektno bi bilo da je tema ovog današnjeg, današnje tačke dnevnog reda: stanje sigurnosti u BiH, a ne Informacija o stanju sigurnosti. Mislim da to nije samo jezička gimnastika nego je i suštinska razlika kad je to dvoje u pitanju.

Drugo, ministar je ovdje nama dao materijal, i iz ovoga, što je on nama dao ovdje kao materijal, nama poslanicima dao kao materijal u Informaciji o kojoj mi danas raspravljamo i ono što je govorio ministar, po mom sudu, predugačko, preko 45 minuta ... on bi se trebao zvati ministar za statistiku, a ne ministar za sigurnost. Mislim da je vrijeme koje je imao na raspolaganju i u Informaciji koju nam je dao, a i naročito u ovom dijelu o kojem je govorio, treba da kaže, da konstatuje koje su to ovlasti koje ima Ministarstvo sigurnosti na nivou države i da se fokusira na to: Šta je Vijeće ministara, odnosno ministarstvo uradilo po onim pitanjima za koje je nadležno ... Vijeće ministara i ministar sigurnosti? A šta su ovlasti kantonalnih, federalnih, entitetskih i kantonalnih ministarstava? I konačno, da i ja ne zaboravim ... policiju Distrikta Brčko. I bojim se da idemo potpuno u krivom smjeru, jer svaka od ovih tačaka u izvještaju zaslužuje cjelodnevnu raspravu, ne samo kao informacija nego kao tačka dnevnog reda ili kao tema za raspravu. Uzmite, evo nekoliko, zbog ograničenosti vremena, uzmite nekoliko samo ovih, ja ću samo taksiste, evo nekoliko, kao primjer, nabrojati.

Kriminal i korupcija? Kriminal i korupcija u BiH su karcinom koji će uništiti i koji uništava državu BiH i nemojte misliti da kriminal i korupcija nemaju direktno veze sa ovim kriminalcima o kojima je govorio kolega Džaferović u prethodnom izlaganju. Makar ovdje u Sarajevu, a i po BiH, tačno se znaju, poimenice se znaju, gdje su napravili hotele, motele, vile, zgrade, kuće i na koji način i kako se ponašaju. I odlično se zna ko su njihovi politički sponzori. Prema tome, nema velikog kriminala bez ... sprege kriminala i vlasti i nema, nema, još uvijek, nažalost, ne vrijede ova pravila da se velikim kriminalcima skidaju kape, a malim kriminalcima skidaju glave.

Drugo pitanje, za koje je direktno nadležno Ministarstvo sigurnosti, jeste Državna granična služba i sigurnost državne granice. I umjesto da alarmantno traži da se popuni tih 500, 500, zamislite, 500 policajaca unutar Državne granične službe i da zaštiti preko 400 prijelaza, znači da ondje treba više nego što je 500, mi ovdje slušamo statistiku šta je bilo, da li je 0,2 ili 0,6% nešto kao neki procent povećan ili smanjen! Dakle, zato je direktno nadležno Ministarstvo sigurnosti. Sad bi se tu dalo još puno toga ... kazati, jer iz ovoga proizilazi ono crno tržište o kojem je bivši premijer, odnosno bivši predsjedavajući Vijeća ministara govorio, a znamo mi svi da je ta cifra između 4 i 6 milijardi maraka koje idu u privatne džepove kao rezultat nerada,

upravo nerada Državne granične službe i ovih agencija koje su na nivou države. Naravno i kantonalnih i entitetskih, ali i ovih zato što to sve zapravo predstavlja jednu cjelinu.

Crno tržište, kriminal i korupcija, pljačkaška privatizacija – sve to stvara jedan ambijent nesigurnosti iz koga se rađaju veliki kriminalci kojima se očigledno skidaju kape. Ne slažem se sa onim dijelom ... kad se samo govori o sigurnosti, nesigurnosti povratnika na teritoriju koja se zove po Dejtonu RS. Povratnici su nesigurni i na teritoriji Federacije. Nemojte zaboraviti ubistva, ubistva Hrvata u centralnoj Bosni i nemojte zaboraviti težak položaj Bošnjaka i Srba na teritoriji koja se nekad zvala Herceg Bosna.

I konačno, trebali smo od ministra čuti nekoliko pitanja, nekoliko, da nam odgovori vrlo direktno. Jer čitava svjetska štampa o tom bruji o *Bijelaj al-kaidi*, o terorističkim ćelijama po BiH, a mi se pravimo, mi se pravimo nevješti. I konačno, na kraju, imamo situaciju da se našem ministru na Konferenciji evropskih policajaca ne dopusti da govori i o tome danas ništa ne govorimo.

Dakle, ja sam samo htio da kažem, da nabacim ovako nekoliko pitanja o kojima mislim da bi trebalo voditi cjelodnevnu raspravu, i to tačku po tačku, sa vrlo preciznim zaključcima i da se tačno razgraniči po postojećem ustavnom uređenju: Za šta je nadležno ovo ministarstvo? Jer mi ne možemo ministra sigurnosti našeg na nivou države pitati: Šta je sa ubistvom u tramvaju? Jel' on, čovjek, s tim nema nikakve veze. Ima veze neki drugi ministar i neki drugi premijer. Tako da bi, mislim da bi, da ne bi išli – pokušavam da skrenem, da okrenem u pravom smjeru – da ne bi išli u krivom smjeru i da bi, da ima ova tema razloga da se o njoj nadugačko i naširoko raspravlja.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Slijedeći se za raspravu prijavio uvaženi zastupnik Erić.

SAVO ERIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, poštovani gosti, pošto su diskusije skraćene, evo i ja ću pokušati da se uklopim u ovo vrijeme od pet minuta. Smatram da ovakva jedna diskusija i ovo što su moji prethodnici rekli zaista zavređuje pažnju i Informacija koju smo dobili je tek početna osnova za ono što se zove bezbjednost u ovoj zemlji. Mislim da ovo trebamo nastaviti, a ne u ovom tonu, znači vraćanje u prošlost, zamajavanje, nego da vidimo zaista kakvo nam je stanje i šta mi predlažemo i šta možemo poboljšati.

Evo, ja ću poći od ... nekih pozitivnih stvari: u saobraćaju poginulo 430 ljudi, ne znamo koliko invalida. Da vidimo sledeći put zašto smo to smanjili i da li se to povećalo i koji su uzroci u tome? Ukradena 2.146 automobila. Kolega Džaferović je već rekao, znači kad smo postavili kamere na granične prelaze više auta ne izlaze, ne krađu se preko graničnih prelaza, zna se, imaju kamere. Znači, imamo pet-šest gradova u kojima ... treba postaviti 20 kamera, par hiljada maraka, i završili smo priču. Znači, možemo da riješimo, imamo tehniku, al' dajemo mnogo para.

Sad se postavlja pitanje: maloljetnička delinkvencija. Ja bih samo htio da skrenem pažnju na medije. Znači, vi kad odgledate jedan dobar film naučni, vi ćete pokušati da se bavite naukom, ako pogledate jedan dobar ljubavni film, vi ćete biti raspoloženi, ako vidite da se tamo odsijecaju glave, ruke na beskrupulozan način, znači i vi polako postajete ... u tom filmu. A zamislite gdje su znači naša djeca i gdje je neobrazovanje. Znači, to je sledeća tema koju bi trebali povezati sa sivom ekonomijom, drogom i, ovo, o čemu je govorio i kolega Halilović, zaista zavređuje njegova diskusija pažnju.

Ja bih htio samo da postavim još i ovo pitanje mina, koji je jedan od velikih problema. Zašto naša vojska koju plaćamo ne učestvuje makar u ograđivanju minskih polja i kada ćemo ... očistiti te mine? I zašto plaćamo agencije koje će nam još 50 godina čistiti mine, a faktički ne damo ta sredstva vojsci koja bi za duplo kraće vrijeme završila taj dio posla? I da jedan dio bezbjednosti uklonimo. Postavlja se pitanje: Zašto se omladina iseljava? Znači, treba saslušati 50% tih i dobiti informaciju zašto oni bježe iz ove zemlje, onda ovdje otvoreno pričati na tu temu. Kad sagledamo koliko imamo policajaca, vojnika, znači, ... u našoj zemlji, kolika nam je teritorija, koliko stanovnika, definitivno svaki policajac, vojnik i kad je u civilu ima obavezu da radi svoj dio posla, ne prijavljuje i zašto nam građani ne učestvuju znači u bezbjednosti. Već je rečeno, znači, imaju strah i svi ti ljudi koji su pokušali bili su kažnjeni i sad svako vodi svoju politiku i imate sad scenu i mi kad bi prošao kraj čovjeka koji leži u kanalu ne smiješ mu pružiti pomoć, jel' ne znaš šta je bilo. Znači, to je jedna velika dilema koju moramo mi otkriti, a definitivno tamo su plaćeni ljudi koji trebaju da na tome rade.

I da ne bih širio, ja predlažem da ministarstvo doradi ovo, pošto je ovo ... tek početni papir, nedovoljan je. Ima ... puno propusta, za neki dalji period da nam doradi se ova informacija, da je raspravljamo znači na jednoj od sljedećih sjednica a predložio bih da se Ministarstvo bezbjednosti BiH, zajedno sa ministarstvima Republike Srpske i BiH, utvrdi jedinstvenu metodologiju izrade izvještaja. To je ono što nam treba. Sami smo vidjeli da infomacije su znači dijametralno suprotne, a trebamo mi da donesemo zaključak i institucije koje to sprovode, sigurno da će donijeti ponovo dijametralno suprotne rezultate koji nam ne odgovaraju. I predlažem da ovo raspravljamo za ... par mjeseci, gospodine ministre, a da Vi zajedno sa ovim institucijama, koje sam već rekao, uradite taj dio posla i mislim da na dva zasjedanja trebamo posvetiti pažnju ovome i kad to riješimo, onda će mnoga druga pitanja biti lakša.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Slijedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Nanić.

HISEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Kolegice i kolege zastupnici, članovi Vijeća ministara, evo moj doprinos. U raspravi kroz zaključke, kroz ovu informaciju, u pripremi, evo svi smo mi dobili, malo sam gledao statistiku neku: 140 stranica materijala o stanju sigurnosti kroz ova tri materijala. I zaista je bilo potrebno, da bi se dobila cjelovita slika, dosta vremena upotrijebiti na pripremi diskusija. Ono što mogu ovdje pomenuti, volio bih da vidim ovdje direktore Državne granične policije, SIPA-e, OSA-e,

Uprave za indirektno oporezivanje, da čuju ove rasprave i probleme na koje ukazuju poslanici, jer ova informacija u sebi sadrži zaista rendgen-podatke o aktivnostima Vijeća ministara kompletnog, sa svim agencijama i službama koji se tiče znači i utaje i u najširem smislu riječi bezbjednosti BiH.

I, imamo mi ovdje jednu i apsurdnu situaciju da mi smo dobili informaciju od resornog ministarstva koje je evo prošlo i kroz Vijeće ministara i tražimo odgovornost za stanje a, istovremeno, imamo evo i na ovoj tački, na ovoj sjednici na dnevnom redu, zakon o reformi policije u kome se resorni ministar direktno zadužen za to ne slaže i u potpunosti se razlikuje njegovo gledanje u potrebi rada policijskih službenika u BiH, u odnosu na ono što se nudi i ono što će se u perspektivi, što se, na koji način se očekuje da se radi. To je sada jedna kontradiktornost, ja ne znam na koji način će moći to dalje funkcionisati.

Ja želim ovdje jednu ključnu tezu da kažem, što sam primjetio, jeste u ovim svim statističkim podacima: da se uzimaju uporedni pokazatelji sa prošlom godinom i određuju se postoci. Ja zaista sumnjam i mislim uopće da nije to dobar pokazatelj, da nije to dobro rješenje da se uporedni pokazatelji zatvaraju, s obzirom da su ovo mnoga pitanja bezbjednosti van, nacionalna pitanja koja se tiču i regije itd. posebno ove, znači trgovina kako ljudima tako i narkoticima, da tu trebaju, vjerovatno postoje, ja nisam stručnjak za to, ali nekakvi međunarodni standardi po kojima bi mogli napraviti uporedne pokazatelje, ne za jednu godinu nego zaista i po više aspekata i po nekakvim tim međunarodnim kriterijima. U tom smislu, smatram da je manjkavost zaista velika u ovoj informaciji.

Ono što bih se složio sa kolegama mojim, poslanicima, posebno gospodinom Ragužom, kada je govorio o određenim konstatacijama u samoj informaciji, vidite, ovde samo da vam kratko: *Ma političkoj sceni prisutna su brojna neriješena pitanja javne i preostre konfontacije koji mogu proizvesti osjećaj građanske nesigurnosti, svijesti* itd. Konstatacija – to je zaista za mene upitana konstatacija ko, na osnovu čega se može donijeti ta odluka! Ili sljedeća konstatacija: *da određene procjene govore da se oko 10 hiljada osoba osumnjičenih za počinjene ratne zločine* – ne navodi se izvor. Ovo pokazuje da se nema saradnje sa Tužilaštvom, koje vjerovatno ima te pokazatelje, tako da su u ovoj informaciji, da ne ulazim u detalje, zaista mnoge konstatacije, mislim, kada se govori o bezbjednosti, da bi, u najmanjem, trebala biti drugačija formulacija tih konstatacija i naveden izvor i ... od kojih su preuzete konstatacije.

Ono što kroz cijelu informaciju je prisutno: jeste da su konstatirana određena poboljšanja ili smanjenja krivičnih djela, i potreba, kako je to potrebno, daljnjih napora u borbi protiv, između ostalog, kriminala itd. ali se ne navodi, s obzirom da je to akt Vijeća ministara, ovdje je zaista, ja sam očekivao da će biti i navedeno: ko će i koje vrste propisa donijeti i da će to biti uz napomenu da je to u programu rada Vijeća ministara za ovu godinu ili sljedeće godine. Ja takvih imam sedam u ovom izvještaju, s obzirom na kratkoću vremena, navedenih stvari, između ostalog koje bi trebalo djelovati. Jednu ću samo pomenuti.

Vezano za nered na sportskim takmičenjima. Da li nam se trebaju desiti određeni ozbiljniji neredi sa većim materijalnim, tako i ljudskim žrtvama, pa da donesemo zakon o sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima itd. Sjetite se kako je to u Hrvatskoj riješeno, pa sjetite se i sljedeći slučaj kada je u Hrvatskoj postalo već pojavno da je pljačkanje pošta, tako banaka, da je preko noći izmijenjen zakon, doneseni novi propisi koji su u mnogoj mjeri ograničili ... i smanjili te pojave.

Da zaključim. Mi smo dobili u Izvještaju Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost i u njemu su sedam zaključaka koji u sebi sadrže sve on što, vjerujem, većina diskutana je ovdje rekla. Mi ih trebamo podržati i pratiti ovo što su moje kolege prethodnici govorili, pratiti na koji način se to realizira, a ne samo konstatirati stanje, da ne bi i sljedeće godine imali samo konstatirano postotke kako se nešto više ili manje dešava u BiH.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Cijenjene kolegice i kolege, uvaženi ministri, mislim da, ipak, na početku treba reći nekoliko pozitivnih stvari koje su činjenice, zato da bi sa većim kredibilitetom govorili o onome što treba popraviti.

Da vas podsjetim. Mi smo istu ovakvu tačku dnevnog reda imali 31.7. prošle godine. Dakle, sa skoro sedam punih mjeseci zaostatka u odnosu na 2006. godinu, imali smo Informaciju koja je imala isti naziv, samo se odnosila za prethodnu godinu. Danas evo razgovaramo, je li, što kažu, duplo brže: tri, tri i po mjeseca nakon što se okončala godina, u svakom smislu, pa tako i sigurnosno. I to je dobro. Mislim da je dobro da je ovdje u Parlamentu skrenuta pažnja na nekoliko kapitalnih pitanja. A to je pitanje sigurnosti povratnika. Pitanje ekonomskog kriminala u najvišem smislu, koje obuhvata i pranje novca. I mislim da je dobro da je ministar, pretpostavljam da će to obavezati ministarstvo njegovo, a naročito Ministarstvo pravde i Vijeće ministara u cjelini, kada je govorio o zakonodavnim rupama u domenu pranja novca, i ta konstatacija od ministra u Parlamentu ne može rezultirati samo tvrdnjom i riješio sam problem. Pretpostavljam da će riješiti ova njegova diskusija i naredne aktivnosti njegovog ministarstva i Vijeća ministara u cjelini. I da je takva jedna tvrdnja uvod u dopunu zakonodavstva u domenu pranja novca.

Ono što je dobro da je ministar ovde rekao da je pitanje korupcije registrirano u 14 tijela u prošloj godini. O tome su neke kolegice i kolege već s pravom govorili. Imat ćemo i poslije neke tačke koje će ... govoriti više sa drugog aspekta o ovim pitanjima. Taj segment sigurno zavređuje posebnu pažnju i nije dovoljno da mi o tome razgovaramo.

I treći segment ... na koji je ministar upozorio – je pitanje droge. Govoreći o tome da ... droga više nije postala tranzit, nego, je li, fokusirala se na to da više nismo tranzit nego i proizvođači, odnosno ono što je još gore, ustvari, da je ovo postala zemlja potrošač droge u vrlo grubom smislu.

Također nam je rekao da se od droge ovde ulaže u nekretnine i da je to najbolji način da se pere novac od droge, što znači da će ljudi koji se time bave vrlo brzo postati ugledni građani ovog društva. Ja mislim da je prijedlog koji je dao gospodin Raguž dosta kvalitetan, jer pokušava da uvede neku akciju u cijelu ovu oblast i da iz informacije o registriranju prošlog stanja pređemo u neku vrstu ofanzive.

Međutim, ja bih samo zamolio i predlažem da se ... njegov ovaj zaključak, neću da kažem dopuni sa novim zaključcima. Zašto ne predlažem nove zaključke? Iz dva razloga. Prvo, zato što bi dobro bilo da se zaključci koji su već bili reafirmiraju i da se preuzme obaveza da se sada ispune. To je prvi razlog. A drugi razlog, plašim se, ako predložim nešto, da je to razlog da ustvari kao što je, je li, doktor Živković rekao prošli put: sve što dođe iz SDP-a, dok je Lagumdžija predsjednik, neće biti prihvaćeno, pa odmah, samim tim, je li, umanjujem šansu da čak i pametan zaključak dobije podršku u ovom domu i ne bih želio da testiram ovde pamet nikome.

Zato neću predlagati nove zaključke, nego ću vas samo, ako treba, spomenut ću i koje tačke Poslovnika vas obavezuju da se ponašate u skladu sa zaključcima koje je Dom donio, a nisu realizirani. Naime, 31.7. tačka 28. zvala se, i to, ovako: *Informacija o stanju sigurnosti, istina, u 2006.* i ja sam predložio dva zaključka, ne zato da bi napao cjelinu nego zato što je iz one informacije bilo evidentno da su ona dva kapitalna problema tu bila osvijetljena ali bez ikakvih daljih planova aktivnosti. Prvo je pitanje droge, da vas podsjetim. Tada je ono u onoj informaciji stajalo da je u protekloj godini ... sve moguće institucije na svim nivoima da su konfiskovale oko 4.167, ispostavilo se, grama, a ne kilograma najtvrdih droga. Čak je jedna institucija zarobila 12 grama, pa je ovde neko ... polušaljivo, nažalost, okrutno istinito upitao: da to nije nekom ispalo iz džepa, zato što je za ličnu upotrebu bilo, pa je tako konfiskovao njegov drugi kolega.

Ja sam tada predložio zaključak i zato vas podsjećam na njega, koji je usvojen na sjednici 6. 9. na 14. sjednici, na tački 6. Tada sam predložio tri zaključka. Pala su sva tri zato što moj treći zaključak nije dobio podršku iz RS-a jer sam tada predlagao da se razmotri ... o uvođenju Savjeta za nacionalnu bezbjednost. Međutim, kad sam razbio te zaključke, da se odvojeno o njima glasa, onda su dva zaključka dobila podršku u ovom parlamentu.

Zaključak:

Zadužuje se Vijeće minsitara da u roku od 60 dana napravi cjelovitu informaciju o stanju i krivičnim djelima u domenu opojnih droga, sa akcionim planom za borbu protiv organiziranog kriminala i njegovih posljedica.

I drugi zaključak:

Zadužuje se Vijeće ministara da u roku od 60 dana napravi cjelovitu informaciju o privrednom i organiziranom kriminalu, sa analizom rada pojedinih institucija kroz podatke o tome koliko su istražni organi napravili prijava, koliko tužilaštva procesuirala i koliko sudskih pravosnažno okončala, uz podatke o oduzetoj imovini proistekloj iz kriminalnih radnji.

I ti su zaključci prihvaćeni sa velikom većinom i ja dakle ne predlažem njih ponovo. Oni već postoje u ovom parlamentu. Ja samo apelujem na Kolegij da u skladu, ako treba reći ću i koji članovi Poslovnika a, evo, apelujem i na ministra, tada je bio tek novi, pa je tek preuzimao, sad je već etabliran ministar ovde i dobro bi bilo da sam preuzme inicijativu danas po ova dva zaključka, oni su komplementarni s onim što je kolega Raguž predlagao, jer ovi zaključci podrazumijevaju da ćemo dobiti analitičku podlogu za kvalitetan acioni plan. Ja svjesno ne širim ugođaj na veći broj oblasti, nego samo na organizirani kriminal, sa akcentom na korupciju, kriminal i oduzimanje opljačkane imovine i drogu, kao dva segmenta cijelog ovog problema.

Ne želim govoriti o uzrocima koji su političke prirode i mislim da to itekako manjka u ovom izvještaju i mislim da je dobro da se ipak pokušamo fokusirati na nekoliko tačaka, da ne napadnemo cjelinu, jer onda nećemo riješiti ništa.

I na kraju, gospodine predsjedavajući, ja bih vas zamolio, pošto je običaj u ovom parlamentu, pošto je običaj u ovom parlamentu, gospodine predsjedavajući, da se često u tačkama dnevnog reda govori o svemu i svačemu, ja ne želim da vas podsjećam na član 27., 71. i 73. Poslovnika, naime, ovde je postao običaj da pojedine kolege koriste svaku tačku dnevnog reda da pljuju po drugim ljudima, koji nema veze s ovom tačkom dnevnog reda. Ja pozivam gospodina Belkića i gospođu Hadžiahmetović i njihovog predsjednika gospodina Silajdžića da ovom čovjeku, s kojim ja nemam nikakvu komunikaciju, da mu skrene pažnju da to ne radi. Ja ovde želim da ga demantujem, jednu stvar koja je ovde rečena za ovom govornicom u Parlamentu, da sam ja njemu rekao da smo mi plaćali ljude da kamenuju ovde u gradskim demonstracijama u Kantonu. To je laž iz dva razloga.

Prvo, što je laž. A drugo, nemoguće da sam ja to njemu rekao, čak i kad bih kazao, jer ja tog čovjeka nemam običaj da uopšte registriram, tako da ja ništa ne bih mogao reći. Tako, kad god se čovjek na mene poziva, to jednostavno nije tačno. Ja jednostavno ne mogu da uradim ono što nisu uradili drugi. I zato ubuduće ću se obraćati njegovim nalogodavcima. Za početak vam sugerišem da ga ne hranite trulim bananama, odnosno da budem precizniji, da mu ne dajete lažne informacije i da mu ne dajete naputke da se ponaša na način na koji se do sada ponašao.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme, vrijeme!

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Nije mu oduzeta poslovna sposobnost i punoljetan je, pa ponekad se čovjeku mora skrenuti pažnja ko je i šta je, ali mislim da sam ovim završio i tačku dnevnog reda i korisnike trulih banana, naročito njihove nalogodavce. O njima ću posebno imati prilike da govorim, svaki put.

NIKO LOZANČIĆ:

Ispravak netočnog navoda: uvaženi predsjedatelj doktor Milorad Živković.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja sam mislio, samo malo, da pohvalim ... čovjeka. Stvarno je nabrojao ovde sve: pitanje sigurnosti povratnika, ekonomskog kriminala, pranja novca, pitanje korupcije, pitanje droge, organizirani kriminal. Vjerujte da sam mislio samo da ga pohvalim ali, da to što priča ovde, da to sprovodi u djelo tamo gdje je na vlasti on i njegovi načelnici u općinama.

DENIS BEĆIROVIĆ

/nije uključen mikrofoni/

SADIK SADO BAHTIĆ:

Samo malo. Kolega, dajte malo parlamentarne demokratije.

DENIS BEĆIROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

SADIK SADO BAHTIĆ:
...gospodine, nije ovo SDP.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Molim vas, molim vas, samo malo. Gospodine Bahtiću, dajte, molim Vas da pokušamo ...

SADIK SADO BAHTIĆ:
Čovjek je ovde iznio svašta nešta, evo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
...da pokušamo završiti ovu tačku dnevnog reda u jednoj tolerantnoj atmosferi.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Želim da kažem da Stranka za BiH je demokratska stranka za razliku od njega, stranka slobodnih ljudi. Ja nisam kriminoglavac nikad bio i neću biti. On to može raditi tamo kod onih svojih kloniranih. Meni nikada neće moći. I, isto tako, gospodine Lagumdžija, to pokažite na djelu, građevinska mafija tamo vlada gdje je SDP i vaši načelnici

DENIS BEĆIROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, gospodine Bećiroviću, ne možete dobacivati. Izgubili ste riječ. Ne možete dobacivati, molim vas. Molim vas, svi su ovde dobili riječ. Ja sam zamolio da...

SADIK SADO BAHTIĆ:
Kolega Bećiroviću!

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, gospodine Bahtiću, samo malo, molim Vas. Da pokušamo da ovu tačku dnevnog reda dovedemo do kraja. Imamo mogućnosti svi da repliciramo, dajte da ostanemo u tački dnevnog reda, molim vas. Dopustite meni, pomozite meni da vodim ovu sjednicu. Vi znate dobro na koji način se to može raditi. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Hvala lijepo. Podržavam sve ovo, samo neka čovjek pokaže to na djelu, tamo gdje su na vlasti njegovi načelnici i gdje se vrši najveća otimačina državne imovine, ...prodaja u bescijenje građevinskog zemljišta, a pod pokroviteljstvom tog demagoga. Ništa više.
Toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Ispravak netočnog navoda: uvaženi predsjedatelj doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ispravak netačnog navoda se odnosi na zamjenu teza u smislu da sam ja rekao da neću ništa od strane SNSD-a, dok je gospodin Lagumdžija predsjednik, podržati. Ja sam jednostavno rekao da smatram da u SNSD-u ima dobrih ljudi i da dobro rade ali da vođstvo koje vodi, ...odnosno u SDP-u, vođstvo koje vodi ovo, trenutno nema političku podršku od SNSD-a u RS a ticalo se Zakona o oduzimanju nelegalno stečene imovine, gdje smo mi pokazali političku volju u RS donošenjem toga zakona u proceduru, ali isto tako moramo da kažemo da nemamo političke volje da sarađujemo sa nekima koji panjkaju SNSD svugdje u svijetu. U vezi sa socijalističkom internacionalom, nemamo političke volje da kada član Predsjedništva iz vaše stranke hoće da po nosu udari predsjednika jedne republike, nemamo političke volje da radimo sa političkom strankom koja želi da, pod navodnicima, nabije nogom EU i evropsku budućnost BiH i koja demagoški pričom ovde o platama poslanika ne kaže koliko je plata člana Predsjedništva iz vaše stranke, koliko je plata načelnika opštine iz vaše stranke itd. Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se, gospodine Živkoviću.

Ukoliko mislite da ste ovim pojasnili ono što ste rekli prošli put, jer to je bila prilika da to ponovite na sličan način, dakle, ako ste ovaj put željeli da kažete da ste spremni da podržite neke stvari koje dolaze iz SDP-a, dobro, ako ste ponovili ono što ste rekli prošli put, opet dobro. Ne znači da na sljedećoj sjednici nećete postupiti na treći način.

Ja vrlo jasno želim da vam kažem, vama kao čelniku stranke: dakle to da vi ne želite da radite sa nama, pa to mi znamo. Mislim, to je dvosmjerna ulica. Mi ne želimo da radimo s vama. Dakle, nikakav problem nije. Ne želimo da radimo s vama i uredu. Vaša je politika drugačija od naše politike. Ali ja želim bez obzira šta vi budete govorili o našim prijedlozima, bilo gdje, da na njih naiđete, bilo gdje da na njih naiđete – ovog autora floskule o šušama, ja bih zamolio da ušuti – dakle, ja bih želio vrlo jasno, gospodine Živkoviću, da znate, neovisno o tome, neovisno o tome što mi ne želimo da radimo s vama i da podržavamo vašu politiku, svaki prijedlog koji dođe od bilo koga, ponavljam od bilo koga u ovoj zemlji, ukoliko je dobar, imat će našu podršku. Od bilo koga! Svaki dobar prijedlog imat će našu podršku. Mi nismo gadljivi prema dobrim prijedlozima. Mi smo gadljivi prema lošim politikama i lošim ljudima. Ali to ne znači da nećemo podržati dobre prijedloge.

I zato želim da vam vrlo jasno kažem da se ne trebate brinuti za zdravlje vaših i naših odnosa, a to, da mi po svijetu govorimo, da vi kako kažete, niste socijaldemokrata ili, ne znam ni ja šta, to je tačno. Ali mi to ne govorimo u svijetu, mi to kažemo i ovde. I rezultate i sami već

vidite, da neki ljudi vas tako više ne tretiraju kao demokratsku, pa čak ni socijaldemokratsku stranku. Ali, vrijeme će pokazati gdje smo i šta smo.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi predsjedatelj Milorad Živković: ispravak netočnog navoda.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja poštujem ovo što ste vi rekli. A, demant toga je da smo više vaših prijedloga ovde prihvatili nego što ih nismo prihvatili. Ali ste prevršili mjeru sa tim što radite i onoliku podršku koliko imate u RS i, ako se mjeri sa statističkom greškom, prema tome treba da se mjerite, a ne prema onome šta ovde kažete na koji način radite. Vaša podrška u RS je ispod statističke greške. To treba da vas zabrine, vas kao čelnika jedne partije. O građanskoj opciji i o tome kako ste multietnička stranka, vidjeli smo kad ste glasali za ratifikaciju Sporazuma o Srpskoj pravoslavnoj crkvi. Vašoj poslanici niste dali da glasa za taj zakon. O tome govorim.

Uvaženi poslanik Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Samo da ja, gospodine Živkoviću, meni je i na poslovnički i na svaki mogući drugi način omogućeno da još jednom se obratim i neću čekati ove druge, one me više ne interesuju. Vi ste savršeno jasno rekli u ime stranke ono što je tačno. Ja želim da vam kažem, dakle da to da smo mi prevršili mjeru po vašim mjerilima, i to vjerujem. I ja vjerujem da je to vama dovoljno da više ne podržite ništa što od nas bude dolazilo. Vi ste po našim mjerilima davno prevršili mjeru. Ali, ponovo vam kažem i hoću da to javnost zna, bez obzira što ste prevršili mjeru, tamo gdje ste prevršili mjeru, mi ćemo se uvijek boriti protiv vas. A tamo gdje bude dolazio glas razuma iz vaše stranke i bilo koga, bez obzira što ste prevršili mjeru, mi ćemo to podržavati, i to se odnosi ne samo na vas nego na svakoga u ovom parlamentu. Ja znam da sad slijede salve napada na mene ali, šta je, tu je. Za mene je ova tačka dnevnog reda i ovo što ću sad čuti sasvim nerelevantno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica, prvo, Marković, pa onda Dokić, ako se ne varam, pa Malić, niste vi, a dobro, onda Malić, izvinjavam se.

MILICA MARKOVIĆ:

Pa ja sam se javila za repliku ali ovo bi prije bio netačan navod na izlaganje gospodina Lagumdžije koji je rekao da SNSD već oseti to nepodržavanje iz međunarodne zajednice i svih okolnih saradnika, kako ja to interpretiram sad prema SNSD-u. A ja znam, ubijeđena sam u to da biste vi svu podršku tih bjelosvjetskih mentora koje imate kao SDP dali da imate podršku glasača i birača kakvu ima SNSD. A ta podrška kakva jeste i tolika kolika jeste, biće još sigurno dugo. Sve dok je nje, vi ćete se morati suočavati sa stavovima i sa odlukama SNSD-a, voljeli vi to ili ne voljeli, ali to će vama biti stvarnost i realnost.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Izvinjavam se, drugi zamjenik predsjedavajućeg gospodin Belkić je prvi tražio riječ. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, dakle, ovo je i ... ispravka netačnog navoda i replika i obraćam se gospodinu Lagumdžiji, ne SDP-u niti poslanicima drugim.

Dakle, gospodine Lagumdžija, Vi ste ustvrdili da nalogodavci iz Stranke za BiH, Silajdžić, Hadžiahmetović, Belkić itd., hrane truhlim bananama poslanike, u ovom slučaju konkretno, gospodina Bahtića. To nije tačno. Naši poslanici su slobodni ljudi, izabrani i dakle nemojte to raditi.

Ovo odmah povezujem i sa reakcijama na Vaše nastupe. Ja vam savjetujem kao stariji od Vas čovjek: poslušajte malo i sebe kad govorite. I nemojte se onda čuditi: kako sijete, tako žanjete.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvažena poslanica Malić. Izvolite.

MIRJANA MALIĆ:

Uvaženi gospodine predsjedavajući, ja se unaprijed kolegama izvinjavam, jer ih suviše cijenim da bih učestvovala u prizemnim pričama, ali ovaj put je neko izgleda zaista pretjerao.

Ja sam bila inicijator da ne glasamo i da se suzdržimo glasanja o ugovoru koji ste maloprije spominjali, zato što suviše cijenim bilo koju religiju da bih učestvovala u igrankama koje ste nam ovdje priredili. Ja jesam Srпкиnja, i to meni ... bilo ko, ni moj otac koji mi je to ostavio u naslijeđe, ni predsjednik stranke kojoj pripadam, ne može narediti da budem ili da ne budem. Ali ja to nisam po profesiji. I molim vas, nemojte me više, a već nekoliko puta ste to rekli javno, ne vi nego predstavnici vaših stranaka, kao eklatantni primjer naše navodne multietičnosti. Ja bih molila da svi ljudi koji duboko poštuju svoju religiju, poštuju to i svojim djelima, a ne samo pripadnošću po boji crvenih .../pretho izgovorena riječ/.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Kalabić: replika. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Pa ja i prihvatam – ovo bi bila potvrda tačnog navoda – da su poslanici, da poslanici SDP-a, u skladu sa svojom savješću, nisu podržali Sporazum sa Srpskom pravoslavnom crkvom. Znači, bez pritisaka, bez ičega, znači samostalno su odlučili da tako urade i ja to poštujem. Mislim, vjerovatno nije bilo pritisaka, ako je to lična odluka. Srpska pravoslavna crkva je mnogo važnija i starija od svih nas da bi neko prosuđivao i osuđivao šta je u ovom momentu za njih dobro ili nije, na takav način, pa ni naša partija, a kamoli bilo koja druga.

Što se tiče ovoga što je rekao gospodin Lagumdžija? Malo je nezgodno što on nema više replika, i ja to ne volim. Mislim, ja ne volim i to nije, hajde da kažemo, nije viteški. Možda bi meni nalagalo sad da ja odustanem od dalje priče, ali ne mogu, a da ne kažem, ako bi, da li bi bilo saradnje, ako bi Mićo ponovo organizovao sastanak u Doboju. Tad je rečeno. Vi ste željeli saradnju. Rečeno vam je: mali ste, nejaki ste, nedovoljni ste. Možda ćemo i mi jednog dana, i naš će neko jednog dana pobijediti za 20 ili, ne znam, koliko godina, ne vjerujem da ćemo biti vječno na vlasti. Ali vi ste željeli, žarko ste željeli tu saradnju. Rečeno vam je: u ovom momentu je to tako. Znači, nije stvar bilo do SNSD-a nego jednostavno nedovoljne podrške građana ove zemlje na koje se sve i jedan vaš poslanik u svakoj diskusiji poziva. Građani ove zemlje, građani u RS su takođe građani ove zemlje, pola zemlje, misle tako. Uvažavajte te građane, ako ne uvažavate nas. Uvažavajte njihov stav. On je takav. Možda se, evo ja ne slažem sa njima i ne sviđa mi se nekada lično, imam pravo da mi se, ali je realno da je taj stav takav i, dok je on takav, ja bih vas molio da to uvažite, bez obzira šta mislili o nama i o našoj politici.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvažena poslanica Malić. Izvolite.

MIRJANA MALIĆ:

Izvinjavam se, i jako mi je žao da je moje ime predmet skretanja sa dnevnog reda, ali ja moram zaista reći. Nemojte da zaključujete šta sam ja htjela reći i u moje ime, na to nema niko pravo. Ima tonski zapis šta sam ja rekla. Ja sam bila inicijator da ne sudjelujemo, ne da budemo protiv. Izvinite, nije tačno. Da ne sudjelujemo jer se to, možete provjeriti, jer se to krši sa normama dobrog odgoja. O tako jednoj važnoj stvari, kakav je odnos jedne religijske zajednice i jedne vjerske institucije u ovoj državi, vi ste pravili pazar. Ja sam imala pravo da imam takav utisak i ja sam rekla: ja suviše poštujem religiju mojih đedova da bih u tome sudjelovala. I nemojte, molim vas, više o tome da raspravljamo, ako će to biti razlog na sjednicama .../u isto vrijeme priča i gospodin Živković/...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Jovičić: replika. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući,
kada smo ratifikovali Sporazum, tada sam rekao, i ne bih govorio danas ovo što ću ponoviti, kada je u pitanju gospođa Malić. Što to niste rekli kad smo ratifikovali Sporazum da ste vi bili inicijator, nego smo na osnovu listinga tražili da vidimo ko je glasao protiv, nije to pošteno, ili suzdržan ko je bio. Suzdržan! Znači, nije pošteno i niko vam ne osporava ni naciju, ni vjeru, ni bilo šta, šta vi hoćete da budete. Ali ovde je svaki put priča iz vaše stranke, multietnička stranka ste jedino vi, vi jedino predstavljate sva tri naroda, svi su kod vas oni koji nigdje drugo nisu, i, kada ja to sve zbrojim, ja vidim da su svi kod nas u SNSD-u, u Stranci za BiH, u HDZ-u, u Stranci demokratske acije, pa i u SDS-u više u RS nego kod vas. Kod vas nema ništa. I onda nemojte priču demagošku ovde, ponavljamo stalno, nemojte javnost, građani, javnost u Banja Luci drugačija je od javnosti u Sarajevu. Javnost u Bileći, drugačija je od javnosti u Širokom Brijegu.

I ja vas molim, kad ovakve teme imate, pustite SNSD. Ali ću vas moliti, u predizbornoj kampanji iskoristite, jer uvijek koristite medije, napadnite SNSD, nikakva nam promocija ne treba. Kad nas gospodin Lagumdžija napada i kaže neće saradnju, neće ovo, neće ono. Ja sam strahovao za naš rejting, a sad, kad se vratim, pošto dobro pjevam, zapjevaću od sreće kako nam je rejting porastao samo na osnovu jedne diskusije gospodina Lagumdžije. I nikakva promocija tu nije potrebna.

Zato vas molim, nemojte pominjati SNSD...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

...evo završavam, u nekom negativnom kontekstu. Mi nismo remetilački faktor nego konstruktivni dio da ova zemlja ide naprijed.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Kadrić: replika. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Dakle, vrlo kratko. Kad su u pitanju ove relacije između socijaldemokratije i kamenja, ja hoću samo da napomenem sljedeću stvar. Dakle, prvi protesti koji su održani ispred Vlade Kantona Sarajevo, mi se sjećamo dobro ovdje, zbog javnosti da znamo te stvari, mi smo ovde imali sjednicu Parlamenta Predstavničkog doma. I na prijedlog Denisa Bećirovića, zatražena je pauza da idemo da poslanici koji žele da odu, da prisustvuju, učestvuju u tzv. mirnim protestima ispred Kantona Sarajevo. I mi smo ovde izglasali tu pauzu i neki su poslanici otišli da prisustvuju tzv. mirnim protestima ispred Kantona Sarajevo, koji su se pretvorili, znamo u šta su se pretvorili.

Prema tome, to su te neke relacije između ovih stvari i socijaldemokratije i kamenja koje ova javnost mora da zna.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik – samo malo da vidim – Bešlagić. Vi ste imali već dvije replike, imali ste diskusiju, jeste. Dajem 10 minuta pauzu.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pauza je data da pokušamo malo hladne glave da se vratimo na tačku dnevnog reda. Ja apelujem na poslanike da odustanu ako su imali namjeru da se jave za replike. Ako ne, neću oduzeti pravo bilo kome ko se javi.

A trebali bi da idemo po sljedećim prijavljenim, po ovome redoslijedu: Mitrović, Lijanović, Izetbegović, Jamakosmanović, Kadrić, Jukić i Zorić.

Uvaženi poslanik Mitrović. Izvolite.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo, danas pred sobom imamo ovu Informaciju o stanju bezbednosti a moramo imati na umu da imamo isto tako Informaciju o radu Tužilaštva koje je, po meni, usko povezano sa ovom informacijom jer, čini mi se, da, ako želimo da dođemo do nekog rezultata, moralo bi biti na neki način povezano i da uradimo ono što želimo.

Jedno je sigurno: da ova informacija ne govori o uzrocima i razlozima svega onoga što se ovde desilo. Isto tako, nema predlog mjera koje bi trebalo da ima bar na kraju ove informacije. I ovo je čisti jedan skup brojki, po meni, koje su tekstualno obrazložene onako kako je to i ministar izneo za govornicom. Znači, sve ono što je ministar rekao ovde u ovoj informaciji, ima.

Neko je rekao prije mene da svaki ovaj segment, kad bi istinski želili da uđemo u probleme, da samo kvalitetne predloge, da na neki način počnemo rešavati ovu problematiku, zavređuje kao tačka dnevnog reda, da bi tako jednostavno najozbiljnije mogli da priđemo toj materiji.

Ja ću se osvrnuti samo na par stvari, s obzirom da je dosta toga rečeno, na par segmenata, sa nekih par primjera koji ukazuju da u ovoj zemlji je mnogo gore stanje nego što je rečeno u ovoj informaciji i da u ovoj zemlji se rade stvari nekim suprotnim putem, suprotnim pravcem i nije ni čudo da dobijamo ovakve informacije i pitanje kada i koje godine ćemo doći do prave informacije sa pravim mjerama, da krenemo u rešavanje tih problema.

Istina, što se tiče kriminala, kada je u pitanju ratni zločin, ono što meni smeta, jeste da ovde se utrkuje u ovom parlamentu, a vjerovatno i u drugim parlamentima, kako bi se dokazalo kako samo u jednom narodu postoje ljudi osumnjičeni za ratne zločine. Mislim da je krajnje vrijeme, ako želimo da ova zemlja funkcioniše istinski i da ova država profunkcioniše, da kažemo da u sva tri naroda postoje ljudi koji su osumnjičeni, u sva tri naroda postoje ljudi koji su počinili ratni zločin i treba da odgovaraju i ne možemo staviti na teret danas, da kažem, jednoj policiji jednog entiteta, jednog kantona za hapšenje tih ljudi, već je to teret generalno i države i međunarodnih predstavnika koji se nalaze ovde. Ne mogu se izvući iz svega ovoga, jer itekako su uključeni u sve te stvari. Tako da je, po meni, suludo ovde da se okrivljujemo jedni između drugih ovde: kako smo jedni krivi, a drugi nisu.

Po meni, drugi, što se tiče kriminal, iza ratnog zločina u miru je ekonomski kriminal, privredni kriminal. To je nešto što, po meni, u miru može da se ravna sa kriminalom u vrijeme ratnog perioda. Jer, taj kriminal, privredni kriminal nas drži u ovakvom stanju i u ovoj zemlji, iz tog razloga je i moguće da se sve desi. Da kriminal jedini ne poznaje granice međudržavne ovde, na prostoru bivše Jugoslavije, dovoljno pokazuje i nije ni čudo da ne poznaje, normalno, ni entitetske granice. A reći ću evo na par stvari.

Jedna od stvari ovde, koja se govori, otuđenje motornih vozila. Dešavaju se organizovano sa ljudima koji se bave tim, hajde da kažemo, nezakonitim radnjama, sa ljudima iz Federacije, sa ljudima iz RS i jedan slučaj koji imamo, gdje ljudi skupe snage i hrabrosti da sami se suoče sa

tim ljudima jer, kada ukradu auto, ti isti ljudi preko policije obavještavaju ih kako treba da donesu dio sredstava i da vrate novac. Ja imam konkretno slučaj u Zvorniku: da čovjek koji je prihvatio da da dio sredstava, to je negdje 3-4 hiljade maraka, čovjek se snašao u tom momentu, upisao je brojeve novčanica, vratio je auto, prijavio, utvrđeno da su te novčanice i danas se vodi postupak u ...Kantonu. Pitanje kada će on to vratiti i da li će vratiti! Ne vjerujem da će vratiti a to će biti dovoljan pokazatelj da nemamo ni sudstva, da imamo kriminal koji je dobro povezan a, nažalost, povezan evo i sa sudstvom. Po meni je, u najmanju ruku, ako je utvrđeno, to trebalo tim ljudima vratiti.

Ovde se govori...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Samo još dvije stvari, vrlo kratko. Imamo slučaj oko iznuđivanja novca, oko reketiranja, evo takav slučaj, vrlo svjež. Lično sam se uključio i upozorio ministra policije u RS, evo konkretno oko toga: ime i preizme tih ljudi, na kraju se sve to završilo sa prekršajnom prijavom! Nalaze se u vrlo nezgodnoj poziciji ljudi koji žele da se upuste ukoštac rješavanja tih problema i ne vjerujem da će se riješiti.

I dalje, privatizacija? Molim vas, to je jednostavno, za mene je ono što se govori o reviziji privatizacije bacanje prašine u oči narodu. Još jedan primjer u koji sam direktno uključen kada je u pitanju privatizacija jednog subjekta, opet kažem, evo, ...u Zvorniku, gdje je gospodin Hejs svojevremeno tražio dokumentaciju za privatizaciju Tvornice glinice Birač kojoj se plaća električna energija 75%, u poslednjih par godina, 30 miliona maraka. Pa ja postavljam pitanje: gdje je Tužilaštvo, predao sam te papire! Poslije je normalno Tužilaštvo želilo da suoči mene sa svim tim lopovima i kriminalcima, gdje ja ne smatram da sam ja taj koji treba da dam glavu za sve to. Smatram da Tužilaštvo treba da radi svoj dio posla ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

...tako da, po meni, evo na kraju, na kraju samo da kažem, sve ove reforme koje se dešavaju, gospodo, sve ove stvari koje mi vršimo, ne mislim da će nas dovesti do rešenja pitanja. Po meni je rešenje pitanja da se priđe ozbiljno Ustavu. Kada riješimo pitanje Ustava BiH, riješićemo i reforme, riješićemo sva ova pitanja.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Lijanović. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice i kolege zastupnici, uvaženi gosti, ovaj izvještaj i ova diskusija nam ukazuje da su u BiH kriminalci, lopovi, perači poreza, daleko efikasniji od vlasti, daleko efikasniji od vladajuće šestorke, timski bolje rade i u biti iz tog razloga i imamo ovakvu situaciju. Stoga bih ja zamolio vladajuću šestorku da u interesu svih građana ove zemlje radi malo više timski kako bi uspjela biti brža od svih ovih nedaća i na taj način građanima BiH osigurala bolju sigurnost.

I ja bih predložio jedan zaključak: *Zadužuje se vladajuća šestorka da poboljša svoj timski rad, kako bi bila efikasnija od prekršitelja zakona, te na taj način poboljšala sigurnost svih građana u BiH.*

Mislim da je to prava adresa jer vladajuće šestorka ima vlast na svim razinama i države i entiteta i jedino može ovo realizirati na adekvatan način.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, gotovo je sve rečeno, pa ću ja skratiti. Bosna je zemlja u tranziciji. Ima jedan nekoherentan sigurnosni sistem. Vidjeli smo da je jučer policija potpisivala neke ... sporazume o saradnji sa Tužilaštvom. To je, ja mislim da se nigdje nije desilo osim u BiH, da se na takav način ... mora saradnja osiguravati.

Imali smo jedan odnos međunarodne zajednice prema našoj policiji, da se tako slikovito izrazim, stukla je rogove našoj policiji. Znači, policajci su se osjetili poslije raznih intervencija i smjena od strane međunarodne zajednice nesigurni i počeli su čuvati tu svoju poziciju, tu svoju plaću, je li. Tako da se građanstvo počelo s nostalgijom sjećati one komunističke policije, koja je pendrekala ponekad i bez razloga, jer ova današnja je kao lav bez zuba postala. Sve to otvara prostor kriminalu.

S druge strane, visok stepen nezaposlenosti, zatim jedno postratno psihološko stanje u društvu, posttraumatski sindrom, zatim mediji. Imate ogromnu ponudugdje nam naša djeca provode s televizijom pet sati na dan, a s nama provode pet minuta, ne znam, a tamo imaju ogromnu ponudu nasilja, cinizma, razvrata, zla. To ih vaspitava. Ne može se puno na to uticati. Kad se uporedimo sa uređenijom, bogatijom, jednonacionalnom Hrvatskom, koja ima i konsenzus u vezi nekih bitnih nacionalnih i političkih sigurnosnih itd. pitanja, nisu oni čak ni puno bolji. Vidite ovoga poludjelog generala, nedavno ubistvo svećenika, na Jarunu ubiše ... dijete tamo, pa onda nakon par dana ponovo se slična stvar desila na tom istom Jarunu, ima narkomanije, ima maloljetničke delinkvencije. Međutim, sve ovo što sam rekao, nije razlog da kažemo, ljudi, ... moglo bi biti i gore, ne može biti bolje, jer ima veliki prostor unutar naše organizacije, koji se da popraviti.

Sarajevo prednjači i u dobru i u zlu, i u zlu ... u trendovima je ispred ostatka Bosne. Ono što vidite u Sarajevu, to će biti i u ostalim gradovima. Zatim i u provincijama u par slijedećih godina. Evo, maločas je govorio Šefik Džaferović, 100 na sat voze, 120 na sat, nasilničko jedno drsko ponašanje, nema policije gdje treba, kriminalce za koje svi dobro znamo i ko su i šta su, vidite ga kako su ga uhvatili pijanog, vozio, našli mu pištolj ili je pucao, ranio nekoga. Kroz par dana hoda ponovo tuda. Sarađuje nešto s policijom. Mala korist od toga, nešto će on odati neke ... tamo saradnike, nešto će on odati neke, pojeftiniti ... postupak državi, brže će ga osuditi, ali su posljedice katastrofalne za moral ljudi koji to gledaju, kako su ti, te persone ustvari ... protežirane u ovome našem društvu. ... Treba razmisliti o tome da se taj, ne znam iz kojeg je, valjda iz anglosaksonskog zakona preneseno to kod nas u zadnje vrijeme, taj dogovor s njima, da se razmisli da se ta stvar povuče.

Građani s pravom traže bolje. Ima golem prostor da se učini bolje. Evo popraviti ćemo plate policiji. Mogu se te kamere staviti na sve strane, je li, mogu se napraviti zatvori maloljetnički. Imamo jedan, jedno nezadovoljstvo, talas jedan nezadovoljstva ... u narodu. Neke ga političke snage zloupotrebljavaju, bore se za vlast. Evo, recimo, optužuju u Sarajevu ovde gradonačelnicu koja veze nema sa sigurnošću. Nije to uopšte njeno. Hoće nju da sklonu, a ne pitaju neke komesare koji su odgovorni za to da postave policiju gdje treba. Njih se ne pita.

Dakle, ja predlažem našem ministru, u okviru njegove nadležnosti, da on sad iskoristi ovaj ... talas nezadovoljstva i da ga okrene u pozitivnom smislu. Sad kad su poklopili te kriminalce, teške kapitalce da im ne daju da izađu. Bit će katastrofalno ako ih vide ponovo ljudi, ako se izvuku, znate. Neka naprave, sad je šansa, sad se stvorio prostor ovaj da se dođe do sredstava, da se prioriteti usmjere u to, da se naprave ti kapaciteti pa i ti zatvori, pa i sve ostalo ... šta treba. Gospodin Džaferović će u tom smislu formulisati neke zaključke, pa vam predlažem da ih podržite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

U vezi terorizma, sve neki teroristi, sve nekakve brade, neke al-kaide, evo sad čujem da nešto mijenjaju adrese tamo, vamo, samo nema terorističkih akata. Kakve su to terorističke organizacije koje se ne bave terorizmom? Malo smo ih mi isterorizirali, te navodne teroriste, evo čuli smo stav Helsinškog odbora itd., šta smo tim ljudima mi radili. Pa nemojte tu hipoteku stavljati Bosni za vrat. Dosta nam je svega. Ako nema terorista, nemojte ih izmišljati!

I još ću jednu minutu iskoristiti da razmislimo o nečemu što može ... u budućnosti nam biti problem i negativno uticati na sigurnosnu situaciju. Svi mi volimo svoje vjerske i nacionalne simbole. Ali, pretjeran, evo počeo ću od muslimana, pretjerano je jak ezan u 4 ujutro u 4-5 sati, ne služi nama muslimanima da nas digne na molitvu, nego da nekim drugim nešto se tu pokaže ko je dominantan. Znate, mjesec i zvijezda, ja je volim, ali ako je napravim 10 metara fluorescentnu, pa je stavim na jedno brdo koje je zajedničko, znate, Srbi i Hrvati se ne osjećaju dobro. E, jednaka je stvar ... i s tim krstom koji hrišćane podsjeća na milost na Isusa Krista. Ne bi trebao da posluži zato: ja sam tu dominantan, ja sam ... nadvladao itd. jer počeo će utuk na utuk, otići će stranci, mi ćemo se nastaviti prepucavati po našem balkanskom običaju da belaj ovde napravimo. Pa vas molim da razmislite o tome, da možda donesemo jedan zakon, na sve što je

zajedničko, nemojte da stavljamo jednonacionalni, jednovjerski simbol, da se umirimo, ovo je BiH. Moramo biti pametni ljudi, na vrijeme o tome misliti.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jamakosmanović. Izvolite.

SEAD JAMAKOSMANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, iz informacije koju nam je saopštio ministar, ja ću govoriti o jednom detalju koji govori o zdravstvenom aspektu bezbjednosti u BiH. Ministar je spomenuo brucelozu: da je od nje 500 ljudi obolilo. Dakle, to je veoma važno. Brucelozu je u ovim prostorima bila sporadična pojava. Sad se javlja i mediji joj daju ... veliki značaj. Ona se liječi, prepoznaje. Međutim, osim bruceloze u BiH postoji jedna bolest koja se zove tuberkuloza, od koje 600 ljudi na milion stanovnika u BiH oboli svake godine. To je puno veći broj. Sa tuberkulozom se nosi zdravstveni sistem u BiH na način i podrškom međunarodne zajednice Global fonda. Sistem liječenja je u toku i borba protiv toga.

Ono što ja hoću da kažem, šta hoću da kažem: Gdje je značaj države u tome svemu? Bili smo svjedoci prekjučer, čini mi se prekjuče, jeste, ... u jednom intervjuu u jednom ...naselju Butmir, žena je rekla: Mi ćemo njima ako nam ne pomognu, dakle njima vlasti, zapoganiti vodu. Butmir je vodoopskrbna zona, Hrasnica je vodoopskrbna zona, Ilidža je vodoopskrbna zona, Željeznica je vodoopskrbna zona. Problem uginulih, odnosno žrtvovanih životinja od bruceloze je način uklanjanja koji nije regulisan u državi BiH. On se svodi od opštine do opštine ili od kantona do kantona. Struka se spori oko toga. Govorim sa aspekta Tuzlanskog kantona u kojem, hajde što nećemo zatvor za maloljetnike, a nećemo zatvor za odrasle osobe ali nećemo ni mjesto, nećemo, ne može se odrediti mjesto gdje će se ostaviti taj materijal, a svi u BiH bez obzira na nacionalnu i entitetsku pripadnost su izloženi tome, ako ta ili takve žene ili ljudi to bace u vodu, možemo dobiti epidemiju čije će štete biti znatno veće.

Što se tiče tuberkuloze, osim postojeće borbe iza koje je stala država, održavajući ... sistem, dakle država na svim nivoima je stala, ostaje problem smještaja i obezbjeđenja liječenja, ako to mogu reći tako, za ljude koji neće da se liječe, koriste svoje demokratsko pravo da neće da se liječe, a pristup tome je samo na nivou komunalne borbe protiv zaraznih bolesti. Država mora napraviti ili dati propis koji će biti jedinstven za sve prostore u BiH kojeg će se svi pridržavati da bi svi bili bezbjedni. Prijedlog mjera ću ja preko kluba uputiti ministru civilnih poslova, pa i ministru bezbjednosti: obraditi ovaj aspekt sa aspekta bezbjednosti.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik, imamo znači po redu: Kadrić, Zorić, Jukić i nemamo više prijavljenih. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Ja se zahvaljujem, ja ću zaista dosta kratko da govorim. Imat ću u vidu vrijeme koje je pred nama.

Dakle, hoću da vam napomenem, prije svega, da je uvaženi ministar Sadović Tarik zaista odgovorno prišao ovom zadatku i mislim da je on u granicama svojih ovlaštenja uradio posao koji se od njega očekuje. Prema tome, to treba da na neki način priznamo.

Drugu stvar koju želim napomenuti je ... na tragu ovoga o čemu su govorili uvaženi poslanici Selim Bešlić i Bakir Izetbegović, a radi se dakle ovo o priči o terorizmu u tzv. mogućem i nemogućem terorizmu BiH sa kojima se dosta manipuliše u javnosti. Ja samo da pročitam jednu rečenicu iz ovog njegovog izvještaja u kojem stoji: *Obavještajno-sigurnosna agencija OSA nije došla do saznanja da na području BiH u 2007. godini su izvršena krivična djela koja se mogu svrstati u međunarodni terorizam, također ni sa stanovišta mogućeg unutrašnjeg terorizma.* Prema tome, dakle ovde zaista treba otvoreno da o ovim stvarima porazgovaramo i da sugerišemo ministarstvu da možda ubuduće u dijelovima raspravljamo o ovim stvarima kada je u pitanju sigurnosna situacija i onda bi došli do kvalitetnih rješenja. Kad možda, da razgovaramo o maloljetničkoj delinkvenciji, samo jedna tema da bude ...terorizam, krivična djela protiv .. pranje novca itd. sve ove stvari koje su vezane za sigurnosnu situaciju. Prema tome, o ovim stvarima moramo dakle da otvoreno, javno, jasno i glasno govorimo.

Kada je u pitanju bio ovaj slučaj: grupa u Bugojnu. Odmah su neki mediji sutradan izašli sa informacijama kako je uhvaćena teroristička grupa, a ministar je dobro rekao da uopšte ne mora da znači da je to bila teroristička grupa. Istraga će pokazati da li se radilo o terorističkoj grupi ili se radilo o nedozvoljenom držanju i nošenju, držanju oružja. Mi moramo da se sjetimo, sjećamo se kako je prošao ... tzv. *Slučaj Pogorelica*, kad su ljudi, godinama vodio se sudski postupak, na kraju su ljudi oslobođeni, dakle nije se radilo o nikakvoj terorističkoj grupi. Ova država ne treba od toga da bježi da otvorimo jednu tematsku sjednicu, da o ovim stvarima kao i o drugim stvarima razgovaramo na jedan otvoren način.

Zahvaljujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Pozdravljam sve nazočne kolegice i kolege, pozdravljam i sve medije, naravno osim onog medija koji sebe naziva javnim. I trebao bi biti javni, a nije ni javni a, po meni, nije ni medij.

Vidite, kad se priča o sigurnosti ili nesigurnosti i nedemokraciji, meni je prva asocijacija na to, jer evo imam 47 godina: komunizam. Ja sam u komunizmu bio osjećao nedemokratičnost i nesigurnost. A asocijacija na komunizam mi je SDP, jer eto, ako hoće baštiniti zgrade u kojima je živio komunizam, trebaju baštiniti i političko naslijeđe. I meni je samim tim smiješno da se hvale oni da predlažu ovu točku dnevnog reda, jer ova točka dnevnog reda je svake godine. Svake godine imamo godišnja izvješća o stanju sigurnosti u BiH. Ali već, kad nisam imao prilike

odgovarati na replike, pa i na dobacivanja nekih zastupnika i prozivanjem i citiranjem, je li, jedne riječi izvadene iz konteksta mog govora, po nekim drugim točkama dnevnog reda današnje sjednice, a to je *šuša*, valjda i ja imam pravo kazati ... šta sam ja mislio kad sam to govorio.

Dakle, ja sam mislio da su šuše oni koji komentiraju u središnjem dnevniku šta sam ja htio reći i koji komentiraju kolika je moja plaća, a ja sam se upravo u tom kontekstu zahvalio gospodinu Ekremu Ajanoviću što je kazao kolika je bila plaća u vrijeme tog totalitarizma, nesigurnosti i nedemokracije. I samo sam to rekao. A moji birači znaju da oni nisu šuše i oni će opet za mene glasati, a neće za tzv. multietničku stranku.

Sigurnosna situacija u BiH i Informacija o sigurnosti u BiH su slični a to znači da su manjkavi i Informacija i situacija. To su primijetili i moji prethodnici koji su o tome govorili i slažem se sa konstatacijama da je ministar više trebao govoriti o mjerama koje treba poduzeti da se sigurnost popravi u BiH.

Ne prihvaćam izdvajanje sigurnosti povratnika od opće sigurnosti. Također, ne bih izdvajao prijestupnike povratnike od ostalih prijestupnika. Moram kazati, također, po ko zna koji put, kad razmatramo ovu informaciju, da nedostaje podataka, a pogotovo nedostaju imena i prezimena prijestupnika i kriminalaca. Isto tako i mediji, uglavnom, objave inicijale zločinaca i kriminalaca ali u pravilu se objavljuju imena žrtava, tako da informativne emisije elektronskih medija sve više slične na loše filmove i crne hronike.

Što se tiče sigurnosti na granici, o čemu je govorio uvaženi kolega Šefik Džaferović, moram kazati da sam prije četiri do pet godina postavljao zastupničko pitanje ali i diskutirao u sklopu informacije o stanju sigurnosti u BiH, a to pitanje je, evo i po kolegi Džaferoviću, i danas aktualno. Ja sam tražio da osvijetlimo barem granične prijelaze, jer ovo što traži kolega Džaferović da uvedemo kamere, nemoguće snimati po mraku. Znao sam često reći da imam osjećaj kad ulazim u BiH, pogotovo iz Republike Hrvatske, da ulazim u mrak.

Pitanje vozila i onome o čemu je govorio kolega Mitrović! Ja sam govorio o još jednoj stvari koju nije niko spomenuo ni u izvješću ni u današnjoj raspravi, a to je da ja imam informacije od svojih birača, a ne od šuša, da u pravilu, kad vlasnik vozila odustane od kasko osiguranja, da mu se ukrade vozilo. Kažem, nije u 100% ali u pravilu. Mene zanima sprega i ima li tu nekog pravila i je li to neko dojavljuje kad je netko odustao od kasko osiguranja pa da mu se onda ukrade vozilo i onda se traži otkupnina, evo o čemu je moj kolega govorio.

Isto tako, kamatarenje i reket su sve prisutniji u BiH. Kako prihvatiti informaciju da su poznate grupe koje organiziraju ove ili one kriminalne radnje, a da se ne prozovu. Ne-prihvatljivo mi je da ministar nije bio na Povjerenstvu za obranu i sigurnost, iako uvažavam njegov trud i pohvaljujem neke stvari iz informacije, iako je ona unija informacija iz svih institucija koje prate ovu oblast.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

VINKO ZORIĆ:

Trebalo bi – evo za minut sam gotov – trebalo bi više procjena Ministarstva sigurnosti i više inicijativa i preporuka. Podržavam sve zaključke koji doprinose poboljšanju sigurnosti u BiH. Podržavam sve one koji traže i njima se pridružujem da se objelodane počinitelji kako bi eventualni novi počinitelji dobro razmislili prije nego nešto naprave, jer će, ako i dalje počinitelji budu anonimni, novi počinitelji biti multiplicirani i onda će se samo, onda će ne samo policajaca na granici faliti nego će trebati puno više policajaca u policijskim upravama, a to nije dobro jer se bojim da će većina građana biti ili u policiji ili u kriminalu.

Također, apeliram i na pravosudne organe, na veću učinkovitost, pogotovo kad su najteža djela u pitanju.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bećirović je htio da govori o povredi Poslovnika. Je li odustajete? Ako odustajete, imamo samo još jednog prijavljenog. Uvaženi poslanik Jukić i nemamo više prijavljenih.

Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Gospodine ministre, kolegice i kolege, evo, nakon već tri sata rasprave o ovoj točki dnevnog reda, a koja zaslužuje možda i više, jer je vrlo interesantna i zanimljiva svim građanima BiH, najprije želim pohvaliti ministra na trudu i njegove suradnike što su nam uradili jednu dosta opširnu a pomalo čak i preopširnu informaciju sa puno podataka, možda i previše podataka, s obzirom da je moja glavna primjedba na lošu sistematiziranost ovih podataka i izostanak bilo kakve generalizacije koja bi upućivala ka jasnim zaključcima, odnosno dala jasnu sliku i sigurnosne situacije u BiH.. Naravno, da se priključujem onim kolegama koji smatraju da je trebalo, ipak, barem u jednom dijelu, iako ne nosi naslov tako ovaj dokument, ukazati na to koji su to prioriteti u djelovanju Ministarstva sigurnosti ali, naravno, i drugih zaduženih institucija zaduženih za sigurnost u BiH.

Mislim da je jedan ovde problem evidentan a to je način prikupljanja podataka i metodologija obrade tih podataka sa terena. Pa zato imamo i previše podataka koji su ponekad međusobno kontradiktorni jer se iz jednih podataka može zaključiti jedno, a iz nekih sasvim drugo, odnosno suprotno od onog prvog. Npr. kaže se na stranici 18. kod ekonomskog kriminaliteta u odnosu na prethodnu godinu 2007. Uprava za neizravno oporezivanje zabilježila je pad broja poreznih utaja za 44,6% ali je istovremeno došlo do povećanja broja slučajeva neplaćanja poreza, pranja novca, carinskih prijevara i slučajeva krijumčarenja. Ovo je vjerovatno točan podatak, međutim sam ovakav podatak vodio bi, dao bi nam pravo zaključiti kako je u BiH vrlo značajno porasla finansijska disciplina, da je značajno opao ekonomski kriminalitet itd. što, nažalost, nije istina. A zapravo, odgovor na ovakav jedan podatak jeste činjenica, ovakvo smanjenje jeste činjenica da smo uveli PDV, što je sasvim novi, kao jednu značajnu reformu u načinu obračuna i ubiranja značajnog dijela prihoda. Pa su se onda oni koji krše zakon iz ove

oblasti orijentirali na neka druga djela, a to je neplaćanje poreza, pranje novca, carinske prijevare i slučajevi krijumčarenja, naročito carinske prijevare. Zašto? Zato kad jedanput napravi carinsku prijevaru i uđe roba u BiH bez evidencije, onda je sve riješeno. Dakle, sve je riješeno, on nema obveze i sve dalje je zapravo samo stvar vještine i njegove lucidnosti kako i na koji način će tu robu distribuirati, naravno, naplatiti ono sve što će naplatiti, a što zapravo nije platio državi nikakvu obvezu ni najmanju.

Mislim da bi još neke, evo primjer, i npr. navodi se da u 2006. godini nije bila nijedna šumska krađa što je nevjerovatno, bar meni nevjerovatno, a u prošloj godini 2007. godini 153 šumske krađe itd. tako da su ponekad ovi podaci i neuporedivi jer ja se bojim da nisu zasnovani na činjenicama, dakle da odražavaju stvarno stanje. Međutim, ono zapravo što je i najvažnije jeste nedostatak generalizacije, dakle da je trebalo ipak iz ovih svih podataka, šume podataka, izvući ono najbitnije i dati neke opće ocjene ali, i kad imamo neke opće ocjene, one su dosta loše. Tako imamo podatak da je povećanje ekonomskog kriminaliteta u BiH za prošlu godinu za 9,2% veće u odnosu na godinu 2006. što je vrlo, vrlo velik porast kriminaliteta. I mislim da ovo treba biti zabrinjavajuće. U isto vrijeme, imamo porast kriminaliteta u oblasti opojnih droga za 15,8% što je također i još veći porast i što je porazan podatak i što upućuje nas sve da zaključimo da je potrebna jedna prava mobilizacija svih onih koji mogu dati svoj doprinos u smanjenju kriminaliteta svih vrsta.

Ja zbog kratkoće vremena ću se ograničiti evo na ova svoja viđenja i zapažanja i na kraju ću prodložiti jedan zaključak:

Zadužuje se Vijeće ministara BiH da na prikladan način osigura kvalitetnu komunikaciju sa svim institucijama BiH koje provode zakone, a koje imaju izravnu i neizravnu vezu sa sigurnosti u širem smislu u BiH, i od istih zatražiti očitovanje, odnosno mišljenje o svim lošim, nepreciznim ili nedovoljno jasnim rješenjima u zakonima iz njihovog djelokruga rada. Očitovanje, odnosno mišljenje dostaviti Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini BiH kako bi sukladno svojim ustavnim, zakonskim ovlastima mogli uraditi potrebne izmjene i dopune zakona, a što bi onda moglo i da će sigurno doprinijeti boljoj i efikasnijoj borbi protiv svih vidova i oblika kriminaliteta u BiH.

A, povod da ovako nešto predložim leži u činjenici da je i sam ministar u Izvješću naveo slabosti u zakonu, odnosno zakonima. Dakle, i to boldirano, dakle i on sam, odnosno ministarstvo je uvidjelo da postoje loša rješenja u zakonu, a izravna odgovornost Parlamentarne skupštine BiH jeste upravo ta da korigiramo zakone, da napravimo takva zakonska rješenja koja će osigurati efikasnu i kvalitetnu borbu protiv svih vidova kriminaliteta.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Križanović je imao repliku. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Evo, ja u zadnje vrijeme lažem jer kažem da ne volim replicirati, ali stvarno nisam mogao da odšutim na diskusiju kolege Zorića.

Vidite, ja potpuno razumijem nečiji stav politički prema određenoj političkoj partiji, prema određenom vremenu u prošlosti koje ga može asocirati na neke stvari ali ne mogu shvatiti da pola diskusije posveti SDP-u u vezi sa ovom temom. I umjesto da ja dalje elaboriram ovo, predložio bih ili savjetovao bih kolegi Zoriću da učini neki intelektualni napor da shvati razliku i uoči razliku između boljševizma, komunizma i socijaldemokracije.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Imam obavezu ministru na kraju da dam riječ, ako ste raspoloženi?

Uvaženi poslanik Dokić, samo malo.

BRANKO DOKIĆ:

Diskusija, vrlo kratko. Upravo prije ministra, ako dozvolite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvijek je bitnije šta ćete reći nego koliko dugo ćete. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, pošto su mnogi poslanici hvalili ministra za njegov izvještaj, evo i ja ću to na kraju učiniti, pogotovo za onaj dio njegovog izvještaja ... gdje je on veoma pohvalno ocijenio rad Policije RS i ja se nadam da će evo i poslanici i stranke, kojoj on pripada, shvatiti da je u reformisanim policijskim strukturama BiH krucijalni značaj Policije RS.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Kalbić, imate još jednu repliku. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Pa, vrlo kratko, s obzirom da će ministar se obratiti, ja ću ga podsjetiti na dva detalja, pa bih molio u tom završnom obraćanju da malo pojašni jer ovdje u Izvještaju se kaže: *Prikupljena saznanja i podaci ukazuju da pojedine strane obavještajne službe iskazuju interes za BiH u vezi s nizom konkretnih rešavanja i procesa koje se odvijaju. Pretpostavka je da će se aktivnosti određenih obavještajnih službi nastaviti sa istim ili pojačanim intenzitetom, te da mogu djelovati na podrivanje ustavnog poretka i destabilizaciju ukupne situacije.*

Mislim da ovo zaslužuje određena dodatna pojašnjenja, barem meni. Mislim da je ovo jedna kvalifikacija koja sigurno zaslužuje.

I druga stvar – ja mislim da niko neće replicirati – 1947. godine u jednom selu u prnjavorskoj opštini, partijska organizacija je zasjedala i donijela odluku da nema Boga. Oni odlučili i kažu od večeras nema Boga. Ako se pojavi, zasjedaćemo opet. Ima zapisnik o tome.

Kad je u pitanju terorizam, možemo mi donijeti odluku da nema terorizma i stav i da kažemo nema terorizma u BiH. Evo mi mislimo da nema. Međutim, mi to pitanje ne možemo relativizirati kako se to pokušava, a pogotovo zanemariti. Kada govorimo o bezbjednosnim procjenama, postoje određeni standardi i pogotovo sa međunarodne pozicije BiH, sa međunarodne pozicije BiH, to je najopasnija stvar. Mislim da tu treba obratiti pogotovo ne dozvoliti nikakvo uljuljkivanje, ako se mi u svim varijantama pozivamo na određene međunarodne organizacije, njihove procjene, njihove podatke, njihove stavove, a ovde pokušavamo im oponirati. Ja se slažem da im oponiramo ali argumentovano, a ne u smislu, evo to nije tačno i time da završimo. Ne možemo, moramo argumentovano ozbiljnim institucijama kazati da vidimo na koji način to nisu u pravu, a ako su u pravu, onda mi treba da se zamislimo šta radimo unutar BiH.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ministar, ja sam mislio da će to ministar uraditi. Uvaženi poslanik Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Ma ne, evo ja ću. Znete, ima li boljeg demantija tim međunarodnim zajednicama, čuj mene zajednicama, organizacijama, nego to što dvije godine nije bilo terorističkog akta. To piše u današnjem izvještaju. Ja sam samo protiv toga da izmišljamo terorizam ako ga nema. Dosta je Bosni jada, pa da još jedan taj ... umišljeni terorizam ovde imamo. Ima nekih ljudi s bradama itd. ali nema terorističkih akata. Hvala Bogu, nema ih. Jedini teroristički akt je bio izvršen na mezaru rahmetli Alije Izetbegovića, to je sve u zadnje dvije godine.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja mislim da bi bilo dobro da ... ovu komunikaciju sad prekinemo. Imate diskusiju još, ostala vam je, ako ćete diskusiju? Hajte, evo diskusija, ostala vam je još diskusija.

DRAGO KALABIĆ:

Ja ću iskoristiti s obzirom da je ovo ozbiljna stvar, gospodine Izetbegoviću, pripremanje krivičnog – ovo je diskusija – pripremanje krivičnog djela terorizma, a znate koliko je ljudi u svijetu pohapšeno koji nisu stigli izvršiti teroristička djela! Ako ćemo ići tom praksom da sačekamo da lete bombe na sve strane, da lete ljudi, onda, onda imamo rešenja: što uhvatimo, uhvatimo, oni će završiti posao. Valjda je suština u tome da kažemo. To je ozbiljno krivično djelo: pripremanje terorističkog, pripremanje, ne izvršenje. Znači, mi moramo, ali opet kažem, neka stručne službe argumentovano kažu šta je to i zašto nas to optužuju. Ili nije tačno ili jeste! Ali nije dovoljna konstatacija da kažemo, valjda mi možemo da tu stavimo sebi recku, da nije bilo, da vidimo zašto ih nije bilo. Ako ih nije bilo, što ih nije bilo ni pripremano i što nema ljudi koji se bave tim aktivnostima, odlično. Ali, ako ih nije bilo zato što su na neki način spriječeni, onda je to već druga stvar.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja se nadam, ministre, da ćete sad imati mogućnosti da objedinite ove diskusije. Molim vas da pokušate da budete što kraći, da bi mogli završiti danas sjednicu. Izvolite.

TARIK SADOVIĆ:

Hvala vam, predsjedavajući.

Evo, hvala svim poslanicima i zastupnicima u Parlamentarnoj skupštini BiH u ovom visokom domu što su iskazali zaista jedan vrlo visok interes za ovu temu. Sigurnost je nešto što treba da bude kontinuirana briga svih organa vlasti. I, evo možda je ovo prilika da se prisjetim vremena dok sam ja bio ... poslanik da je stanje sigurnosti zapravo uvijek bila poslastica u smislu poslaničkih diskusija, nastupa itd. jer, šta god kažete, u pravu ste. I ja sada kada bih rekao da neko od ovih poslanika koji je ukazivao bilo u detaljima u problemima u nekoj oblasti, ili oni koji su raspravljali generalno, ne bih mogao reći da neko nije u pravu.

Ono što bi trebalo da bude naša zajednička zadaća: to je da zapravo nađemo jedan model, da donesemo određene smjernice, da donesemo neki plan aktivnosti, da donesemo neke zaključke, ali ja vas molim da to budu konkretni zaključci, oni koji se mogu realizovati, oni koji će biti od pomoći i Ministarstvu sigurnosti i drugim sigurnosnim... strukturama u BiH, a ne da budu spiskovi naših želja. Ja vas zapravo najljepše molim da u tom smislu ... tako i postupite.

Bilo je obilje pitanja, ja nisam siguran da se mogu sjetiti svih tih ... pitanja, ali evo, možda generalno da kažem da analizirati stanje sigurnosti, tražiti uzroke i tražiti načine kako da se stanje popravi, a istovremeno ... ne imati na umu kakav je naš ovaj sigurnosni sistem, koliko je on rascjepkan, koliko je on podijeljen, u smislu nadležnosti, u smislu preklapanja, u smislu nepostojanja onoga što je osnovno za svaki policijski sistem u uređenoj demokratskoj državi, a to je, dakle svaki policijski sistem je jedna vrsta poluvojničkog sistema. On počiva na vrlo uređenoj hijerarhiji i subordinaciji. Zapravo, mi u našem sistemu imamo dominantan princip koordinacije, a ne subordinacije. U tom smislu, ... vi možete nekoga moliti da nešto uradi. A vi nekome ne možete narediti. Vi nekoga ne možete smijeniti. Dakle, ... što se tiče Ministarstva sigurnosti, ono ima u svom sastavu i Graničnu policiju i Državnu agenciju za istrage i zaštitu i Službu za poslove sa strancima. Dakle, kompletno ministarstvo ima preko 3,5 hiljade zaposlenih. Svaka od tih upravnih organizacija ili agencija za provođenje zakona, kako hoćete, ima svoje nadležnosti, ima operativnu samostalnost. Ima naravno i svoju kesu. Dakle, imaju svoj budžet, svoje nadležnosti, oni jesu formalno odgovorni prema ministru, međutim, hajte vi promijenite nekog direktora – evo govorim konkretne stvari – ukoliko ne odgovara zadaćama koje stoje u njegovoj nadležnosti.

Na kraju krajeva, mi tu policijsku reformu pokušavamo evo već četiri godine da napravimo, da bi u konačnici kao krajnji rezultat imali poboljšanje ukupne ... sigurnosne situacije. S obzirom kakav nam je sistem, ja sa ovoga mjesta tvrdim da mi imamo relativno dobru sigurnosnu situaciju. Ona je evo – mada to nije nikakav izgovor, pogotovo nije pravdanje, niti ja želim da pružam bilo kakvu vrstu iluzija, svjestan sam svih problema, istovremeno kao neko ko je unutra u izvršnoj vlasti – dakle na vrhu jedne sigurnosne piramide, instrumenti koje imam na raspolaganju su nikakvi. Apsolutno nikakvi. I evo, pazite, i sad da ne otvaram pitanje, evo kasnije ćete raspravljati o ... ovim zakonima koji se tiču reforme policije itd. Evo, ja vam mogu pročitati iz nadležnosti Ministarstva sigurnosti, u članu 14. Zakona o ministarstvima i

drugim organima uprave, kaže se, *da je ministarstvo nadležno za organizaciju usaglašavanja aktivnosti entitetskih ministarstava, unutrašnjih poslova i Brčko Distrikta u ostvarivanju sigurnosnih zadataka u interesu BiH* i ova odredba iz postojećeg zakona nije predviđena da se uradi u ove buduće policijske zakone.

Dakle, mi nismo došli još do te faze da imamo makar koordinaciju, ako ne subordinaciju, kao krajnji cilj svih policijskih agencija. Ona je na dobrovoljnoj osnovi, hoće li vam neko dati informaciju itd. Vi ne možete narediti, ja ne mogu narediti nikome! Ja mogu da ih molim, mogu da ih pitam, mogu da im sugeriram i, naravno, ta saradnja je na jednoj pristojnoj osnovi. Naravno, mi se međusobno uvažavamo i kontaktiramo i poštujemo itd. ali onog pravog sistema mi u suštini nemamo.

Ja vas podsjećam na neke generalne podatke, jer u svakoj oblasti imate problema. Ali ono što je, recimo, važan podatak da je ukupna stopa općeg kriminaliteta manja za 3,4%. I to je ovaj relevantan podatak za generalnu ocjenu i za generalnu sliku. Naravno, da je zabrinjavajuće stanje u pojedinim oblastima, pogotovo u oblasti proizvodnje i prometa opojnih droga, krijumčarenja itd. Naravno, da je organizirani kriminal veliki problem. Naravno, da je korupcija veliki problem. Ali evo, koliko je naš sistem, ukupan sistem sposoban da odgovori na ove prijetnje, na ove izazove, to je nešto što se ne može odvojiti jedno od drugog. Ja vas molim da to, prije svega, imate u vidu.

Što se tiče nedovoljnih resursa, ljudi su spominjali da u Graničnoj policiji nedostaje 500 ljudi. Nedostaje SIPA-i još više ljudi. Dakle, mi smo planirali da u naredne tri godine, u skladu sa budžetskim sredstvima koja budemo imali na raspolaganju, primimo te ljude. I mi ćemo taj posao sigurno završiti. Ja s ovog mjesta kažem da smo mi u Ministarstvu sigurnosti, bar otkako sam ja došao za ministra, primili 550 ljudi u ministarstvo, dakle policijskih službenika, državnih službenika, to je armija jedna ljudi. Naravno, potreban nam je i bolji pravni okvir i zakonodavni okvir i bolja oprema i bolja vozila itd. itd. ali ja izražavam jednu nadu, jedno uvjerenje da zapravo se naš sigurnosni sistem popravlja i da postaje, dakle, bolji u onom smislu, spremniji i opremljeniji da odgovori na sve prijetnje i sve izazove.

Ja sam, vjerujte, u koncipiranju ove informacije, skupa sa svojim saradnicima, pokušao da, kako se nama činilo, sistematiziramo pojedine oblasti, da napravimo informaciju dosta, hajde da kažem, pitkom, čitljivom, koja pruža dobru osnovu za razgovor. Mi nismo htijeli namjerno da stavljamo ovde prioritete. Mi smatramo da ova Parlamentarna skupština može da kaže Ministarstvu sigurnosti: to su prioritete. Ali ja vas molim također da imate u vidu šta su konkretne nadležnosti ministarstva. Vi meni možete davati maloljetničku delinkvenciju, možete me zadužiti, možete me smijeniti, ali ja nisam nadležan za to. Ja ne mogu raditi te poslove. Ili ne znam, neka druga krivična djela ... za koja su nadležne ... da li entitetski, Policija Brčko Distrikta, kontonali itd.

Prema tome, ja vas molim da i to imate u vidu. Postoji nešto što je objektivna stvar a tiče se onoga šta su prioritete iz tog tzv. evropskog puta BiH. Najvažnija stvar u Evropi ... u evropskoj sigurnosnoj politici su terorizam, trgovina ljudima, odnosno ilegalne migracije, pardon, to su ... organizirani kriminal, i to je proleteracija oružja za masovno uništenje. Da li su to, evo ja vas pitam, da li su to istovremeno prioritete BiH? Hoćemo li uzeti evropske prioritete koji su zapravo njihova najveća potreba, pa su nama ovde delegirani da budu i naši ili ćemo mi uz te još odrediti neke posebne koje mi imamo kao ogromne probleme u ovoj zemlji? Ja vas molim da mi u tom

smislu pomognete da kažete, evo uredu, bavite se i tim, ali mi u našoj zemlji znamo šta je naš najveći problem i mi ćemo naše resurse upotrijebiti da riješimo naše najveće probleme.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme, ministre!

TARIK SADOVIĆ:

Da. Zahvaljujem se, ... uvijek je opasnost da se upadne u priču, jer je bilo jako mnogo pitanja. Pazite, što se tiče bilo koje teme da se uradi kao posebna informacija: vi zadužite, ja ću to sa saradnicima napraviti. Što se tiče ... ovih pitanja djelovanja obavještajnih službi, zaista su prisutne određene obavještajne službe i one u nekim segmentima i destruktivno djeluju. U tom smislu, možete tražiti informaciju Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i ... dobiti klasificirano na odgovarajući način.

Što se tiče terorizma, ... mi ne potcjenjujemo tu opasnost, to je globalno zlo i, međutim, konstatujem ono šta ima u BiH. Ne treba bježati od jedne činjenice da je zaista stanje u, hajde da kažem, u nekom svjetskom javnom mnijenju, ponajprije i ponajviše i u Evropi, vezano za taj tzv. islamistički terorizam. To postoji. Mi se stalno nešto peremo. Ne zato što mi ne želimo da, što želimo da sakrijemo bilo koji problem. Ne želimo da sakrijemo. Istovremeno, ako ćete se stalno pravdati nekome zato što ste musliman, onda to postaje užasavajuća priča. Pazite, teorija o *Bijeloj al-kaidi* je rasistička teorija. Šta znači teorija o *Bijeloj al-kaidi*? Znači, imaju neki crni tamo opasni ali bogami ovi bijeli, e ako bijeli dođu, bijeli su ...gutavi! Dakle, ja to iznosim svoje privatno mišljenje. I naravno da ... i Obavještajna služba i agencije za provođenje zakona posvećuju dovoljnu pažnju a, vjerujte mi, i međunarodna zajednica, koja je ovde jako prisutna, jako prisutna i o tome vodi računa. Nema ćelije Al-Kaide u BiH, organizovanih kampova itd. Ja vam prenosim saznanja agencija za provođenje zakona. To su aktuelna saznanja, na osnovu njih, ja vam te informacije prenosim.

Vrlo rado ću pripremiti ovu informaciju o nasilju u porodici. Mislim da je to vrlo interesantna stvar. I evo, nisam spominjao određene osobe koje su nedostupne Haškom tribunalu, evo da kažem, ni Karadžić ni Mladić, koji su nedostupni Haškom tribunalu. Prema saznanjima Obavještajne službe i drugih agencija za provođenje zakona, oni se ne nalaze u BiH.

Evo, mogu još ... puno pričati ali evo zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

To je to. Zahvaljujem, ministre.
Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 24. tačku dnevnog reda:

Ad.24. Informacija o radu Tužilaštva BiH za 2007.godinu

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Podsjećam, ovu Informaciju o radu Tužilašta smo skinuli sa dnevnog reda 24. sjednice, zbog nemogućnosti predstavnika podnosioca Informacije da sjednici prisustvuje. Ustavnopravna komisija je 14. marta 2008. godine dostavila Mišljenje o Informaciji koja Domu predlaže da se Informacija o radu Tužilaštva primi k znanju, sa Mišljenjem Ustavnopravne komisije.

Otvaram raspravu o Informaciji. Ovde, ispred Tužilaštva BiH, nalazi se gospođa Jadranka Lukić, zamjenik glavnog tužioca. Ako ima potrebu da izloži informaciju, ako nema, otvaram raspravu. Izvolite.

Uvaženi poslanik Bećirović, Novaković, Dolić. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja ću biti kratak. Koristim priliku, ovde je i predstavnika Tužilaštva, da postavim jedno pitanje Tužilaštvu na koje bih volio dobiti i odgovor tokom ove rasprave.

Naime, za 30 dana napunit će se tačno mjesec dana ili prva godišnjica otkako je uhapšen jedan od najuglednijih građana Tuzle, gospodin Ilija Jurišić. I, evo, gotovo godinu dana čovjek se nalazi u begradskom zatvoru, iako nema nikakvih ozbiljnih dokaza da je on za nešto kriv. Ja sam postavljao više puta pitanje i određenim ministarstvima, prije svega Ministarstvu pravde, Ministarstvu za ljudska prava, ali evo sada koristim i priliku, prisustvo predstavnika Tužilaštva BiH, da mi odgovore šta je Tužilaštvo BiH dosad učinilo u vezi sa ovim predmetom, posebno u smislu komunikacije sa Tužilaštvom susjedne države, s obzirom da se u ovom izvještaju u nekoliko dijelova govori i o aktivnoj regionalnoj saradnji Tužilaštava na području jugoistoka Evrope, a posebno na području eks Jugoslavije.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se za riječ prijavio uvaženi zastupnik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, uvaženi predstavnici nevladinih organizacija, mediji, vidite, pre nego što počnem diskusiju o ovome, moram reći da sam više puta u ovom visokom domu čuo konstataciju kako neki pred nekim tužilaštvima se sude bez argumentacije. Zaista me zanima da li je kolega Bećirović vidio spis, pa na osnovu tog spisa konstatuje da ne postoje valjani razlozi za taj predmet, znači. I bilo bi dobro zaista da onda na takav način argumentovano ocjenjujemo jesmo li mi ti koji možemo ocjenjivati valjanost razloga nekih tužilaštava ili sudova. Odnosno, imamo li mi te kapacitete da odlučujemo da li je nešto valjan ili nije valjan razlog. Naravno, kolega Bećirović ima pravo na politički stav i lični stav i ljudski stav i, kako god hoćete, partijski i svaki drugi stav o tom pitanju, ali mislim da najmanje imamo pravo komentarisati jesu li razlozi koje Tužilaštvo ima valjani ili nisu valjani.

Ali nisam se naravno za to javio. Javio sam se da pokušam dati neki doprinos, koliko sam u mogućnosti, raspravi o radu Tužilaštva u 2007. godini. Prvo, moram reći da sam i ranije o svim izvještajima o radu Tužilaštva diskutovao i o ranijim godinama, i moram reći da sam vrlo često te izvještaje kritički posmatrao. I danas ću to činiti upravo na takav način.

Pozabaviću se, prije svega, sa radom dva odjeljenja u ovom tužilaštvu. Jedno je Posebno odjeljenje II kako je ovde navedeno. Znači, to je odjeljenje koje se bavi organizovanim kriminalom, privrednim kriminalom i korupcijom i Odeljenjem I koje se bavi predmetima vezanim za procesuiranje ratnih zločina, odnosno Odjeljenje za ratne zločine.

Kad se radi o ovom drugom odeljenju, ja moram reći da u Informaciji stoji jedna konstatacija da je u 2007. godini ovo odjeljenje zaprimilo 130 predmeta i naslijedilo iz ranijih godina 230 predmeta, što ukupno čini 360 predmeta, a da je riješilo 96 predmeta. Ako bude radilo ovim tempom, onda će se broj predmeta iz godine u godinu povećavati. Drugim riječima, ovo odjeljenje ne izvršava svoj dio posla u skladu sa potrebama. A potrebe su, u najmanju ruku, bar 130 riješenih predmeta plus bar neke zaostale predmete. Nisam stručnjak u ovoj oblasti i ne mogu govoriti da li ovi predmeti mogu da zastare ali, ako mogu, onda je tragedija veća. Mislim da ne mogu. I da je jedino što je utješno u ovoj priči: da ne mogu zastariti. Inače, da mogu, bilo bi zaista katastrofalno to što imamo u ovim činjenicama.

No, moram reći da, kad pročitam stranicu prije toga, pomalo mi se čini i da ima zaista puno razloga zbog čega je ono neefikasno, ili da je najveća odgovornost upravo na tom tužilaštvu. Naime, pročitacu samo dvije rečenice, kaže: *Tokom 2007. godine, Posebni odsjek II načinio je dodatni napredak u borbi protiv organizovanog kriminala, privrednog kriminala i korupcije u odnosu na prethodni period. S tim u vezi, u martu 2007. godine, Posebni odsjek je počeo sa implementacijom kriterija za raspodjelu predmeta.*

Draga gospodo, da li je utvrđivanje kriterija za raspored predmeta značajan napredak u borbi protiv kriminala? Ili je to valjda nešto što je moralo biti završeno kao prethodno pitanje i valjda to ni ne treba biti u ovom izvještaju, sem ako se to naravno ne smatra veoma ozbiljnim poslom.

Takođe, na istoj stranici imamo rečenicu: *U toku je izrada Internog pravilnika Posebnog odsjeka koji će regulisati interni rad Odsjeka i koji će biti usklađen sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji poslovanja Tužilaštva BiH.* Dakle, isto to odjeljenje nema još uvijek ni svoj pravilnik!

Naravno da, pretpostavljam, ljudi u odjeljenju imaju i objektivne razloge zbog čega je stanje ovakvo, ali bilo bi logično da imamo i prijedlog mjera ali zaista jednog akcionog plana, a ne samo navedenih ideja nego jednog akcionog plana kako riješiti probleme koji postoje u oblasti kako bi ovaj dio ili ovo djeljenje radilo efikasnije.

Prvo odjeljenje ili Odjeljenje za ratne zločine, u okviru ovog tužilaštva, je posebna priča za sebe, draga gospodo. U dijelu RS, ili u najvećem dijelu RS postoji stav da ovo odjeljenje radi isključivo na procesuiranju i utvrđivanju ratnih zločina jednog naroda. Nažalost, ovo tužilaštvo je značajno doprinelo takvom stavu. Ja sam na komisiji pitao i molio da se do ove sjednice dostavi poslanicima više detalja o predmetima koji se nalaze pred ovim sudom, da bismo mogli, na kraju krajeva, znati potpuno jasno o kojim se predmetima radi, datum kada su ti predmeti procesuirani,

kad su došli u Tužilaštvo pa, na kraju krajeva, i nacionalna struktura i žrtava i optuženih kako bismo potpuno verifikovano mogli danas braniti to tužilaštvo, da ne radi na način kao što misli, evo jedan dio BiH. Međutim, nisam dobio ili nismo svi mi dobili tu informaciju do danas, tako da nisam siguran da onda upravo zbog toga što nisam dobio i nisam u pravu.

Šta je jasno ili šta je uočljivo? Vidite, u medijima se moglo pročitati da je MUP RS do kraja 2007. godine nadležnim tužilaštvima podnio 705 krivičnih prijava protiv 6.701 lica, zbog osnovane sumnje da su počinili jedno ili više krivičnih djela ratnog zločina, na štetu 21.000 žrtava. Jedan broj ovih predmeta se nalazi u Tužilaštvu BiH i, nažalost, nemamo informaciju šta je po njima do sada urađeno. I to sam tražio na komisiji.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

U ovoj oblasti ne postoji strategija i kriteriji prioriteta. To je ključni problem. Jednostavno, ne može me niko ubediti da nije potpuno svjesno i namjerno izbjegnuto donošenje jedne strategije i utvrđivanje kriterija za procesuiranje i praćenje ovih i istraživanje ovih predmeta. Naime, moraju se uzeti potpuno jasni kriteriji, dakle masovna ubistva, prisilna iseljavanja, vrijeme izvršenja krivičnog djela, način izvršenja krivičnog djela itd., sad da ne nabrajam šta je sve moguće.

Ja, imajući u vidu ovo, i dalje sumnjam u iskrene namjere Tužilaštva i bojim se da Tužilaštvo vrlo često se nalazi pod političkim uticajem. Stvaranje iskrivljene slike – završiću, predsjedavajući, ne trebate me opominjati više – iskrivljene slike o ratnom sukobu u BiH, s krajnjim ciljem podjele na dobre i loše momke, od kojih su dobri momci uvijek isti i loši momci uvijek isti.

Doduše, dio ovoga me je Tužilaštvo demantovalo zadnjim svojim aktivnostima prije nekoliko dana. Ja se nadam da će u narednom periodu i ovo tužilaštvo ali i sve ostale institucije uraditi na ovom poslu više, kako bi stekli puno poverenje svih građana BiH u svakom delu BiH.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bećirović: replika. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Pa ja moram ispraviti ničim izazvanog kolegu Novakovića koji je osjetio potrebu da ispravlja moje navode. Zbog toga želim podsjetiti da sam ja vrlo jasno rekao i pitao Tužilaštvo BiH: Šta su oni, u skladu sa njihovim nadležnostima, učinili da zaštite ljudska prava državljanija BiH i, kako sam rekao, jednog od najuglednijih građana Tuzle, gospodina Ilije Jurišića? S obzirom da u samoj Informaciji o radu Tužilaštva postoji jedan dio koji se odnosi i na ovu međunarodnu saradnju, evidentno je da u slučaju Ilije Jurišića krši se Evropska konvencija o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, i to nije više samo moja konstatacija, to je konstatacija i

nadležnih ministarstava u Vijeću ministara BiH. Čak je i Ministarstvo pravde BiH uputilo notu u kojoj traži od Republike Srbije da izvrši svoju obavezu izvršavanja međunarodnih ugovora.

Prema tome, gospodine Novakoviću, dakle, vrlo jasno sam se pozvao na određene međunarodne ugovore, na određene pravne odredbe. Nastranu jedna ljudska i, da kažemo tako, poštena dimenzija da gospodin Ilija Jurišić, evo, 11. maja će već biti jednu godinu u zatvoru, a dva najtraženija haška osuđenika, Ratko Mladić i Radovan Karadžić, još uvijek su na slobodi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković: replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, kolega Bećirović mi je odgovorio na ono što ja njega nisam pitao. I govorio je ono na šta ja nisam replicirao. Dakle, ja sam pitao kolegu: Je li imao uvid u predmet? Kad može on govoriti, dakle on ili ja kad možemo govoriti da tamo sjedi neko ko je nevin. Dakle, ja ne mogu govoriti, nisam pravnik i nisam vido predmet. Pitao sam ga: Je li on pravnik i je li vido predmet?

Drugo, šta znači poređenje Ilije Jurišića sa Radovanom Karadžićem i Ratkom Mladićem? Hoćemo li Iliju Jurišića porediti sa nekoliko stotina Srba koji se danas nalaze na raznoraznim suđenjima u raznoraznim sudovima? Mislim da nije potrebno i nekorektno je to, nepotrebno, na kraju krajeva. Da li je korektno ili ne? To je stvar onog ko je poredio ali je nepotrebno poređenje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi, samo malo, uvaženi poslanik Okolić je prvo, pa onda Bešlagić.

MIRKO OKOLIĆ:

Pa, gospodine predsjedavajući, jedna je Informacija o radu Tužilaštva ... BiH ukoliko mi kroz Informaciju o radu Tužilaštva BiH svedemo to na jedno dva ili tri imena. Mi ovde treba da govorimo o Tužilaštvu i o njegovom radu u proteklom periodu, u interesu svih građana BiH i svih predmeta koji se tiču BiH.

Ja predlažem za svakoga ko misli da je oštećen postoji jedan sud, drugi sud, treća instanca, četvrta istanca do međunarodnih, najviših sudova i da jedanput prekinemo praksu branjenja pojedinaca ovde, na ovom parlamentu, kada je u pitanju jedna opšta problematika o radu jednog ovako važnog instituta kao što je Tužilaštvo BiH. I šta će nam onda reći građani naši: da smo mi ovu informaciju i rad ovog tužilaštva sveli na to da ocijenimo da li je rad njegov dobar kroz jednog ili dva ili eventualno tri imena u čitavoj BiH.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Bešlagić: replika. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

...mi je sada i gospodin Okolić dao mogućnost da i njemu repliciram i gospodin Novaković.

Nijednog trenutka nismo rekli da li je kriv ili nije kriv. Mi smo samo tražili da se Ilija Jurišić vrati u BiH i da se procesuiru pred sudom. I u tom smislu smo pitali šta je Tužilaštvo uradilo u kontaktima sa Tužilaštvom u Srbiji da se čovjek vrati u Tužilaštvo BiH. Ništa više. Neka se sudi. Niko nije rekao: ja sam čist, on nije čist. Prema tome, ja vas molim, tu nije u pitanju jedan čovjek. U pitanju je zaštita građanskih prava. I ništa više. Eto, samo je to u pitanju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Ovim smo iscrpili replike. Imamo prijavljene: Dolić, Džaferović, Halilović, Križanović, Bahtić, Mehmedović.
Uvaženi poslanik Dolić. Izvolite.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, ja se nisam javljao za diskusiju po ovoj prethodnoj tački, Informacije o stanju sigurnosti, jer smatram ove dvije tačke srodnima. Pred sobom dakle imamo dosta pragmatičnu Informaciju o radu Tužilaštva BiH u 2007. godini koja sukladno tome i pruža dosta pragmatičnu sliku o stanju i radu u Tužilaštvu. U nadležnostima Tužilaštva naravno od posebnog značaja je i rad Posebnog odjela za ratne zločine i Posebnog odjela za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju.

Kad vidimo statističke i analitičke pokazatelje u radu ovih odjela, onda ja osobno nisam zadovoljan sa rezultatima rada Tužilaštva, a posebno ovih odjela. U Informaciji Tužilaštva se navode problemi u radu Tužilaštva koji su mene, kao poslanika i čovjeka, više zabrinuli nego i sami statistički pokazatelji o stanju predmeta i stanju u Tužilaštvu.

Posebo ću navesti i posebno me zabrinjavaju oni koji se direktno odnose na one probleme koje uzrokuju i koje ujedno mogu riješiti institucije ove države, a prije svega to su, znači, navodi se problem finansiranja istraga, navodi se nedovoljna angažiranost državnih i entitetskih tijela u dostavljanju tražene dokumentacije pa se navodi da i pored uregencija Tužilaštvo čeka na dokumentaciju i po nekoliko mjeseci. Već je postala praksa da se u ovakvim izvještajima, posebno organa pravosuđa, nameće problem sa nedovoljnim brojem tužilaca, istražitelja i stručnog kadra, te fluktuacija kadrova i česte promjene kadrova, što smanjuje efikasnost Tužilaštva. Zatim, kao problemi posebno se ističe nepovjerenje u pravosudne organe od strane građana, institucija itd.

Posebnu težinu u radu Tužilaštva nosi Posebni odjel za ratne zločine. Mislim da ovaj odjel Tužilaštva objektivno ima velike probleme u radu i, ako se tom odjelu institucionalno više ne pomogne, ovaj odjel će imati posla narednih 50 godina i opet neće obaviti taj svoj posao profesionalno. Procesuiranje ratnih zločinaca ima strateški značaj za normalizaciju i budućnost života na ovim prostorima i zato osobno teško doživljavam poteškoće koje su navedene u radu ovoga odjela, a posebnu težinu imaju navedene poteškoće u kojima stoji protok vremena, izbljeđivanje sjećanja, smrt svjedoka, zatim pritisci na svjedoke koji su, po mom mišljenju, i daleko veći i sadržajni od onih koji se navedu i koji se mogu ovdje nazrijeti u ovom izvještaju. Sve manje je spremnosti svjedoka na svjedočenje i česte promjene iskaza i, posebno, opstruiranje u prikupljanju dokumentacije, pa i od strane zvaničnih institucija ove države.

Ja moram postaviti javno pitanje podnosiocu ove informacije, na koja ja nisam mogao naći odgovore u ovoj informaciji. Prvo, kakva je suradnja Tužilaštva BiH sa drugim sudskim instancama, istražnim organima i organima gonjenja u BiH? Evo čitam u medijima, dakle da su jučer sa nekim od tih organa potpisani sporazumi o suradnji.

Drugo, kakva je suradnja i povjerenje unutar samog Tužilaštva i unutar Suda BiH? I treće, posebno pitanje, da li su naspram Tužilaštva BiH prisutni politički pritisci i uticaji političkih i kriminogenih lobija? Tvrdim da su ovi pritisci najveća kočnica za profesionalniji i efikasniji rad Tužilaštva. Imam puno primjera za to, pa i neposrednih iskaza tužilaca, istražitelja i drugih ljudi u Tužilaštvu.

Kolega Bahtić je naveo Pogorelicu kao primjer montiranog procesa. Ja, i kolega Bahtiću, navodim kao primjer političkih pritisaka na sud, kao primjer pritisaka na svjedoke, kao primjer opstruiranja istrage od strane zvaničnih institucija u BiH, kao primjer mijenjanja iskaza svjedoka i po mnogo čemu drugom. Pravu sliku o stanju u Tužilaštvu BiH ja sam dobio iz nedavnog odgovora na jedno moje poslaničko pitanje. Postavio sam pitanje u ovome domu: *U kojoj fazi je istraga o četverostrukom svirepom ubistvu koje se desilo u Bihaću '93. godine?* U pitanju sam naveo okolnosti ovog monstruoznog čina.

NIKO LOZANČIĆ:

Vrijeme! Nastavite ali pokušajte završavati.

RIFAT DOLIĆ:

O.k. U pitanju sam naveo, dakle, okolnosti ovog čina i imenom i prezimenom naveo one koji su počinili ovo svirepo ubistvo. Prije 15 dana dobio sam odgovor od Vijeća ministara da je istraga o ovome četverostrukom ubistvu otvorena '93. godine, da je nekoliko puta dopunjavana i da je na koncu 2005. godine istragu preuzeo Sud BiH.

Molim vas, prvo se istraga vodi u Bihaću 12 godina! A evo i u Sudu BiH proteklo više od dvije godine! Da podsjetim, radi se o četverostrukom ubistvu za koje su već gotovo 15 godina poznati počinio i do danas nema ni optužnice! Ovo je primjer koliko politika, mafija i kriminalci utiču na rad Tužilaštva. Zašto građani nemaju povjerenja u Tužilaštvo? Pa upravo zbog ovakvih slučajeva ili zbog slučaja da u jednom mjestu Pećigradu, općini Cazin, za četiri posljeratna ubistva, do danas nisu poznati izvršio i, što u cijeloj bivšoj državi Jugoslaviji nije bio slučaj za godinu dana. Nepovjerenje pa čak i strah građana od tužilaštva i suda, onda nisu ni čudni!

Na kraju, da kažem, mene je ova Informacija o radu Tužilaštva BiH jako zabrinula i ne bi smjeli olako preći preko iznesenih konstatacija, posebno preko onih koji se odnose na probleme u radu ove institucije. Tužilaštvo BiH i Sud BiH su važni segmenti pravnog i sigurnosnog sustava BiH i zato zaslužuju više pažnje i više podrške u profesionalnom obavljanju svoje uloge. O mjerama koje su predložene, neću govoriti, jer se to u normalnoj pravnoj državi, sve ove mjere, podrazumijevaju, i žalosno je da evo i Tužilaštvo traži da se samo poštuju zakoni.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zhvaljujem.

Replika: uvaženi zastupnik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja gospodinu Doliću sam kazao da Pogorelica je bila montirana kao teroristički kamp, pa su pravosudni organi dokazali da to nije. To je bio pokušaj prizivanja BiH koja vrši obuku terorista. Znači, sud je rekao svoje, ljudi su nevini optuženi. Nije to bio teroristički kamp.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Riječ ima uvaženi zastupnik Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Ma, evo samo jednu rečenicu. Mislim, onaj ko poznaje dobro taj predmet, Pogorelica kao kamp je samo jedan segment tog predmeta. Čak i to, ja imam drugačije mišljenje, ali naravno kolega Bahtić ima pravo da o ovome misli kako hoće i to je njegov problem.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći se za raspravu prijavio uvaženi zastupnik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolegice, dame i gospodo,

ja bih evo sada kao predsjedavajući Ustavnopravne komisije želio, prije svega, da situiram ..., da pokušam dakle da predložim Parlamentu da svoju raspravu o ovoj temi situira u okvir koji se zove ingerencije Parlamenta BiH kada su ovakve vrste izvještaja u pitanju.

Dakle, poznato je da su sud, Tužilaštvo BiH i sve druge institucije iz oblasti pravosuđa u BiH neovisne, da imaju svoje principe djelovanja i, zbog toga, mi upravo danas nemamo pravo da usvajamo ili ne usvajamo Informaciju o radu Tužilaštva. Zapravo, ovo je informacija, mi imamo pravo da je primimo na znanje i da je raspravimo ali ne da o njoj politiziramo i dalje zbunjujemo Tužilaštvo i druge pravosudne institucije nego da vidimo šta to piše u toj informaciji, a tiče se nas a što smo mi obavezni i dužni da uradimo.

Ja ću u tom kontekstu, u okviru ovih pet minuta, ako važi i za ovu tačku pet minuta, kao i za prethodnu, kazati nekoliko stvari, jer pazite, mislim, sasvim su suviše rasprave oko toga iz kog naroda koliko ima prijavljenih, optuženih. Zločin i zločinac imaju ime i prezime, postoji zločinac, zločin, postoji žrtva, postoji prijavljeni i postoji obaveza Tužilaštva da tamo gdje postoje dokazi preduzme krivični progon i gdje nema dokaza ili na osnovu nekih drugih zakonskih elemenata to ne preduzima. Prema tome, problem postoji onda kada npr. tužilac ima dokaze, a ne poduzme gonjenje, i problem postaje onda kada tužilac nema dokaza, očigledno, dakle nema dokaza i poduzima gonjenje i mi možemo govoriti o tim kategorijama ali ovo nije mjesto za raspravu o tome. Ne možemo mi ovde govoriti o balansu u progonu za ratne zločine u BiH, jer nije bilo balansa ni kod činjenja ratnih zločina. Neka se goni svako onaj ko je počinio ratni zločin i to je jednostavno tako. Tako to piše u našim zakonima. I, tužilaštva i sudovi trebaju na taj način da postupaju.

Ja ovdje hoću da ukažem na tri stvari za koje mislim da mi ovde svojom akcijom možemo pomoći Tužilaštvu BiH da efikasnije radi. Sve tri su stvari na određen način napisane u ovoj informaciji.

Prva stvar se odnosi na kapacitet Tužilaštva BiH. Nemojmo zaboraviti da to nije vrhovno tužilaštvo BiH koje ima ingerencije nad svim ostalim tužilaštvima u BiH. Mnogo drugih tužilaštava ima, ovo je jedno specijalizirano tužilaštvo ili specijalno tužilaštvo koje djeluje u okviru također specijalnog suda, Suda BiH, jer ni Sud BiH nije vrhovni sud. I, ako hoćemo da im pomognemo, trebamo se založiti ovdje u ovoj sali. Ja znam da mi za to nemamo odgovarajuće saglasnosti, ali ja sam ubijeden da je to u interesu svih ljudi u ovoj zemlji, svih građana, svih naroda, da se u BiH uspostavi institucija *Vrhovnog suda* koji bi imao ingerencije nad, određene ingerencije nad svim predmetima, određenu vrstu nadležnosti nad svim predmetima koji se procesuiraju u BiH, pa makar to bila i trećestepena, makar to bila ne znam ni ja koja, da sada, ne izmišljam. Naravno, takvu ulogu bi moralo imati i Tužilaštvo BiH. To je prva stvar o kojoj mi ovde treba da počnemo da razmišljamo, jer nema jednake zaštite ljudskih prava i sloboda u jednoj državi, ukoliko u takvoj državi ne postoji jedna institucija takve vrste. I to je dakle ključna stvar koju sam ja želio da kažem ovde javno u Parlamentu. Jednog će dana doći taj trenutak kada će to BiH imati, vjerujte mi, bez obzira da li se mi u ovom trenutku slagali ili ne slagali oko toga.

Druga stvar je napisana u izvještaju, odnosno Informaciji o radu Tužilaštva, a tiče se problema koji se odnosi na dvojna državljanstva. Mi dakle imamo situaciju da mnogi građani BiH: oni koji su osumnjičeni za ratne zločine, pa i oni koji su evo u proceduri, imaju državljanstva i drugih država i onda izbjegavaju krivični progon, tako što se sklanjaju u te države. To su susjedne države BiH, a te države imaju ustavne obaveze prema svojim ustavima, pošto se, eto, kao radi i o njihovim državljanima, da štite te državljane i ne izručuju ih pravosudnim organima BiH po tom principu.

Ja mislim: kako god ratni zločin ne zastarjeva, ni po konvencijama ni po našem zakonu, to nije napisano slučajno, dokle god je živ svako onaj ko je počinio ratni zločin, on mora odgovarati za njega. Postoji duboko utemeljenje da se u odgovarajućoj akciji bosanskohercegovačkih organa ne samo tužilaštva i suda nego i Parlamenta i Vijeća ministara i Predsjedništva BiH sa Haškim tribunalom i Evropskom komisijom razriješi ovo pitanje i da se oni koji izbjegavaju pravdu u BiH, skrivajući se iza državljanstava drugih država, privedu pravdi u BiH. Na tom pitanju se nije uradilo ono što je neophodno potrebno da se uradi....

I treća stvar koju želim da kažem je pitanje koje se tiče, po mom dubokom ubjedenju, povrede suvereniteta ove zemlje. Postoji nekoliko principa u krivičnom procesuiranju u tzv. važenju Krivičnog zakona – evo ja završavam ...sada – pa i kod ovih krivičnih djela. Princip je, dakle, ključni princip je da se za sve zločine, sva krivična djela koja se urade u jednoj zemlji, svaka zemlja hoće da ih sudi bez obzira ko ih počinio domaći ili strani državljanin.

Drugi princip je personalni princip: da svaka država hoće da sudi svom državljaninu ukoliko je počinio krivično djelo bez obzira da li počinio u toj državi ili u drugoj državi. To su dva temeljna principa. Postoje još dva.

Ja mislim da postoji prostor, bez obzira što znam da postoje tzv. univerzalni principi, da BiH poduzme akciju da ono što je učinjeno na njenoj teritoriji ili se neko sumnjiči da je učinio na njenoj teritoriji zločin, treba, može biti procesuirana samo od međunarodne instance koju je formirao Savjet sigurnosti, UN, dakle, ..., Haški tribunal ili naš domaći sud. U tom pravcu ja mislim da organi BiH trebaju poduzeti aktivnosti i ovo ne može, ovaj problem ne može iznijeti samo Tužilaštvo i Sud BiH. Potrebna je akcija svih nas.

Toliko, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Okolić: ispravak netočnog navoda.

MIRKO OKOLIĆ:

Pa, kolega Džaferović je rekao jednu riječ, jednu rečenicu koju sam ja razumio ovako kako ću sad reći. Ako bude drugačije, nek me ispravi. Ali, ako je ovako, ja se s ovim ne slažem. Jednog momenta je rekao: da mi ne možemo gledati na balans kada je u pitanju procesuiranje ratnih zločinaca zato što nisu pod istim mjerama i učinjeni, odnosno u istom broju učinjenih.

To ja prevodim ovako: ako je neki narod ili predstavnici nekih naroda koji su učinili više ratnih zločina od nekih drugih naroda da neće biti procesuirani, da će čekati tamo, ako su možda kao pripadnici nekog naroda manje tih ratnih zločina učinili, nekakav red, zato što je jednostavno manje ratnog zločina učinjeno od strane tog naroda. To je nedopustivo i takva izjava je nedopustiva. Ratne zločine, ratni zločin, bilo to jednog čovjeka, bilo to stotinu ljudi, bilo to na jednog čovjeka ili bilo, ne znam ni ja, na koliko ljudi. oni se moraju procesuirati onog momenta kada se za njega steknu uslovi, pa bilo, o ma kome da se radi. Nema nikakvog balansa i nema čekati, ajmo 30 ovih, pa ćemo čekati s ovim, što je možda gore od ovih 30. Kad završimo njih 30, onda ćemo njega procesuirati. U tome je suština, suština je da se svi za koje imaju argumenti da se mogu procesuirati i suditi istovremeno sude, a koliko će njih biti, to je onoliko koliko ih je zaslužilo da budu procesuirani kao ratni zločinci.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Riječ ima uvaženi zastupni Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Mislim, gospodine Okoliću, da Vaša početna izjava sa tumačenjem onoga što sam ja rekao i onoga što ste Vi na kraju kazali su dvije različite stvari. ... Dakle, ja smatram da za zločine trebaju da odgovaraju svi, dakle, koji su počinili zločine i tužilaštva u BiH trebaju da poduzimaju, da poduzimaju mjere. Ja sam diskusije ... prethodnika shvatio pošto se prethodnici raspituju, dakle, raspituju se prethodnici i govori se ovdje u Parlamentu o etničkoj pripadnosti osumnjičenih za ratne zločine i rekao sam da su to kategorije sa kojima se ne barata u Tužilaštvu, niti možemo mi baratati ovdje. Mi možemo baratati sa onim, sa osumnjičenim za ratni zločin, možemo baratati sa ... zločinom, sa žrtvom i molim lijepo, ...neka Tužilaštvo BiH radi. To je dakle suština onoga što sam ja htio da kažem.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći se za raspravu prijavio uvaženi zastupnik Halilović

SEFER HALILOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici i ostali gosti, ovo je bilo složeno pitanje i ne znam da li mi uopšte o ovome trebamo voditi raspravu. Ako imamo neovisno tužilaštvo i neovisno sudstvo, onda bi ovo samo trebali primiti kao informaciju i o ovome ne bi trebali pričati. Ako imamo neovisno sudstvo i tužilaštvo?! Ja mislim da nemamo neovisno sudstvo i tužilaštvo i ja mislim da i pored toga što smo napravili to Visoko sudsko i tužilačko vijeće, mi unutar BiH ne možemo se organizovano suprotstaviti kriminalu i korupeiji, ratnim zločinima i svim ostalim pojavnim oblicima onoga sa čime treba da se bavi tužilac, dok unutar BiH imamo četiri pravna sistema... koji ... često međusobno jedan drugog isključuju. Mi smo danas ovdje kroz diskusiju i ne bih htio da izazivam neke posebne, svojom diskusijom neke posebne replike, a danas smo od kolege Novakovića čuli koliko je MUP RS podnio krivičnih prijava protiv određenih NN osoba za ... osobe, tamo su vrlo precizno navedene ... osobe za određena krivična djela. Da podnijeli, to su oni podnijeli, to je tačno, ali nisu podnijeli, niti su otkrili nijednog, nijedan zločin, odnosno nijedno krivično djelo protiv povratnika kojih je bilo 550 samo u prošloj godini. Nije otkriveno nijedno ubistvo koje se dogodilo i na teritoriji RS, niti je MUP Federacije otkrio vamo na teritoriji Federacije, ne mislim da ja sad tu, ...pokušavam ući u ovu zamku u kojoj se vi nalazite.

Dakle, mislim da naša tužilaštva, da ovo državno tužilaštvo nije još uvijek ni dovoljno kadrovski popunjeno, ni finansijski nezavisno, ni politički nezavisno jer, da je to tako, ono bi reagovalo drugačije. Ja ću ovdje samo pokušati da kažem ovo da pokušam da pojasnim ovo šta mislim kroz jedan primjer. Ovih dana ... gledamo, čitamo kroz štampu da je Kantonalno tužilaštvo u Sarajevu pokrenulo istragu za grupu lica od ministra tamo, od premijera Federacije, Vlade Federacije, preko ministara do određenih osoba unutar Vlade Federacije. Dakle, ono za šta se oni sumnjiče jeste oko 3,5 milijarde eura, odnosno 7 milijardi maraka da tu ima nekih marifetluka zbog čega je ... otvorena istraga.

I drugi primjer. Prije nekoliko godina je pokrenuta, ja se izvinjavam što ću pomenuti ime, otvorena istraga i čovjek je suđen i oslobođen za zloupotrebu službenog položaja za 10 hiljada KM. Taj čovjek se zove Hasan Čengić, i u to vrijeme bio je zamjenik ministra odbrane. Koji su to, gospodo, kriteriji po kojima vi dižete krivične prijave? Je li to vi birate po ljepoti ili po debljini ili po težini ili po visini?

I drugo moje pitanje vama jeste ili npr. treći slučaj: Tuzlanska banka. Zar kapacitet pronevjere, ono što, na tom radi Kantonalno tužilaštvo Tuzle. Koji su to iznosi kad se angažira državni sud, odnosno državni tužitelj, kad se federalni tužitelj ili kantonalni ili opštinski? Dakle, ja hoću kroz ovo da vam kažem da vi nemate nikakvih kriterija ovdje! Nego, očigledno, bacite udicu pa ko se na nju upeca, a obično, kad bacite na takav način udicu, onda krupne rube prođu, jer su vam udice očigledno još uvijek mala. Jer da imate dobre udice, onda mi ne bi ovdje uzalud pričali. Onda otvorite istragu protiv mene. Ja sam u ovom parlamentu tvrdio da je parlamentarna komisija ovog parlamenta utvrdila da je pronevjerenjeno 8 milijardi i 600 miliona donacija namijenjenih BiH. Dakle, ja sam to ovdje tvrdio i evo deseti put to ponavljam, vi šutite, štiti tužilac, svi tužioci na nivou države šute.

Mi smo ovdje više puta govorili o različitim lopovlucima unutar BiH koji se ...mjere milionskim ciframa. Vi bi trebali da pratite šta se radi sa pljačkaškom privatizacijom, da su ljudi dovedeni ... do prosjačkog štapa. A preko noći su napravljeni milioneri ili milijarder. I vi tačno znate na koji način i kako se to radi i, na kraju, se dogodi da kantonalni tužilac pokreće prijavu za 3,5 milijarde eura, odnosno istragu, a državni tužilac za pronevjeru za 10 hiljada eura. I ja nemam povjerenja, niti imam ... i, konačno, reći ću vam konkretno na svom primjeru. Suđen sam na najvišoj međunarodnoj instanci u Hagu, zato što kantonalni tužilac, u to vrijeme okružni tužilac, nije uradio svoj posao. Osumnjičen sam bio po komandnoj odgovornosti zato što, govorit ću imenima i prezimenima, tadašnji kantonalni tužilac Šljivar, nakon njega Mustafa Bisić, nakon njega Ismet Mehić i njihov zamjenik Branko Šljivar nisu porcesuirali one za koje su znali da su počinili zločin, iako je tadašnja Služba vojne bezbjednosti njima dala sve podatke, sud ih je procesuirao nakon 10 godina ili nakon 15 godina. I sad su ti ljudi, sad su ti ljudi u zatvoru.

Identičan je slučaj i sa ovim ljudima ..., kad govorim, Deliću, Hadžihasanoviću i ostalim. Zato što ste vi propustili da uradite, jer vam je neko namignuo: nemojte iz ovog... razloga. Šta se dogodilo s tim ljudima? Mustafa Bisić je pomoćnik državnog ministra pravde. Branko Šljivar je trenutno kantonalni tužilac. I dok je Branko Šljivar tužilac u Sarajevu, kriminalci mogu mirno spavati i ja to ovdje odgovorno tvrdim. Jer znam na desetine slučajeva koje je propustio. I znam neke slučajeve gdje je tjerao velikog medvjeda, a na kraju nije ispalo ništa. Ono što bih ja, ono za što se ja zalažem jeste da ovaj parlament, i to jedino ovaj parlament može uraditi, da mi dobijemo konačno u BiH jedan pravni sistem, ne četiri. I da uistinu učinimo napor da dobijemo nezavisno sudstvo i nezavisno tužilaštvo i da im damo punu podršku, jer ima tamo dosta poštenih ljudi koji hoće, a ne mogu da se bore s ovim zlom sa kojim se suočava BiH: kriminal, korupcija, ratni zločin, terorizam, mislim da je i trgovina ovim opojnim drogama i ljudima.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se za raspravu prijavio uvaženi zastupnik Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Prije svega, želim reći da smo počeli kreirati jednu nepotrebnu dilemu da li ovaj parlament treba raspravljati o ovoj informaciji i zauzimati određena mišljenja o njoj. A, ako to

nije slučaj, onda on nam nije trebao ni doći, mogli su nam poštom poslati ... I raspravljanje o ovoj informaciji ima daleko više efekata nego što mi mislimo. Iz nje se mogu očitavati mnoge stvari. Može se iščitati da li ovaj parlament procjenjuje: Da li Tužilaštvo odgovara svojoj društvenoj zadaći, u skladu sa zakonom i potrebama ovog društva? Kakva nam je kaznene politika? I, raspravljajući, kritizirajući takve stvari, nije uplitanje u sudsku vlast. Ja ne vidim ko bi to mogao drugi obaviti umjesto ovog parlamenta. Svako drugi ko bi se uplitaio u to, bilo bi miješanje u ingerencije nezavisnog sudstva.

Dakle, ja želim reći da ova informacija, gledajući metodološki, sadržajno, jeste dobro urađena. Slažem se da ima nepotrebnih detalja koji opterećuju informaciju, ali je sad druga stvar kako smo mi zadovoljni onim što piše u toj informaciji.

Zbog ograničenog vremena rasprave, ja ću se zadržati samo na ovom jednom segmentu koji govori o Odjelu II. To je Posebni odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju. Ali prije toga želim reći da vidim kvalitet ove informacije što je dao zbirno stanje kriminaliteta u BiH, ukupno, iz kojeg se može vidjeti, to sam u prethodnoj raspravi rekao, da nas može ovo i začuditi, zabrinuti. Da je zaprimljenih prijava bilo 35-36 hiljada. Ako to pretvorimo u građane, onda to ispada da je skoro svaki stoti građanin bio procesuiran. A da je doneseno presuda 19.500 što otprilike odgovara svakom dvjestotom građaninu BiH da je bio presuđen za neko krivično djelo. Vidite u ovom dijelu, Odjelu II., kaže se: *da je u protekloj godini zaprimljeno 230 predmeta protiv 819 osoba, da je novi priliv 130 predmeta protiv 346 osoba*. I da ne duljim dalje, kaže: *da je okončano 96 predmeta, a da je od toga broja 81 optužnica podignuta protiv 150 osoba*. I sad, kad dalje to razvijate, slijed toga, dođe se do podatka da je od toga broja izrečeno 26 zatvorskih kazni, 41 uvjetna zatvorska kazna, 30 novčanih kazni u iznosu od 712.000 KM i da je izvršeno oduzimanje imovine u vrijednosti od milion i šesto. Kad pretvorite to u prosjek po ...predmetu, dobija se da je dakle novčano kažnjeno 30 osoba, sa prosječno 23.000 po predmetu ili oduzeto imovine 16.000 po predmetu. Naravno, u ovoj informaciji nedostaje jedan bitan podatak: Koliko su tužbe zapravo sadržavale, koji je iznos to, da kažem kritični, sumnjičenja konvertibilnih maraka miliona u odnosu na ovo što je presuđeno za oduzimanje? Ja bih molio ako to možete registrirati pa ako možete odgovoriti na ovo pitanje.

Karakteristično je za ovaj odjel da je stalno povećanje priliva predmeta, a kapacitet Tužiteljstva vrlo mali i da ćemo imati u budućnosti ogromno gomilanje neriješenih predmeta. Također, karakteristika je sporost u predmetima, odugovlačenja oko procesa i samog suđenja. Dozvolite mi da citiram samo ono što se od strane Tužiteljstva navodi kao osnovni problemi u radu. Kaže se: *problem komuniciranja, posebno istražnih radnji*, pa onda, *problem pravovremenog lociranja osiguranja svjedoka, problem razuđenosti zakazanih ročišta pred Sudom BiH* itd. Dakle, sve su ovo jedna, vjerujem, realna, istinita upozorenja na ono na šta bi smo mi kao putem izvršnih organa mogli da reagiramo da stvorimo povoljnije uvjete za rad Tužiteljstva.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Dozvolite mi da samo kažem da pozdravljam ovih sedam strateških ciljeva koji su ovdje postavljeni i sedam odgovarajućih mjera. Posebno pozdravljam iskrenost u priznanju Tužiteljstva

da nema kapaciteta za utvrđivanje nelegalno stečene imovine u procedure oduzimanja i upravljanja tom imovinom i da se, evo kako shvaćam ovdje, traži pomoć države da se pomogne Tužiteljstvu. Također su mi korektne i ostale mjere, ali postavljam pitanje na koga se one odnose i ko je zadužen i u kojim rokovima da ih realizira.

Hvala, predsjedniče.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bahtić. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Drago mi je da se danas nalazi na dnevnom redu Informacija o radu Tužilaštva. Ja ću se u svojoj diskusiji bazirati na rad Posebnog odjela za ratne zločine, s čijim radom, odmah da kažem, nisam zadovoljan, a to ću da obrazložim u svojoj diskusiji. Već sam ranije kazao da već u ovom odjelu ima otvorenih preko 13.000 istraga, što znači da istraga ne znači da je neko i kriv. Svi oni koji su počinili ratni zločin, oni treba da odgovaraju, nema veze na koga se odnosi. Međutim, vjerujte, dobio sam na stotine poziva nakon ovih zadnjih dešavanja u Bosanskoj krajini i Bihaću, to je moja obaveza, a i ja tako dijelim mišljenje tih koji su me maltene zadužili.

Kao poslanik ovog parlamenta ispred USK, ja i moji stranački ... nismo zadovoljni radom Odjela za ratne zločine Tužilaštva BiH. Cjelokupna javnost vidjela je ovdje prije par dana da su uhapšena tri bivša pripadnika V Korpusa Armije Republike BiH, špekuliše se da su to vezano za akciju hrvatske vojske jula '95. ili akciju ... '94. Mi smo šokirani ovim hapšenjima, jer nama u Krajini – evo kolega Halilović je kazao i ja ga podržavam, apsolutno svu njegovu diskusiju podržavam – nije meni jasno na osnovu kojih kriterija tužiocu u Odjelu za ratne zločine podiže optužnice, pogotovo ako se zna – ja sam rođen u Sanskom Mostu, tamo i živim, prebivalište u Bihaću – koji su zločini urađeni na civilima dolinom Ljutočke doline i Sanske doline '92. godine. Na hiljade civila je ubijeno, zna se imenom i prezimenom ko je to učinio, zna se da ti zločinci i sada slobodno šetaju gradovima RS, Bijeljini, čak i Banja Luci i Prijedoru i Srbiji. Pa da vidimo je li, je li ... starija '95. godina ili '92. godina, ovaj je branio državu bio opkoljen, a on napadao, ubijao u kući, pravio logore i slobodno šeta. To meni nekako nije logično. Mislím da Tužilaštvo na ovaj način pokušava da izjednači žrtvu i agresora i da vrši balans. Tu nema balansa. Ko je god zločinitac, treba da odgovara.

Također, zar im nije jasno: svakodnevne jame se tamo kod nas kopaju, kopaju se u cijeloj BiH. Zna se ko su, zna se i svjedoci, imaju krivične prijave, logoraši su podnijeli, ništa se ne poduzima! Ne znam je li to nema neko hrabrosti? Na taj način, vjerujte, ne postiže se ono što očekuju svi građani BiH. Ne bih želio da se pogrešno shvati da ja ovdje želim da braním neke ratne zločince, bez obzira na kojoj su strani bili. Već sam kazao, meni je čak evo vidim ... možda i dobro da se ti pripadnici V Korpusa pojave na sudu i da se rasvijetli šta se dešavalo tamo u Unsko-sanskom kantonu i Krajini i da se stvori prava slika. Može se na taj način stvoriti, jer je sad i mi vjerovatno ne znamo. Već sam kazao imamo loš primjer i za Pogorelicu, kolega Dolić eto kolega se ne slaže, mi se dobro razumijemo, nisam htio da mu repliciram, cijenim njegov rad. Međutim, pokazalo se i u Pogorelici da su ljudi nevino optuženi.

Što se tiče kriminala i korupcije – završit ću vrlo kratko – utaja poreza: kriminal, korupcija, kapitalci, gospodo draga, kolega Jukić kazao i dalje slobodno se šetaju, vozikaju se skupocjenim automobilima, kao fol direktori nekih velikih kompanija, ručaju, stvaraju poslove po luksuznim restoranima i ovde po Sarajevu. Svi mi to gledamo, niko ništa ne poduzima, a vjerujte i dalje se radi na račun države i to je...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

SADIK SADO BAHTIĆ:

Evo vrlo ću kratko i moja preporuka je Tužilaštvu BiH: mi smo utrošili šest mjeseci za revizorske izvještaje; ima puno nepravilnosti, nezakonitih, krivičnih djela, mi smo poslali to Tužilaštvu prošle godine. Bivši tužilac, ne znam je li bivši ili je budući, sadašnji, ne znam ni ja više ko je pravni tužilac, ja bih volio da je odgovorio, kaže da imaju preča posla, da ne mogu, nisu mogli doći na red revizorski izvještaji. E, zato moja je preporuka: osnujte odjel za revizorske izvještaje, primite dva-tri čovjeka, vjerujte, to će biti najefikasnija investicija da svi ovi koji nekontrolisano troše ... javna sredstva znaju da će odgovarati, i to će biti najbolji efekat za nas sviju ovdje.

Toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković: replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Vidite, kolega Bahtić je upravo izrekao ono što sam ja uzeo kao pretpostavku kad sam govorio u svojoj diskusiji. Naime, konstatacija kako je pokušaj izjednačavanja onih koji su agresori i onih koji su žrtve podrazumijeva dakle da su na jednoj strani i uvijek na istoj strani samo žrtve, i na jednoj strani uvijek na istoj strani samo zločinci. I to je ona opasna teza o kojoj, dakle, opasna teza o kojoj na ovaj način ne možemo razgovarati. Ja sam se zalagao, kolega Bahtiću, za kriterije i za strategiju i predložio sam zaključak ovdje: da mi tražimo da sud, odnosno tužilaštvo donese strategiju i kriterije, pa ko padne u tu rupu, bez obzira iz koje nacije bio, kojoj vjeri pripadao i narodu. Ali mora postojati strategija, i tu se mi apsolutno slažemo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, samo malo, uvaženi poslanik, znači Bahtić. Ovo je odgovor na repliku. Je li tako?

Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Jeste, jeste, evo vrlo kratko. Kolega Novaković iz SDS-a je replicirao, upravo mislim da on nije dobro shvatio ili nije slušao moju diskusiju. Upravo je, upravo su krizni štabovi SDS-a u svim općinama bili u Krajini, krizni štabovi koji su pravili spiskove, znaju se imena i prezimena

svih tih ljudi članova iz SDS-a koji su hapsili preko noći ... logore i ubijali nevine ljude. Zna se ime i prezime, sve je na općini u Krajini, ko je bio u kriznim štabovima. E takvi treba da se ..., a vjerujte slobodno šetaju po Bijeljini i po Prijedoru. E, to sam ja mislio. A, nije, dozvolio nikoga da amnestira, kolega Novakoviću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bećirović replika i Halilović isto replika, je li? Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja sam se javio za repliku zato što ne mogu dalje da slušam ovaku jednu dvoličnu politiku koju zastupa gospodin Bahtić. Naime, žao mi je, da to odmah kažem, što je imao diskusiju i što je svoje dvije replike potrošio, jednu na gospodina Dolića, a drugu na Novakovića, pa neće moći odgovoriti, ali bit će i narednih tačaka dnevnog reda, pa nek zapamti šta treba reći.

Zašto kažem da je dvolična? Ovdje govori o komandantima koji su branili BiH, između ostalog, o generalu Dudakoviću, a svi dobro u ovoj zemlji znaju da je kampanja protiv generala Dudakovića započela prvo u beogradskoj „Politici“. I toj beogradskoj „Politici“, gdje najmanje deset do dvanaest godina nijedan Bošnjak nije imao intervju iz BiH, gospodin Bahtić je jučer dobio priliku, da ponavljam, u beogradskoj „Politici“ dobije veliki prostor i napravi svoj intervju. I ne znam zašto mu gospodin Novaković replicira, s obzirom da ni Novaković vjerovatno ne može dobiti prostor u „Politici“ ali Bahtić može. Ljudi se trebaju zamisliti dobro zbog čega i zbog koga i po čijem nalogu i po čijem dogovoru gospodin Bahtić može dobaciti čak do beogradske „Politike“ tamo dati intervju jučer, što ne znaju građani BiH, a ovdje tobože braniti generale BiH koji su upravo svi napravili na te generale krenuli na inicijativu beogradske „Politike“.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja imam zabilježeno, gospodine Bahtiću, da ste imali dvije replike i Bećirović i Novaković i time ste to svoje pravo izgubili. I ostaju sljedeći: Mehmedović, Nanić, Jovičić, Ahmetović, kao prijavljeni, ali je prije toga uvaženi poslanik Halilović imao još repliku.

Izvolite i Vama je druga, je li tako, ili je prva?

SEFER HALILOVIĆ:

Prva.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro.

SEFER HALILOVIĆ:

Prva. Zadržavam pravo da ako slučajno bude druga, ja ću biti vrlo kratak. ...Ovdje se često u ovom parlamentu ... upotrebljava termin *pokušaj izjednačavanja*, ... *balans u zločinu*. I mislim svi koji budu krenuli tim putem da pokušavaju politizirati nečiju ... nesreću i nečiju tugu i nesreću, ne slažem se sa gospodinom Novakovićem, i zato sam ustao da repliciram, samo u

onom dijelu kad govori da neko i negdje mora da utvrdi kriterije. Za tužioca kriterij je dokaz. Dakle, za tužioca kriterij je dokaz i šta bi Vi, gospodine Novakoviću, htjeli? Sad da utvrdite 30% ovih, 60% onih. Zapravo, Vi na taj način pokušavate uvesti na mala vrata ...da se utvrde kriteriji po kojima će neko odgovarati. Za tužioca, za nezavisni sud, jedini kriterij je dokaz. I svu priču ostalu pustite. Dajte, osposobite Tužilaštvo, finansijski ga osposobite, kadrovski osposobite, učinite ga nezavisnim i dajte mu odriježene ruke, pa ćete da vidite i nemojte govoriti o izjednačavanju. Pustite nek rade oni svoj posao, pa za pet ili deset godina, vidjet ćemo, ...vidjet ćete onda na koji način i kako će biti ta biografija zločina, da ne bi sad odavde prezentirali.

Ja se zalažem i ja molim, evo javno molim tužilaštva u Sarajevu, i državno i kantonalno i federalno tužilaštvo da konačno rasvijetle evo optužene, jednu monstruožnu optužnicu o ubistvu 5 do 10 hiljada Srba, zavisi kad i koliko treba određenim nacionalističkim krugovima, jer pojedinim nacionalistima malo bi bilo kad bi sve Srbe optužili! A, sa druge strane, pojedini, malo i drugi nacionalisti, malo bi bilo kad bi sve Bošnjake optužili. Pustimo sudove neka rade, ja ih molim neka konačno razriješe to pitanje, ja stojim na raspolaganju za svaki pojedinačan slučaj, ne za svaki ...za ukupan broj, za svaki pojedinačan slučaj ... da im pruže svu potrebnu pomoć, da se jedanput skinu ta tema sa vrata građana Sarajeva, jer ovdje neko pokušava da izjednači Srebrenicu sa Sarajevom. U Sarajevu nije bila Srebrenica, to morate znati. Ja sam bio na čelu multietničke Armije Republike BiH koja je brojala 30% Srba i Hrvata. Ima jedinica u Sarajevu, ovih dana ste čuli ili sam ja o tome govorio, govorio je Dragan Vikić, jedinica u kojoj je bilo preko 50% Srba i Hrvata. Takve jedinice nisu u stanju to uraditi. Ja vas molim učinite to jedanput da to skinemo s vrata. I kriterij za tužioce jedini je dokaz, a nikakav dogovor političkih stranaka, lidera itd.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme, vrijeme! Gospodine Novakoviću, ja nisam bio prisutan sve vreme ove rasprave i ja imam upisano da ste Vi imali dvije replike. Ako je to tako, nije, nije u pitanju direktno prozvan, molim vas, nemojte da sad poslanike na drugi način tretiramo jedni druge. Ako ste imali dvije replike, trebali ste sačuvati. Ja Vas molim da onda svi budu na istome principu.

Jeste li repliku tražili? Uvaženi poslanik Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Zaista, nisam se mislio javljati, ali evo uvaženom gospodinu Haliloviću predlažem da raspravu o karakteru rata, legalitetu i legitimitetu posebno pokrenemo, a ne da pod ovom tačkom dnevnog reda danas govorimo.

Evo hvala.

MOMČILO NOVAKOVIĆ
/nije uključen mikrofoni/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja, samo malo, molim vas, ja sam na početku rekao da nisam bio sve vreme diskusije ovdje, ja kažem da imam upisano. Ne znam da li ste imali ili niste. Je li ostali poslanici slažu se

da nije imao dvije replike? Samo malo, samo malo. Gospodine Bahtiću, ja sigurno znam da ste Vi imali dvije replike. Ne znam za gospodina Novakovića da li je imao drugu repliku. Molim vas, molim vas ja predlažem da krenemo sa dnevnim redom.

Uvaženi poslanik Mehmedović, pa Nanić, Jovičić, Ahmetović, Genjac. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući,

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Šta kažete?

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, u ime Kluba poslanika SDS-a, pauza 15 minuta.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pauza, je li tako? Vi ste tražili pauzu, imate li potrebe da obrazložite razloge za pauzu? Gospodine Genjac, možete li zauzeti svoje mjesto, molim Vas.
Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Kaže mi kolega, kolega Zorić mi sugeriše da kažem da sam bio u zabludi kad sam tražio pauzu. Dakle, ...provjerio sam. Pauzu sam uzeo u ime Kluba da provjerim zaista broj replika i moram reći da sam imao dvije replike i, naravno, izvinjavam se službi koja je uredno vodila ...evidenciju. Ja sam iz svoje evidencije izgubio jednu repliku.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Mehmedović ima diskusiju. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici,
ne mislim se baviti pojedinačnim slučajevima, ali želio bih nekoliko stvari da napomenem koji su prožeti ovom Informacijom o radu Tužilaštva BiH. Naime, ne mogu se oteti utisku da ne primijetim da u strategiji rada Tužilaštva i njihovoj Informaciji o radu dominira činjenica: ništa ne diraj, dobro je! A to podrazumijeva: dobar je Zakon o krivičnom postupku, a to podrazumijeva dobro je, ništa nemojte mijenjati, a znamo da je u fazi izmjena i dopuna Zakon o krivičnom postupku koji bi trebao da, u najmanju ruku, otkoloni nedostatke u dosadašnjem radu i pristupu Tužilaštva u procesuiranju počinitelaca krivičnih djela.

Zašto ovo govorim? U Prijedlogu mjera i strateškim ciljevima nisam vidio kako će se Tužilaštvo oduprijeti politički motiviranim i montiranim procesima kojih, nažalost, u BiH ima. Neke od kolega su govorile o tim slučajevima, ali na nižim nivoima to je daleko izraženija pojava. Ja se nadam da na nivou BiH neće takvih pojava biti i da ćemo kroz javnu raspravu o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku izbjeći takve ...mogućnosti. Ja moram da kažem da ... stiže se dojam javnosti da je Tužilaštvo, naravno uz podršku određenih medija, najjači politički faktor u BiH. Zašto je to tako? Zato što, neko reče, ne objavljuju se imena i prezimena ili inicijali itd. Ne bi se trebali objavljivati imena i prezimena, a ne i slika lica itd. Znaju to ovi u Tužilaštvu prije nego što se, je li, prije nego što se donese presuda. Međutim, u pretkrivičnom postupku, odnosno u krivičnom postupku, odnosno postupku prije suđenja, mi smo u situaciji da nam već ljudima izriču presude putem elektronskih medija, prije nego što se čovjek uopće pojavio pred sudom. Mislim da se takva praksa mora prekinuti, iako u ovoj informaciji stoji da se određeni novinari educiraju da mogu izvještavati sa ovih, je li, sesija, ali u svakom slučaju očigledno je da nam situacija po tom pitanju nije dobra.

Također, u Informaciji nisam primijetio vezu, odnosno spregu sa Specijlnim tužilaštvom RS. Zašto ovo pominjem? Naravno, da to nije nivo BiH. Da li je došlo do preplitanja nadležnosti, odnosno da li je došlo do uzimanja nadležnosti ovog tužilaštva od Tužilaštva BiH i da li će možda Tužilaštvo BiH suditi samo jednom dijelu ljudi u BiH? Volio bih da sam našao tu informaciju u ovoj informaciji, ali nažalost, nažalost nemam. Želim da izrazim svoje negodovanje kada je u pitanju rad Tužiteljstva, odnosno određenih tužilaca i pritisaka na svjedoke, ucjena, pa čak uključivanje i nekih djelatnika ambasada u BiH koji se uključuju u određene procese, upravo zbog političke eliminacije onih političkih faktora koji se ne žele na političkoj sceni u BiH. Ja smatram da se sa ovom praksom mora prekinuti i nadam se da će javna rasprava o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku doprinijeti tome da se ugrade odredbe u zakon da i Tužilaštvo, odnosno tužitelji kojima procesi padnu, odnosno, budu oslobađajuće presude imaju određenu vrstu sankcija u smislu da, ako ništa, kaznene poene, kao što vozači imaju prilikom pravljenja prekršaja, da ima deset kaznenih poena i nakon toga ne može više biti tužilac. Naravno, ne aludiram na to da bude neko, bilo ko, smijenjen zbog toga što mu je oslobađajuća presuda, ali ne bi tužilac trebao ulaziti u procese ukoliko nema validne i čvrste dokaze da će na kraju presuda biti osuđujuća. Zbog toga želim da istaknem svoje negodovanje i naravno ne bih mogao podržati ovakvu informaciju.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Nanić. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Dakle, u pripremi za diskusiju po ovoj tački dnevnog reda, ja bih, i počinjući diskusiju, znači htio malo evo citirati ovdje ... jednu od stvari navedenih u zaključcima. Znači, nakon pet godina od formiranja Tužilaštva nakon toga što je visoki predstavnik proglasio formiranje Tužilaštva i nakon pet godina rada konstatira se da je, znači, Tužilaštvo BiH proces stvaranja pretpostavki za konačan cilj, odnosno na listu, stavila potpuno i funkcionalno u državi domaću

instituciju koja će biti spremna i sposobna ispunjavati zadaće iz svoje nadležnosti za dobrobit svih građana BiH – je još uvijek u toku. Nakon pet godina, to dovoljno pokazuje ozbiljnim ljudima, odgovornim ljudima u državi koliko je ovo ozbiljan posao i odgovoran posao.

Ovaj dokument koji smo mi kao poslanici dobili – cijenim da malo dokumenata sam dobio bolje urađenih metodološki, sa jasnim pokazateljima i sa jasnim krajem i ciljem. Kroz ove strateške ciljeve, njih sedam i 29 mjera u tim ciljevima, ja zaista vidim da mi kao najviše zakonodavno tijelo u BiH nismo ni sa čim onemogućili da Tužilaštvo ne može svoj posao da radi. Znači, imaju dovoljno sredstava u budžeta. Koliko su tražili sredstava, dobili su, popunjeno je sa 196 zaposlenih u Tužilaštvu. Nažalost, evo ja bih volio da – s obzirom na one teme koje su ovdje od većine poslanika i navedene kao problem, jeste taj kriterij, jeste ovaj segment rada Tužilaštva vezano za ratne zločine, jeste priča o 10 hiljada predmeta – da nemamo, znači, ... tu strategiju i taj program, taj način izlaska iz toga. Koliko sredstava za to treba, koliko tužioca, da li još treba ili ne treba? I koliko vremena za to treba? Ja bih volio da imamo taj podatak i ja bih volio i vjerujem da odajem mišljenje većine u Parlamentu da smo mi za to da se to definitivno završi da bismo mogli reći o 90%-tnom rješavanju tih problema da se rastereti BiH tih problema, da onaj ko je učinio ratni zločin, ko je odgovoran za ratni zločin, da bude i procesuiran i optužen.

Ovdje što bih htio još samo reći, da ne bih ponavljao mnoge stvari koje su ovdje rečene, jeste način hapšenja, evo, posljednjih dana, ja ... koji dolazim iz Krajine, način na koji se ljudsko dostojanstvo na vrlo, vrlo problematičan, da ne kažem goru riječ, način na koji se dešavaju hapšenja. Mislim da ti ljudi su bili dostupni Tužilaštvu BiH i svim institucijama i da bez problema su mogli biti privedeni na jedan fin, dostojanstven i ljudski način. Eto, je želim da ukažem na to, na ponašanje, znači, kod hapšenja optuženih koji će na sudu dokazivati da li oni jesu ili nisu počinili zločin.

Ovdje želim još jednu stvar pomenuti na kraju: jeste da za ubistvo ministra vanjskih poslova BiH doktora Irfana Ljubijankića i danas, nakon 13 godina, nema podataka da je Tužilaštvo BiH išta pokrenulo po tom postupku. Možda ima – ono što je dostupno, koliko je medijski prezentirano – hrvatsko pravosuđe neke aktivnosti vodi. Međutim, u BiH nema aktivnosti po tom pitanju. S obzirom da je to bio ministar vanjskih poslova BiH, ja mislim da Tužilaštvo BiH zaista je u obavezi da pokrene postupak oko utvrđivanja odgovornosti za ubistvo ministra vanjskih poslova BiH.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Za ispravak netačnog navoda javio se uvaženi zastupnik Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Replika je veoma kratka i dobro je ovo što nemaju više pravo od dva puta, pa onda ćemo ići brže. Ovdje u ovoj priči je poimano ili rečeno i uspoređivano sledeće, a to, pominjanje su neke stranke, među njima, i SDS u nekoj sferi organizacije i nekim članovima ili ljudima u to vreme koji su počinili ratni zločinci. Međutim, ljudi, da vam ja kažem, upoređivati stranke sa pojedincima koji su izvršili zločin, to nije ni blizu zdravog razuma, zato što nema te stranke, čini mi se u BiH, u vrijeme ratnih sukoba, iz čijih redova nije bilo ljudi koji su počinili ratni zločin, ali to je njihova individualna stvar, njihova svijest. A isto tako ne znači, ako iz neke stranke ili

neko udruženja ili pripadnosti bilo koga, neko počinio zločin da ta stranka je u potpunosti zločinačka kao taj pojedinac, niti ima dobrog i lošeg naroda, nego ima dobrih i loših pojedinaca koji su činili ratne zločine iz okvira tog svog naroda. Prema tome, to moramo da razlučimo: počinjene zločine počinje od pojedinca ili od onoga koji mu je dao nalog, to je opet pojedinca, nikako se ne može uzeti kao teza da je to nekakva organizacija ili nekakav narod itd.

Evo, kad razgovaramo o kriteriju od strane gospodina Novakovića i gospodin Sefer Halilović, vjerovatno se oni nisu razumjeli. Jel' koliko sam ja sad uspio da razumijem šta je gospodin Novaković htio da kaže, govorilo se ovdje o sledećem: ako ima 10 hiljada ili 50 hiljada koje treba procesuirati, da ne mogu se istovremeno ili isti dan ili isti mjesec procesuirati svi zbog obimnosti posla iz tehničkih razloga. Gospodin Novaković je mislio na to da se trebaju napraviti kriteriji kako među tih 50 hiljada da se napravi vremenska distanca, koji će početi prvi da se procesuiraju, a koji će doći zadnji, ukoliko se ne mogu istovremeno, a evidentno je iz ovoga izvještaja iz ovakvog stanja Tužilaštva kakvo jeste početi sve istovremeno procesuirati. Pa u tom smislu je bilo to pojašnjenje i replika.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo,
ponovo ću početi od konstatacije da se u ovoj zemlji jedino ništa ne smije govoriti protiv Tužilaštva i suda i medija. Jer su to nezavisne institucije. Potpuno podržavam nezavisne institucije od politike i uvijek treba da ostanu. Ali jesu li one nezavisne od ovih naroda i građana koji njih plaćaju? Jesu li one nezavisne od bilo koga? Dakle, to je prva konstatacija.

Drugo, informacija svaka jeste zbir podataka i šta ona znači ako se kaže da je prenesen određeni broj predmeta iz 2005., 2006., 2007. godine, a ne vidi se kraj. To je, rekao bih, na šumunijadi, pogotovo što je ovdje bolno pitanje i na tom pitanje se pokazuje surova stvarnost ili činjenično stanje ili prava istina da smo mi u ovoj zemlji Srbi, Bošnjaci, Hrvati i ostali na pitanju ratnih zločina, koja je glavna tema izvještaja suda, se pokazuje lična percepcija i odnos svakog pojedinca prema tom pitanju. Iz ugla istine nas koji ovdje zastupamo, prvo, svoje narode, i to ja javno kažem, pa onda, naravno i entitete i stranke moramo ljudi biti poštteni, nemojte zavijati. I barem sam ja u ovom parlamentu, a možete vidjeti u stenogramima, rekao na desetinu puta: Nikada ne tražim balans u količini počinjenih zločina nego balans u količini pravde za žrtve. Još jednom da ponovim, dakle ne radi se o balansu u količini počinjenih zločina nad jednim, drugim ili trećim narodom od strane pojedinaca ili grupa nego ...tražim balans u količini pravde za žrtve. To je suština postojanja pravosudnog sistema.

Dalje, kad su u pitanju ratni zločini, naravno ponavljam, uvijek ćemo imati tu sliku, i dok to ne riješimo pitanje, mi ćemo se uvijek vrtiti ali ćemo sami sebe zavaravati i lagati kako smo napravili ogromne reforme u BiH i kako mi jedva čekamo potpisivanje sporazuma i time sve smo riješili. Nećemo riješiti, nećemo riješiti! Majka iz Srebrenice Bošnjakinja, majka Srpkinja iz Prijedora, majka Hrvatica iz Livna koja je izgubila tri sina, interes, sudbina njene djece koja još ... otkrivena i nju ne interesuje nijedna reforma. I, ako neko misli da ovdje zabludom može eto

da stavi na marginu interes tih ljudi, prevario se je, prevario se je. Kad bi ono što sam tražio prošle godine, kad smo ... izvještaj 2006., samo ću vas podsjetiti, direktno sam gospodina Jurčevića pitao za ovom govornicom i predložio mu da napravi strategiju od pet godina i, kaže, ne znam ja koliko, ali on treba da napravi sa svojim saradnicima, treba mi 100 tužilaca, 50, 200, ne znam koliko, i za ovu državu je to isplativo da plati to, da završimo za pet godina. Slažem se ja sa gospodom koja ovdje govore da ... ratni zločin nikad ne zastarijeva. Ljudi, zastarijeva istina. Samo ću vam reći da je prošle godine 42 logoraša iz RS umrlo ili izvršilo suicid, ključni svjedoci pred sudom. Šta kad to dođe za 10 godina, ko će svjedočiti? Vodi li iko računa o takvim procesima? Vodi li iko računa da se konačna istina nikada neće saznati? Zato ... Tužilaštvo strašno griješi. Molio sam Jurčevića, pred vama sam dobio obećanje da će napraviti, on je kasnije u medijima to ponavljao, da će to biti strategija Tužilaštva i nikad ništa od toga.

I naravno, poštujem ja ovdje svakog poslanika, i rekao sam bezbroj puta, pravog Bošnjaka izuzetno poštujem, pravog Hrvata, Srbina, ne poštujem ja klonirane ljude i to novi termin u politici koji bi se pod plaštom nekih građanskih prava i sloboda zalagali za interese samo jednog čovjeka. I, ne odnosi se ovo na moje prijatelje iz Tuzle, gospodina Bećirovića i gospodina Bešlagića, ali Vas molim, gospodine Bešlagiću, kad ste principijelni, držite se principa. Barem ste ovdje Vi i gospodin Bećirović, kao sugrađani gospodina Jurišića, pomenuli ga 40 puta, ali ste rekli u diskusiji da se Vi zalažete za zaštitu ljudskih prava. E, sad ću Vas zamoliti Bogom, Boga Vam, što ovdje ne pomenuste 10 ljudi iz Zvornika koji su građani ove zemlje i državljani kojima se sudi u Beogradu. Jesu li oni državljani ove zemlje? Ali, evo ste vi, gospodo, u Tuzli aplaudirali kada su oni odvođeni u Beograd. I to vam nije valjalo. Ne mislim Vi lično, nego Tuzla nije daleko od Zvornika, nije Tuzla u Madagaskaru. Pratio sam ja to sve, ne Vi lično, nemojte tako lično shvatati, ali je Tuzla aplaudirala i na nogama bila kada je odvedeno 10 ljudi iz Zvornika, sticajem okolnosti Srba. I, ako su krivi, neka budu osuđeni, ja se neću u to petljati. Ali nemojte mi govoriti o principijelnosti Vašoj, jer Vi ste principijelni kada se zalažete za zaštitu samo Vašeg sugrađanina i pod plaštom građanskih prava zaboravljate ove ljude. Sve dok se ne dokaže, ma molim Vas, sve dok se ne dokaže krivica na sudu, čovjek je nevin. Prema tome, to je Vaša principijelnost i, molim Vas, vodite računa. Samo ... jednom pomenite, evo da budete vi multietnička stranka.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

I naravno, da završim, dakle ono što je bitno, ponoviću vam za svaku sljedeću tačku dnevnog reda, a pokazali smo na ovoj ko smo i tako i treba, tako treba, molim vas nemojte mi govoriti ovdje u velikoj multietničkoj priči, jedinstvu nekome, a svaki iz svog ugla samo bi gledao da što bude više Srba. Ja, naravno, želim da ... Bošnjaci sad dođu na red, to jedva čekam, ali koji su krivi, a ne da optužim nevinog čovjeka, jer nisam ja ni tužilac, ni sudija, nego za koje imaju dokaze. I ono što je najvažnije, evo nikada se neću miješati, niti sam tražio bilo kad da Tužilaštvo stavi u prioritet nekog, ali je zaista čudno, čudno, neshvatljivo, ako je CJB Istočno Sarajevo, koji je jedinstveni centar za cijeli MUP RS, dostavio 354 predmeta i nijedan nije ugledao svjetlost dana u Tužilaštvu – o čemu vi meni pričate? Ja ne tražim od vas niti vršim pritisak da vi nevinog čovjeka optužite ali barem saopštite u javnosti: ovi ljudi nisu krivi, neće se podići optužnica, nema ništa i da završimo tu priču.

Dakle, još jednom, na kraju, gospodo, ovo moramo pitanje razriješiti preko Tužilaštva i suda, koja je bolna rana ove zemlje. Sve drugo ćemo se zavaravati, lagati, sve drugo nećemo biti iskreni i nećemo dalje moći ići u Evropu kako mi to želimo.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se za raspravu prijavio uvaženi zastupnik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, ja ću nekoliko rečenica samo. Dakle, želim reći da ova priča o Tužilaštvu ili ova Informacija o radu Tužilaštva BiH treba ići u nekom periodu prije usvajanja Budžeta institucija BiH, s obzirom da većina ovih zaključaka ili ciljeva, kako je reklo Tužilaštvo na kraju ...ove informacije, podrazumijeva i veći broj ili veći budžeta za instituciju Tužilaštva BiH.

Tužilaštvo BiH ima, dakle, veliku odgovornost i današnja sjednica ovog parlamenta, dakle, to svjedoči, s obzirom da se pred njim nalazi, dakle, jedan vrlo važan zadatak, posebno njegovog Odjela za ratne zločine da kaže istinu šta se dešavalo na području BiH u periodu od '92. do '95. godine. Stoga kapacitet Tužilaštva, odnosno ovog Odjela za ratne zločine ne smije biti, dakle, problem državi BiH, niti smije biti problem da se izdvajanja za Tužilaštvo čak i udvostruče u sljedećoj godini kako bi proces ili procesuiranje ratnih zločina u BiH išao bar duplo brže u odnosu na raniji period ili ovaj period koji imamo u BiH.

Ja pozdravljam otvaranje Odjela za ratne zločine u Srebrenici i vjerujem da je to najteži, zadatak koji ima Tužilaštvo u BiH, s obzirom da je Međunarodni sud pravde u Hagu rekao da se u Srebrenici desio genocid, a genocid je najgnusniji oblik ratnog zločina. To objašnjavam time što se on uglavnom drži u tajnosti, zataškava, poriče ili revalitizuje. Genocid je izuzetno težak proces. On ima svoj početak, tok svoje faze i svoj kraj. Ovim procesom se upravlja, on je organizovan, koordiniran, samo sa jednim ciljem. Stoga, stoga, dakle mislim da kapacitet i ovog odjeljenja i Odjela za ratne zločine ne smije, podvlačim, biti problem novca, niti bilo kog drugog dijela koji će pružiti istinu o onom šta se dešavalo i u Srebrenici i u BiH od '92. do '95. godine. Stoga, ponavljam dakle, i ono što je pređašnji državni tužilac rekao u ovom parlamentu: da je BiH potrebna strategija procesuiranja ratnih zločina. Dakle to, u ovim ciljevima ili zaključcima ove informacije, nema i volio bih da do strategije za procesuiranje ratnih zločina u BiH dođe prije negoli što usvojimo sljedeći budžet, kako bi u Budžetu BiH mogli predvidjeti sredstva da se ova strategija počinje realizirati u skladu sa planom.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja nemam više prijavljenih. Uvaženi poslanik Lagumdžija: replika. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Dakle, replika nije gospodinu Ahmetoviću nego prethodnom njegovom diskutantu, a razlog zašto ja koristim pravo na repliku je zato što kolega Bešlagić i kolega Bećirović poslovnički nisu u mogućnosti da se brane, zbog spominjanja Ilije Jurišića.

Optuživati kolegu Bešlagića i Bećirovića da to rade zbog toga što oni brane pripadnike svog naroda i da je razlog odbrane Ilije Jurišića etničke prirode, najblaže rečeno je, čak na tehničkom nivou, apsolutno besmisleno, jer mislim da je javnosti dobro poznato da Selim Bešlagić i Denis Bećirović nisu iste etničke pripadnosti kao Ilija Jurišić. Mi smo u ovom parlamentu Iliju Jurišića uzimali kao simbol, kao što je svojevremeno ovaj parlament raspravljao o privođenju Selima Bešlagića po prijavi iz druge države.

Želim još jednom da podsjetim javnost da nema potrebe da vezujemo sve sa svačim jer na kraju će biti povezano ništa ni sa čim. Ilija Jurišić je čovjek koji je, kao državljanin BiH, uhapšen u drugoj zemlji i sudi mu se u drugoj zemlji, a da nije znao za postojanje optužnice u toj zemlji, a da nadležne institucije ove zemlje, evo ovdje i ministra pravde koji je bio u Beogradu i koji je konstatirao da nije mogao ništa da uradi i Ilija Jurišić je čovjek koji je bio za nas, između ostalog, i simbol građana BiH, koje institucije ove zemlje nisu u stanju da zaštite njegova prava a, isto tako, i da mu se sudi pred institucijama ove zemlje ukoliko za tako nešto postoji osnov.

I na kraju, gospodine predsjedavajući, zašto sam rekao da ne trebamo vezivati stvari koje nisu povezane. Pa, zvornički slučaj je zaista po svemu specifičan u odnosu na hapšenje Ilije Jurišića u drugoj zemlji. I ako želite da otvorimo tu raspravu, čiji su državljani ljudi koji su tzv. Zvornički slučaj, da li su samo državljani BiH, koje institucije BiH su učestvovala u njihovom odvođenju, odnosno privođenju pravdi u Beograd, to je tema o kojoj također možemo razgovarati. Nema razloga, ako je neko pokrene, da u njoj nismo spremni da učestvujemo, ali svako poređenje sa slučajem Ilije Jurišića, najblaže rečeno, nije korektno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi Jovičić: odgovor na repliku. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ja nisam, gospodine predsjedavajući, napadao ni gospodina Bešlagića ni Bećirovića, ja sam samo rekao o njihovoj principijelnosti. Ja nisam ni tužilac ni sudija, da kažem je li gospodin Ilija Jurišić kriv ili Zvornička grupa, to je na pravosudnim institucijama. Ja sam samo govorio o principijelnom zalaganju za zaštitu ljudskih prava građana i državljana ove zemlje. Dakle, sve dok sud ne kaže je li neko kriv, pravosnažnom presudom, ja ne mogu da kažem je li ili nije. Sud će dokazati i dovesti predmet do kraja i za gospodina Jurišića i za ovu ne takozvanu jer oni nisu takozvana to su isto živi ljudi, ljudi iz Zvornika. Neki su hapšeni na području BiH, što je još gore, pa vođeni u Beograd, a gospodin Jurišić je uhapšen u Beogradu, neki iz te grupe su hapšeni u Beogradu.

Ja želim zaista da budem jasan i direktan. Ja ne govorim je li neko kriv i nemam to pravo, niti hoću da se petljam u pravosudni sistem, ja govorim o principijelnosti gospode koja je štitila interes svog sugrađanina. I ne osporavam im ni to pravo, ali onda, kad sve to dovedemo u kontekst zaštite ljudskih prava svih građana BiH, naravno da ću biti nezadovoljan, jer najmanje,

evo ne znam koliko ali da ne budem baš pretjerao, dvadeset puta je pomenut slučaj gospodina Ilije Jurišića, i neka je. Ne osporavam nikome. Ali jednom, evo da pomenemo pravo građana iz Zvornika. Oni su još nevini, dok sud nije dokazao jesu li krivi. Dakle, potpuno jasno za šta se ja zalažem. Za državljane BiH, bez obzira da li je to Hrvat, Bošnjak, Srbin, da se nalaze u istom slučaju, nalaze se u predmetu za vođenje postupka za ratne zločine pred sudom druge zemlje. Dakle, oni su u istom statusu. Da li će biti oslobođen ovaj, ovaj, to nije stvar moja. O tome nisam govorio.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ :

Uvaženi poslanik Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine predsjedavajući, Ilija Jurišić nije branjen od strane gospodina Bešlagića i gospodina Bećirovića zbog toga što je njihov sugrađanin. Oni, sticajem okolnosti, su najviše bili uključeni u to ispred SDP-a. SDP i čitav klub poslanika je branio, kroz Iliju Jurišića, pravo svakog građanina ove zemlje da bude šticećen od institucija ove zemlje i da bude priveden pred institucijama zemlje pravdi ukoliko je to zaslužio, a ne da se to radi u bilo kojoj drugoj zemlji, od strane bilo koje druge zemlje. Mi ne govorimo ni o nevinosti, ni o krivici. Mi govorimo o tome i htjeli smo kroz slučaj Ilije Jurišića da skrenemo pažnju i, u krajnjem slučaju, da je to što smo mi govorili da je vladajuća struktura i Vijeće ministara smatralo da je zaštita jednog sugrađanina, jednog čovjeka, ili stranačka stvar, pa ne bi se pola Vijeća ministara izredalo u naporima, bar pred kamerama, da se založe za rješavanje slučaja Ilije Jurišića.

I na kraju krajeva, bez obzira kome to šta smetalo, vama vjerovatno može pasti napamet šta nama sve može smetati, pa to slušamo ... tako da ćete i ime Ilije Jurišića još vrlo često slušati u ovom parlamentu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

S obzirom da nema više prijavljenih,

MIRKO OKOLIĆ

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim? Poslovnička intervencija.

MIRKO OKOLIĆ

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja moram Vama dati riječ u vezi sa poslovničkom intervencijom. Ne znam šta ćete reći. Tražili ste poslovničku intervenciju. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Pa, evo mogu je nazvati poslovničkom zato što je nemoguće ili jedno ili drugo primijeniti pa bih zamolio, možda u ovoj brzini, s obzirom da trebamo glasati za ove zaključke koji su predloženi, ne može stajati a ima više ovakvih prijedloga *odmah*, a poslije toga, *a najkraće u roku od*. Znači, treba reći: ili u što kraćem vremenu ili odrediti rok. Ako *odmah* je nešto, sad ovog momenta trebamo izaći, onda ćemo doći kontra ... koliziju kada budemo glasali, onda zbog nekih stvari ovakvih besmislenih ne možemo glasati za zaključak.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ima li neko potrebu iz Tužilaštva nakon ovoga?

DENIS BEĆIROVIĆ

/nije uključen mikrofoni/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bećirović, poslovnička intervencija. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Upućena Vama. Ja Vam moram reći, kada SDP traži poslovničku intervenciju i podsjetiti Vas, vrlo precizno tražite na kraju onoga što se zove poslovnička intervencija da kažemo koji je to član Poslovnika prekršen. To je kada SDP traži poslovničku intervenciju. Sada je čovjek tražio poslovničku intervenciju, nije se pozvao ni na jedan član Poslovnika i Vi samo prećutite. Ja Vas pozivam zaista da pokušate, kada se traži poslovnička intervencija, da se odnosite prema svima jednako.

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Je li ima neko možda još poslovničku intervenciju? Ako ima još neko poslovničku intervenciju, izvolite.

Jeste htjeli Vi iz Tužilaštva nešto da kažete? Uvaženi zamjenik, uvažena zamjenica glavnog tužioca gospođa Jadranka Lukić, je li tako?

Ja vas molim da, evo, vidite da imamo vremena još na izmaku, da bi trebali dati pauzu za ručak i tako.

Izvolite.

JADRANKA LOKMIĆ MISIRAČA:

Hvala Vam, gospodine predsjedavajući.

Gospodo poslanici, predstavnici međunarodnih institucija, nevladinih organizacija i medija, evo, ja ću se ponovo, pošto je nešto bilo oko prezimena, predstaviti. Ja sam Jadranka Lokmić Misirača, zamjenik glavnog tužioca Tužilaštva BiH i rukovodilac Odjela III o kojem se najmanje danas raspravljalo na ovoj skupštini.

Ja ću pokušati, ja sam pisala, evo neka pitanja i pokušaću zaista da dam neke odgovore. Ovdje imam nekih papira, valjda ću se nekako tu snaći.

Evo, krenuću od početka. Što se tiče vođenja postupka od strane Okružnog suda za ratni zločin protiv gospodina Ilije Jurišića, ja mogu da kažem samo sljedeće. Što se tiče Tužilaštva BiH, ono je poduzelo sve ono što je bilo u zakonskim okvirima i mogućnostima, u okviru nadležnosti Tužilaštva BiH.

Što se tiče međusobne saradnje sa ovim vijećem i Tužilaštvom za ratni zločin, on se ne odnosi na ove situacije. Ta saradnja i sporazum se odnose na situacije razmjene dokaza. A što se tiče ovoga slučaja, Tužilaštvo je stavilo inicijativu za ekstradiciju. Saslušalo je, po Evropskoj konvenciji o pružanju pravne pomoći, sve svjedoke odbrane gospodina Jurišića kao i svjedoke koje je predložilo Tužilaštvo u Beogradu. To je jedino što je moglo uraditi Tužilaštvo. Nadležnost Tužilaštva je određena Zakonom o tužilaštvu. Preko toga mi dalje nismo mogli ništa uraditi.

Što se tiče Odjela za ratni zločin u Tužilaštvu, a to ste mogli vidjeti na strani 8., u tom odjelu postoji šest timova. Timovi su podijeljeni teritorijalno, znači cijelo područje BiH i u svim timovima se podjednako vode istrage onoliko koliko je to moguće i koliko dozvoljavaju resursi Tužilaštva. Ja zaista ovdje moram reći da nemam podatak o nacionalnoj strukturi ni optuženih, ni osumnjičenih, ni žrtava. Mi ne vodimo upisnike po nacionalnoj strukturi. Ukoliko ipak ovaj skup bude to zahtijevao, mi možemo eventualno napraviti i to, ali želim da kažem, sa ove govornice, da su tužioci u Tužilaštvu BiH profesionalci i da je za njih zločin zločin i krivično djelo krivično djelo i da postupaju i podižu optužnice onog momenta kada utvrde da postoji osnovana sumnja da je neko počinio krivično djelo.

Što se tiče strategije ... za procesuiranje ratnih zločina, rad na ovoj strategiji je u toku. U tome učestvuje Ministarstvo pravde BiH, moje kolege neke su članovi radne grupe i mislim da će vrlo brzo biti ovaj nacrt, izrađena ta strategija i mi u Tužilaštvu očekujemo, zaista, da ćemo imati podršku i ovoga skupa da počnemo sa radom u realizaciji te strategije. To je ovako ta dva pitanja.

Što se tiče, evo ja ću ići ovako redom. Moram vam reći da ja i nemam nekog iskustva na ovim skupovima, imam veliko iskustvo u sudnici.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Da Vam pomognemo malo, onda ... nemojte puno o tome jer ćete izazvati buru replika, a onda ćemo održati malo duže sjednicu nego što treba.

JADRANKA LOKMIĆ MISIRAČA:

Dobro. Onda će biti malo duže. Dobro. Ja, znači sva pitanja, još bih, evo, samo rekla jednu stvar koja onako je jedan problem u Tužilaštvu BiH, a to su revizorski izvještaji.

Ja ću vam reći ja sam bila na jednom seminaru gdje su neka gospoda iz Engleske upravo govorila o revizorskim izvještajima i bio je neko iz komisije za te revizije i bili su revizori. Samo su se u Japanu revizorski izvještaji dostavljali tužilaštvu prije par godina i to je prestalo. A ja ću vas zamoliti da donesete odluku da se revizorski izvještaji dostavljaju, eventualno, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu koja će to dovesti na nivo osnova sumnje da je izvršeno krivično djelo. Znači, sama metodologija rada revizora i donošenje revizorskih izvještaja ne može biti podloga i osnova za vođenje krivičnog postupka. Znači, ja vas evo molim, mi smo dobili 52 revizorska izvještaja, mi smo ih podijelili tužiocima, iščitali smo ih i tamo gdje smo našli da postoje neke osnove sumnje opet smo dostavili Državnoj agenciji za istrage i zaštitu. Znači, ...ovako bi skratili jedan postupak i ubrzali možda rad po tim revizorskim izvještajima.

Ja, evo, pošto sam upozorena od strane predsjedavajućeg, neću više dužiti. Ja vam se zahvaljujem na vašim primjedbama i svima onima koji su pružili podršku Tužilaštvu. To je jedan jako težak posao, što ste i vi upravo sada, na ovoj sjednici, rekli i ja sam zapisala sve primjedbe. Ja ću ih prenijeti Kolegiju tužilaca i zahvaljujem vam se na vašem interesovanju o radu Tužilaštva.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Zaključujemo raspravu o 24. tački dnevnog reda. U konsultaciji sa kolegama, oni me ubjeđuju da ova sljedeća tačka dnevnog reda neće izazvati toliko diskusija i ja predlažem da je završimo, a onda da napravimo pauzu za ručak i nakon toga otvorimo raspravu o CEFTA-i, ako se slažete sa time.

Otvaram 25. tačku:

Ad. 25. Izvještaj o radu Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine za period od 1.1.2007. do 31.12.2007. godine

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pravobranilaštvo je 5. marta 2008. godine dostavilo Izvještaj o radu za 2007. godinu. Ustavnopravna komisija je Mišljenje dostavila 28. marta 2008. godine. Komisija Domu predlaže da usvoji Izvještaj o radu Pravobranilaštva.

Otvaram raspravu. Uvaženi poslanik Džaferović, kratko. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Vrlo kratko. Dakle, mi smo pregledali ovaj izvještaj, on je sačinjen u skladu sa metodologijom kako se pravi izvještaj, podržali smo ga, predlažemo i Domu da ga podrži i samo, ne bih se javljao da govorim bilo šta, ali ovo moram da kažem. 25. aprila 2006. godine, to je dan prije nego što su amandmani na Ustav pali ovdje u Parlamentu BiH, dva zamjenika, ja mjerim, ja mjerim po tome vrijeme, gospodine Belkiću, da znate, ... između ostalog, je li, između ostalog i po tome, ... dva zamjenika pravobranioca su imenovani na druge dužnosti. Dvije godine u ovoj državi nema zamjenika. Pazite, za mene je to jedna, jedna strašna činjenica. Pravobranilaštvo je bilo osakaćeno u svom radu, oni su uradili to šta su uradili, mi podržavamo Izvještaj.

Ja mislim da je vrijeme da ovaj dom jednim zaključkom, ima zaključak gospodina Mehmedovića da se traži imenovanje u roku od 60 dana. Mi bi konačno morali da se počnemo baviti konkretnim stvarima kada je u pitanju ova, očigledna, komocija. Jer, pazite, mislim ovo je više nego komocija, dvije godine se ne mogu imenovati dvojica ljudi. Zašto je to, kako je to, da konačno počnemo da ... upravljamo ... stvarima i procesima u ovoj zemlji. Ja vam predlažem da kao Kolegij probate smisliti neki zaključak u tom pravcu. Vrijedilo bi ovo istražiti. Ljudi iz Pravobranilaštva su na vrijeme poslali pismo, dvije godine traje procedura, nema zamjenika. Da znamo zašto. Mislim da je to nedopustivo. Ne možemo ostati gluhi i nijemi na tu činjenicu.

Toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih. Uvaženi poslanik Halilović. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Ja sam protiv da se prihvati ovaj izvještaj Pravobranilaštva i zalažem se zato da im se da negativna ocjena iz vrlo jednostavnog razloga što, da ne čitam sad ... koje su nadležnosti, pročitat ću samo jednu rečenicu: *Iz naprijed navedenog, zaključuje se da je osnovna uloga Pravobranilaštva BiH zaštita imovine i imovinskih interesa BiH pred sudovima i drugim nadležnim organima kako na teritoriji BiH tako i van teritorije BiH.*

Mi, ne treba ovdje ponavljati kako su zaštitili imovinu BiH, i u BiH i van BiH, i u svakom slučaju podržavam zaključak da treba ih ojačati, ekipirati, finansijski učiniti neovisnim da rade svoj posao. Ovako, imovina se polako isparava, a mi svi gledamo i sad bi trebali još i ovo da usvojimo. Dakle, ja sam protiv da se usvoji ovakav izvještaj.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ovdje je ispred Pravobranilaštva pomoćnik Nađa Hozić. Imate potrebu? Nema.

Nema više prijavljenih. Zaključujemo raspravu i dajemo pauzu do 18 sati. Ja bih molio poslanike, šefove klubova da ovu pauzu za ručak iskoriste u međusobnim konsultacijama za glasanje jer će nakon završetka tačaka dnevnog reda biti pauza samo petominutna i krećemo sa glasanjem.

Zahvaljujem.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanici, otišli smo i da se pozove i predstavnik nadležnog ministarstva. Prije nego što stigne, dozvolite da dam nekoliko uvodnih napomena.

Naime, na 26. tački dnevnog reda smo:

Ad. 26. Razmatranje Programa mjera za primjenu Sporazuma CEFTA

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ministarstvo trgovine BiH je 18. februara 2008. godine dostavilo Program mjera za implementaciju Sporazuma CEFTA. Podsjećam vas na zaključak Doma usvojen na 13. sjednici 5. septembra 2007. godine kojim je zadužen Savjet ministara BiH da zajedno sa Komisijom, Predstavničkog doma, za spoljnu trgovinu i carine, te u saradnji sa ostalim nadležnim institucijama na entitetskom i kantonalnim nivoima, obezbijedi donošenje svih neophodnih mjera kojima će se zaštititi domaća proizvodnja i ublažiti negativni efekti, eventualni negativni efekti Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o spoljnoj trgovini (CEFTA 2006.)

Savjet ministara je za realizaciju zaključka zadužilo resorno Ministarstvo za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose koje je sačinilo Program mjera iz ove tačke. Savjet ministara je usvojio predložene mjere.

Komisija za spoljnu trgovinu i carine, kao nadležna komisija, razmatrala je Program mjera i 21. marta 2008. godine dostavila Mišljenje.

Program mjera, kao što ste vidjeli, sastoji se iz dva dijela. Pod jedan: Akcionog plana za primjenu Sporazuma CEFTA, i pod dva: Komentari na odredbe Sporazuma CEFTA.

U Mišljenju ste vidjeli da je Komisija konstatovala da je Ministarstvo zakasnilo sa Programom mjera, te da ga je trebalo predložiti prije stupanja na snagu Sporazuma CEFTA, kao i da je potrebno istrajavati u dosljednoj primjeni i sprovođenju njegovih odredbi.

Komisija Domu predlaže da usvoji Program mjera za primjenu Sporazuma CEFTA, sa sljedećim zaključcima:

Da Ministarstvo dopuni Akcioni plan sa stavkom: primjenjivati član 23. bis Sporazuma CEFTA na prijedlog poljoprivrednih proizvođača i/ili Udruženja poljoprivrednih proizvođača radi ozbiljnih poremećaja na domaćem tržištu nastalih kao rezultat prekomjernog uvoza.

Zatim, da Ministarstvo ažurira rokove predložene u Akcionom planu, te obavijesti Dom o realizaciji mjera za koje su se i stekli ...predloženi rokovi.

Zatim, da Savjet ministara uloži napore za osposobljavanje i opremanje državnih institucija neophodnih za nesmetan izvoz bh. proizvoda.

I još jedan zaključak:

Da se angažuju nadležne institucije za konstantno pružanje pomoći i dodatnu obuku bh. proizvođača kako bi jednostavnije izvozili svoje proizvode i, na taj način, imali ravnopravan status u odnosu na izvoznike iz zemalja članica CEFTA.

Isto tako, neophodno je preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se osposobili bh. proizvođači da budu konkurentni na bh. tržištu i na tržištu zemalja CEFTA.

Otvaram raspravu. Pozivam gospodina ministra Puhalca. Imate li potrebu da date nekoliko uvodnih napomena? Ako ima? Ako nema, otvaram raspravu. Izvolite.

Uvaženi poslanik Dolić. Izvolite.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti,

CEFTA je za BiH završena priča i nama preostaje da analiziramo rezultate primjene CEFTA-e i da, u okvirima sporazuma, koristimo mehanizme poticaja i zaštite u razmjeni sa zemljama potpisnicama CEFTA-e i podsticaj i zaštitu domaće proizvodnje.

Očigledno da su prvi rezultati CEFTA-e po BiH negativni i očituju se u kontinuiranom povećanju deficita u trgovačkoj razmjeni a sada je očito da raspoložive mehanizme poticaja i zaštite vrlo sporo ili nikako institucionalno ne koristimo. Mene odnos BiH prema primjeni CEFTA-e i prema njenim posljedicama po domaću ekonomiju i domaću proizvodnju podsjeća na onaj vic kad je čovjek autom došao na parking i nikako da parkira auto između drugih auta. To promatrao jedan domaći lualica koji je malo mucao i počne mu asistirati i pokazivati rukom jot, jot, jot i ovaj udari u susjedni auto, na što će lualica onda dota, hajd sad vidi ta si uradio. Bojim se da je i kod nas tako i samo je pitanje koliko ćemo dugo promatrati šta smo uradili i koliko ćemo brzo poduzimati korake da eliminiramo negativne efekte CEFTA-e i da ih okrenemo u pozitivnom smjeru.

Činjenica je da su naše vlade u proteklom periodu spavale i da smo mi potpuno nespremni dočekali potpisivanje Sporazuma CEFTA-i. Umjesto za konkretne poteze, i prelazni period smo koristili za politiziranje i nadmudrivanje o tome šta je CEFTA, kakvi su efekti itd. Liberalizacija jeste globalni proces i ja ne poznajem zemlju koja je ostvarila napredak liberalizacijom, na način kako to pokušava uraditi BiH. Liberalizacija podrazumijeva približno jednake uslove za tržišnu utrku, a mi uporno fićom pokušavamo dobiti utrku sa ferarijem.

Ja se osobno ne mogu složiti sa konstatacijama u uvodnim napomenama kako je u ovakvim prilikama jedan od dominirajućih razloga u trgovinskim reformama, odnosno jedan od dominirajućih izlaza u trgovinskim reformama. Ne poznajem niti jednu zemlju, a pogotovo ne zemlju u tranziciji, koja je trgovinskim reformama obezbijedila ekonomski procvat. Trgovina je oduvijek bilo zanimanje bogatih i bojim se da ...ta formula kod nas nije u igri. U našem slučaju, trgovinske reforme mogu biti samo dopunski mehanizmi u ostvarivanju razvojnih ciljeva. Glavni mehanizmi, ipak, moraju biti u korištenju i zaštiti domaćih resursa i domaće proizvodnje i u poticaju izvoza. U ovakvim situacijama je temelj svega strategija ekonomskog razvoja, sa jasno

definiranim komparativnim prednostima i prioritetima u razvoju. Mi imamo, navodno, usaglašenu strategiju razvoja do koje držimo koliko i do lanjskog snijega.

Osobno, Program mjera smatram u ovom momentu korisnim, unatoč uvjerenju da je većina ovih mjera predložena nasumice, bez precizno programiranih efekata njihove primjene. Volio bih da imam osnova vjerovati da će ove mjere biti institucionalizirane i operativne u rokovima koji su predviđeni u ovim materijalima, iako znamo da smo mi već ove rokove, pa i one koji se odnose na zaključke koje smo ovdje donosili, da smo ih već u značajnoj mjeri prekoračili, a svaki dan, da ne kažem i kraće, je vrlo bitan za opstanak domaće proizvodnje i domaćih proizvođača.

Iz osobnih iskustava i saznanja jedine kratkoročno učinkovite mjere u ovakvoj situaciji vidim: ako se odnosi na liberalizaciju, onda je to liberalizacija uvoza repromaterijala i opreme, u maksimalnim poticajima izvoza i, naravno, u zaštiti domaće proizvodnje, prije svega one proizvodnje u kojoj imamo komparativne prednosti, počev od poljoprivrede i još nekih grana industrije.

U ovom materijalu je dobro data dijagnoza stanja ali mislim da kod pronalaska terapije još lutamo. Dobro je da su u materijalu dati podsticajno kratki rokovi i nadam se da će njihovo pridržavanje biti jedan od glavnih prioriteta u radu Vijeća ministara i u radu resornog ministarstva i da će ovaj dom biti u prilici da kontroliše te rokove.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Mehmedović, pa Halilović. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, cijeneći vrijeme koje imamo na raspolaganju, ja ću vrlo kratko. Naime, u principu podržavam mjere koje je Vijeće ministara predložilo i Izvještaj Komisije. No, želim da kažem nekoliko rečenica u pogledu dopune ovih predloženih mjera.

Naime, predložene mjere se teško mogu staviti u kontekst neutralizacije negativnih efekata primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini (CEFTA). Ovo je, zapravo, jedno ažuriranje obaveza koje proističu iz samog sporazuma. Nema specifičnih mjera koje su poljoprivrednici očekivali i koje je Vijeće ministara obećalo zadnjih godinu dana.

Zakoni koji su usvojeni ili su u proceduri, očekivano neće donijeti značajniji iskorak ka pozitivnim efektima u oblasti agrara jer su zakoni, koji se spominju, zapravo samo okvir koji potvrđuje entitetske mjere i aktivnosti i institucionalizira iste na nivou BiH.

U tački 26. *utvrditi prioritete, komparativne prednosti i u proizvodnji hrane*. Koliko godina zapravo treba da se utvrde prioriteti? Predugo to sve traje, a zaboravlja autor ovog materijala da postoje entitetske strategije poljoprivredne proizvodnje koje su usvojene i koje su utvrdile prioritete.

Također, u tački 21. Vijeće ministara najavljuje *Strateški plan razvoja poljoprivrede u BiH*. Ovim dvjema tačkama, 21. i 26., poljoprivrednici ništa ne dobivaju, a ovo Vijeće ministara je već, nažalost, prepoznatljivo po krupnim naslovima, sitnim ili nikakvim efektima, bar što se tiče agrara.

U tački 24. Vijeće ministara najavljuje: *dogovor sa entitetima u cilju većeg izdvajanja za poljoprivredu, u skladu sa njihovom* Šta je sa Vijećem ministara, koliko i šta će izdvojiti za poljoprivredu? Prema usaglašenim zakonima o poljoprivrednom razvoju, neće ništa. Senzacionalne najave su sigurno neutemeljene jer ovo Vijeće ministara misli na korištenje fondova za poljoprivredu od EU, onda, ako misli, onda se vara jer do takvog korištenja sredstava postoji dug put, a šta do tada.

Kada smo usaglašavali *Zakon o poljoprivrednoj proizvodnji*, Vijeće ministara je odbilo jedan od amandmana koji je predviđao mogućnost intervencije države u smislu zaštite cijena ključnih poljoprivrednih proizvoda. Nažalost, nije bilo sluha za takvo što, a onda u tački 27. stvara se obaveza entitetima da propišu mjere tržišno-cjenovne politike. Zato predlažem nekoliko dodatnih mjera, pa ću ih kratko nabrojati:

1. Osloboditi dizel za poljoprivredu od akciza, tzv. plavi dizel.
 2. Osposobljavanje i akreditiranje laboratorija potrebnih za kontrolu kvaliteta hrane, odnosno implementaciju donesenih pravilnika iz ove oblasti, te za certifikaciju prehrambenih proizvoda potencijalnih bh. izvoznika.
 3. Osposobiti hitno Ured za veterinarstvo, Agenciju za obilježavanje životinja kao i ostalih institucija koje se bave ovom problematikom.
 4. Donijeti Akcioni plan, doduše, okvirni, u cilju zaštite od bruceloze.
- Svi smo danas i u raspravi o sigurnosnoj situaciji imali ovu problematiku na dnevnom redu.
5. Donijeti državni *Zakon o organskoj proizvodnji* i
 6. Sačiniti program, zajedno sa entitetima, za korištenje nezasijanih površina, odnosno oranica.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Lijanović. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice i kolege zastupnici, uvaženi gosti, evidentno je da se Ministarstvo potrudilo, da je dešifriralo veliki broj problema koji muče našu poljoprivredu i privredu općenito i da je predložilo ovih 50-tak mjera koje bi se trebale implementirati u narednom periodu. I ukoliko se većina njih implementira, bit će to značajan pomak. Nažalost, veliki dio ovih mjera nije u nadležnosti Vijeća ministara i ono ih vjerovatno neće moći provesti, a niže razine vlasti po, evo, već praksi zadnjih nekoliko mjeseci, su pokazale da isto tako nisu spremne provesti predložene mjere.

Znači, možemo uzeti za primjer poticaje u entitetima za ovu godinu. U Federaciji BiH su umanjeni za 50% u odnosu na Strategiju razvoja poljoprivrede, koju je usvojio Parlament Federacije, znači 50% novaca, nego su sami planirali strategijom za razvoj. U RS je nešto situacija bolja ali ne značajno, a članice CEFTA-e koje konkurišu našim proizvođačima, možemo uzeti kao primjer Hrvatsku koja je izdvojila 6 milijardi kuna ove godine za poticaje u poljoprivredi: to je negdje oko milijardu i 600 miliona maraka a kad saberemo sve poticaje u oba entiteta, onda vidimo da je to samo 10% od iznosa koliko će dobiti hrvatski proizvođači. I u toj, možemo je slobodno zvati, neravnopravnoj tržišnoj utakmici, gdje jedni dobivaju milijardu i 600, drugi dobivaju 10 puta manje je unaprijed utakmica presuđena i zna se ko će biti veliki gubitnik na tom tržištu i ko će imati velike posljedice i kod ovako lošeg stanja. Slična situacija je i u odnosu sa Srbijom.

Deficit u poljoprivrednim proizvodima je pokriven, zapravo razmjena je pokrivena ispod 20%, pokrivenost uvoza izvozom je ispod 20%. To nam sve govori koliko imamo tešku situaciju. Sporazum CEFTA je sporazum i on pogoduje jakim gospodarskim subjektima ali, nažalost, velikih i jakih gospodarskih subjekata u BiH ima jako malo. Mi možemo prebrojati na prste jedne ruke kojima će ovaj sporazum stvarno donijeti pozitivne efekte jer će oni dobiti izvozna tržišta i moći će proizvode plasirati u neke druge zemlje ali mali proizvođači, mladi proizvođači koji bi se trebali raditi u BiH i razvijati, ovakvom situacijom će biti zaustavljeni i u biti neće im se dozvoliti da se uopće rode, da se uopće razviju. A iz drugih članica CEFTA-e, gdje su već jake kompanije se razvile, će u biti iskoristiti takvu situaciju.

Koliko je neravnopravan položaj naših proizvođača u odnosu na druge članice govori i podatak da ukoliko jedan državljanin, stanovnik Republike Hrvatske ili Srbije ili neke treće zemlje želi napraviti proizvodni pogon u BiH, on je oslobođen carina na strojeve i opremu za tu istu tvornicu. Ako to isto želi napraviti državljanin BiH, njemu je to pravo uskraćeno. On mora platiti carinu na te strojeve i opremu za tu tvornicu. Znači, praktično smo diskreditirali građane BiH i dali pravo građanima drugih zemalja daleko veće nego pravo koje imaju građani BiH. I mislim da na tome se žurno mora nešto uraditi, zapravo da promijenimo vanjskotrgovinsku politiku u tom području.

Ova Parlamentarna skupština je ratificirala Sporazum CEFTA i praktično je ona najodgovornija u tom području jer da ga ona nije ratificirala on ne bi mogao ni stupiti na snagu i ne može se ta odgovornost skinuti sa Parlamentarne skupštine BiH i prebaciti na Vijeće ministara ili na neke razine vlasti druge. Mi moramo pogledati se oči u oči i pogledati se u oči sa našim proizvođačima i poduzeti nešto što će stvoriti jednu ravnopravnu utakmicu.

Ja, kao predsjednik Grupe za poljoprivredu pri Komisiji za vanjsku trgovinu i carine, planiram u narednom periodu sazvati komisiju da razmotrimo još jedanput cijelu situaciju i da, sukladno odgovornosti Parlamentarne skupštine BiH, pokrenemo ponovno jedan zakon kao onaj o primjeni Sporazuma CEFTA, koji smo prošle godine usvojili u ovom domu ali nažalost on nije bio usvojen u Domu naroda i nije mogao stupiti na snagu, kako bi u nekoliko narednih mjeseci, ovo jako loše stanje, pokušali još dodatno popraviti, koliko to bude moguće.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala Vam lijepo, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolege i kolegice, biću zaista vrlo kratak. Mislim da smo danas dosta vremena, dosta vremena zaista radili i dosta smo i umorni.

Naime, želim samo obratiti pažnju svih nas na nekoliko činjenica. Prije svega, kad smo raspravljali o Sporazumu CEFTA i o negativnim efektima Sporazuma CEFTA, da vas podsjetim, naš zaključak ovdje bio je da Savjet ministara pripremi jedan ... program, da kažemo, ...mjera kojima će se zaštititi domaća proizvodnja i ublažiti negativni efekti sporazuma. Dakle, mi smo već tada definisali da će biti negativnih efekata sporazuma i da je neophodno da Savjet ministara napravi program. Rezultat toga jeste, dakle, program koji smo mi ovdje ... dobili i koji, u nekom smislu ili u određenom smislu, posjeduje određene mjere kojima se, ako ništa, bar konstatuje da postoje neke mogućnosti sa kojima se, eventualno, negativni efekti mogu ...promijeniti.

Evo, ... da smo mi tada, koji nismo podržavali Sporazum CEFTA, bili u pravu, evo govori uvodni dio u dokumentu koji govori o ukupnoj razmjeni BiH u 2007. godini, u kome potpuno jasno kaže: *Jedan od osnovnih problema stalno rastućeg vanjskotrgovinskog deficita leži u sporom oporavku privrede, posebno proizvodnog sektora, u samoj strukturi privrede i roba koje učestvuju u izvozu, te nepostojanja adekvatne vanjskotrgovinske politike ali istovremeno i rast konkurentnosti na međunarodnom tržištu* itd. itd. Dakle, upravo ono na čemu smo mi tada insistirali i zbog čega smo mi tada i na šta smo tada upozoravali: da ovakva privreda kakva je naša privreda, ovako orijentisana privreda kakva je naša privreda, neće moći izdržati posljedice sporazuma i vidimo da je to danas zaista tako.

Mi ćemo podržati prijedloge Komisije koji traže praktično dopunu ... Akcionog plana. Naravno, mislimo da su oni mogli biti mnogo određeniji u nekim elementima ali isto tako smatram da Komisija, kada je razmatrala i Akcioni plan i Izvještaj, imala je cjelinu, pred sobom, mogućih i posljedica ali i pozitivnih efekata ovoga, ovoga sporazuma, odnosno ovog Akcionog plana. Ono što mi nije jasno, nije mi jasan stav Komisije da se traži od Savjeta ministara da uloži napore za osposobljavanje i opremanje državnih institucija neophodnih za nesmetan izvoz. Volio bih da mi neko iz Komisije kaže šta se mislilo pod tim da se ulože naponi za osposobljavanje i opremanje državnih institucija. Da li se tu misli, znači na, ne znam ni ja, veterinarski, ... na te institucije, dakle kada govorimo o standardizaciji ili ne znam ni ja. Znači, ako se misli na to, onda mi nije potrebno pojašnjenje, dakle ali, ako se ne misli na to, volio bih da znam, ...zaista, na što se misli.

Mi i dalje mislimo da je trebalo prvo stvoriti uslove za pristupanje CEFTA-i, a onda pristupiti CEFTA-i. Čini mi se da bi lakše liječili to stanje nego posljedično stanje koje imamo danas i koje ćemo liječiti, mislim, u mnogo težim okolnostima.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći za diskusiju? Jeste li odustali? Jeste? Nije! Uvaženi poslanik Jukić. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Ja ću zbilja vrlo kratko i najprije ću reći da podržavam Program mjera koje je uradilo Vijeće ministara. Mislim da je on dobar i koristan i ja bih ukazao na jednu potrebu, dakle da se fokusiramo na onaj dio iz onih mjera za koje je izravno odgovorno Vijeće ministara i Parlamentarna skupština BiH, odnosno onaj dio mjera koje su u nadležnosti institucija BiH. Dio ovih mjera, svakako nije iz nadležnosti institucija BiH, nego u nadležnosti nižih razina vlasti, i to onda dovodi u pitanje mogućnost evo institucija BiH da usmjeravaju i na neki način podupiru i imaju utjecaja na brzinu i dinamiku implementacije ovih svih predloženih mjera. Međutim, to je činjenično stanje koje je uvjetovano i ustavnom strukturom i inače uređenje BiH.

Dakle, ja smatram da Vijeće ministara i Parlamentarna skupština BiH moraju, čim prije, donijeti, odnosno dovršiti donošenje *Zakona o carinskoj tarifi* jer nakon što je BiH pristupila CEFTA-i naša kompletna privreda ili veliki njen dio postao je nekonkurentan konkurenciji u okruženju, jer mi smo zadržali, u značajnoj mjeri, carine na uvoz opreme i repromaterijala, sirovina, dok to u našem okruženju ne postoji. Samim time, proizvodi naših proizvođača, naše industrije, postaju skuplji i nisu konkurentni u okruženju. Jedan od značajnih nedostataka, svi se slažemo kada ocjenjujemo privredu BiH, jeste činjenica da je investiranje relativno malo, da je nezaposlenost u BiH velika i mislim da bi naročito one mjere koje će biti stimulatивne za povećanje investicija bile prioritet u njihovom donošenju, a u te mjere, svakako, spada uređenje carina i carinske politike na način da se repromaterijali i oprema oslobode od carina, jer ćemo time stimulirati investicije.

Poljoprivreda je svakako jedan vrlo značajan dio ukupne privrede u BiH koja ima i dodatne probleme. Dodatni, po meni, najveći problem poljoprivrede u BiH jeste činjenica da se nadležnosti ne nalaze na razini države BiH nego na nižim razinama. Imamo, nažalost, pojave da se sredstva namijenjena za primarnu poljoprivrednu proizvodnju koriste nenamjenski, i to u vrlo značajnoj mjeri i postotku, i to je veliki problem i zapravo imamo situaciju da oni kojima su sredstva namijenjena ostaju bez tih sredstava, a da se u isto vrijeme potiče, na nekakav način, neke industrije ili neke druge djelatnosti izvan primarne poljoprivredne proizvodnje. Mislim da je ovo vrlo značajan propust i da na ovaj način ne pomažemo primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji nego, ja ću odgovorno reći, na ovaj način štetimo razvoju primarne poljoprivredne proizvodnje, a ne pomažemo razvoj te primarne poljoprivredne proizvodnje.

Naravno, da kad ovo govorim, onda treba imati na umu, ponovit ću, ovlaštenja, odnosno nadležnosti institucija vlasti BiH, ali svakako da nadležno ministarstvo, Vijeće ministara i Parlamentarna skupština BiH trebaju znati i za ovakve pojave i svjesni toga tražiti mjere koje će onemogućiti ovakvo raspolaganje sa sredstvima za primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći, imam prijavljenog, uvaženi poslanik Selim Bešlagić. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani kolegice i kolege, kada smo usvajali CEFTA-u, onda su ovdje bile velike rasprave i bolila nas je glava, jedni su vikali da CEFTA se mora usvojiti i ona je usvojena. Ali je dalje proistekao i zaključak da se napravi analiza šta je to što CEFTA donosi, a šta je to što bi se trebalo učiniti da u primarnoj proizvodnji CEFTA nema tako negativne posljedice kao što evo danas se već naglašava da posljedica ima. Nažalost, od te analize imate samo na stranici 17. mislim, ovo tekstualno pisano, dalje, ja bih rekao, pogoršavanje ukoliko se ukinu carine, i to, kažu, da bi ukidanje carine smanjilo prihod u indirektnom oporezivanju u vrijednosti od 74,584 miliona maraka. Ali evo, ohrabrujuća činjenica da bi znači to smanjenje, odnosno smanjenje prihoda u budžetu znači države, moglo da dovede do toga da dođe do povećanja radnih mjesta zbog toga što se uvode olakšice na uvezene materijale.

Dakle, što se ovoga tiče, ja bih volio kada bismo mogli da dobijemo analizu prije ove mjere koja se uvede, analizu stanja stvarne zaposlenosti u BiH da bismo mogli pratiti da li ovaj efekat, ako se uvede, je li će dovesti do povećanja. Bojim se da ćemo bez takve analize stvoriti sebi da jednostavno i ovo što, znači, idemo sa 74 miliona, to sve pređe u nekakve ruke koje nisu na dobrobit ovih građana i BiH.

S druge strane, ovdje imate veliki broj podataka koji je razočaravajući, ja ne bih to htio da ulazim u te stvari, ali je definitivno jasno da faktički s ovom analizom koja je napravljena o našem uvozu i izvozu govori o tome da se radi o tome da naš izvoz posustaje. U odnosu na sumu koja je data procentualno, on se nešto malo i ravna, međutim ovdje se radi o tome da su vrijednosti koje se odnose na uvoz daleko, daleko, veće od vrijednosti koje se odnose na izvoz. I, samim tim, ovdje nema onih mjera koje bi mogle i kvantificirano pokazati kako su ove mjere, kako će ove mjere uticati na podsticaj domaće proizvodnje. I samo jedna mala opaska koju bih volio da mi se da pojašnjenje, jer sam mislio da je to greška. Međutim, ona se i u tabeli 12, a i u tabeli, izvinjavam se samo da vidim koji je broj, i u tabeli 16 ponavlja. Da nas ne bi neko optužio da imamo atomske reaktore, ovdje u ovoj tabeli 12 stoji: Nuklearni reaktori: izvoz 37 miliona 16 hiljada iz Srbije, a uvoz 82.480.000 hiljada, s Hrvatskom imamo stanje da su ti nuklearni reaktori 28.470.000 hiljada, a uvozimo, ovo smo izvezli, a uvozimo nuklearnih reaktora 184.630.000 hiljada. Ja bih vas zamolio da se ovdje da određeno pojašnjenje, možda je to materijal za proizvodnju, ja pretpostavljam, a ne nikako nuklearni reaktori, jer mi se čini da bi to moglo da napravi zabunu, pa da nam neće doći komisija iz atomske iz Beča, El-Baradej.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nemam više prijavljenih. Pitam ministra? Uvaženi poslanik Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine predsjedavajući, ja sam iskreno razmišljao o tome kao i još jedan broj nas da možda ne ulazimo u ovaj scenarij koji je evidentno pripremljen, jer pretpostavljam da i vi znate da je javnost putem sredstava informisanja već obaviještena i pitaju nas ljudi šta smo se to dogovorili oko policijske reforme, jer je javnost već obaviještena putem sredstava informisanja.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Možete se usaglasiti oko tačke dnevnog reda.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da, da, dakle.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, samo malo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Nisam ni sumnjao da ćete zaustaviti da govorim o tački dnevnog reda koju javnost očekuje s nestrpljenjem, koju ste vi uspjeli da prolongirate da ... večeras u neka doba bude na dnevnom redu. Ali pošto je ovo suviše važno pitanje, pitanje CEFTA-e, samo želim da kažem i da iskoristim priliku što je ovdje i premijer i ministar. Mi smo, kad je usvajana, odnosno ratificirana CEFTA, imali nekoliko sugestija i primjedbi i nismo sporili CEFTA-u kao takvu, ali smo upozoravali na to da smo mi nesprenni za CEFTA-u. Sada, praktično pet mjeseci, ako se ne varam, skoro poslije stupanja na snagu, odnosno ratificiranja CEFTA-e, mi iz ovog programa, a naročito iz izvještaja komisije koji nadopunjava vrlo precizno program, a onda iz nekih zaključaka koje ne bih ovdje komentirao da ne trošim vaše vrijeme, koji su također, ima jako dobrih zaključaka ovdje koji su predloženi i, ustvari, čitav ovaj program CEFTA-e koji je pred nama, prijedlog dodatnih zaključaka, naročito izvještaj komisije ukazuje na to da smo mi, nažalost, puno toga ne uradili što smo trebali uraditi, i što je obećavano da će biti urađeno, čak je jedan broj poslanika iz vladajuće stranke, najveće vladajuće stranke, tada prihvatio ratifikaciju u uvjerenju da će zaključci koje smo tada napravili i koje su oni čak ponudili da će ti zaključci praktično urediti ovu oblast, da ćemo spremno dočekati CEFTA-u.

Današnja rasprava i izvještaj komisije, a i sam program i vrijeme koliko je proteklo da dobijemo ovaj program, pokazuje nažalost da nismo danas spremni. Nama će se slične stvari dogoditi sutra kad potpišemo Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju koji će, fala Bogu, biti potpisan vrlo brzo, neovisno o tome da li vi ovo usvojite ili ne usvojite. Ali će Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju biti potpisan i onda će ... njegovim potpisivanjem će početi otkucavati taksimetar po tom sporazumu, odnosno vrlo brzo će privreda doći u poziciju koja proizilazi iz pregovora tehničkih koji su završeni, a opet mi nismo imali mehanizme da to spremno dočekamo. Sasvim prirodno, to nije razlog da se ne potpisuje, naprotiv i pored toga treba potpisati Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju, ali bi dobro bilo da iskoristimo priliku na primjeru CEFTA-e da spremno dočekamo sutra realizaciju Ugovora o stabilizaciji i pridruživanju.

U tom svjetlu, ja imam dva prijedloga, gospodine predsjedavajući. Da se, i ne sumnjam vidjevši osmjeh na licu čak i predsjedavajućeg Vijeća ministara, vidjevši ozbiljno lice ministra nadležnog, ta dva lica zajedno govore jedno te isto da žele da izađu iz problema koji je pred nama i zato je moja sugestija da u periodu od najkasnije tri mjeseca, s obzirom da će ovo proći, ovakav program, imate dovoljno ruku, uvažavajući izvještaj komisije, uvažavajući zaključke koji su ovdje dati, da ipak najkasnije do ... ljeta, poslije šest mjeseci imat ćete neki obračunski period, vidjet će se gdje ide i trguje, vidjet će se konkretni efekti ovoga svega – da izađete tada sa

praktično jednim izvještajem o tome kako ove mjere daju efekte, odnosno šta treba u hodu da Parlament vam da to zeleno svjetlo da bi išli dalje.

Moje, dakle, sugestije bez namjere da predlažem zaključak, sugerišem da ga vi formulirate kao vaš zaključak ili možda predsjedavajući Vijeća ministara, uvažavajući osmijeh na njegovom licu: da izađete sa jednim prijedlogom, da ipak za par mjeseci imamo zaista pravu analizu koja će biti ažurna, potpuno ažurna i koju, kad bude završena, onda imamo na dnevnom redu.

Ja bih vam također sugerisao, gospodine predsjedavajući, ovo predlažem kao zaključak. Naime, siguran sam da ste vi upoznati, a ne sumnjam da je predsjednik Vijeća ministara upoznat sa Odlukom Vijeća ministara EU broj 2008/211/EC od 18.2.2008. i planom njegove realizacije. Naime u „Službenom listu EU“ je odštampana odluka pod ovim nazivom krajem prošlog mjeseca i ona je već stupila na snagu. I u toj odluci, ja ću o tome kasnije kad bude ona policijska tačka govoriti mnogo detaljnije, ... tu stoji nekih 126 kratkoročnih obaveza. I stoji nekih 50 dugoročnih obaveza. Kratkoročne obaveze su u ovih godinu dana, a dugoročne obaveze do kraja mandata ovog parlamenta. Tu ima vrlo ozbiljnih preko 170 obaveza. Jedna od tih obaveza koja spada u kratkoročne obaveze je uspostava *Ministarstva za poljoprivredu*.

Zato ja predlažem da uz ovaj program danas usvojimo zaključak: *Da Vijeće ministara pripremi i otvori postupak izmjena i dopuna Zakona o Vijeću ministara i pripremu Ministarstva za poljoprivredu.*

Razlog je vrlo jednostavan. Ovo je jedan veliki trenutak kojeg su svima puna usta evropskih integracija i onoga što Evropa traži i ovo je dobar trenutak da, ustvari, svi ovi koji žele policijsku reformu, da podrže odluku ne visokog predstavnika ili nekog birokrate nego Odluku Vijeća ministara EU izašlu u „Službenom listu“ 2008/211. Zato je moj prijedlog zaključka gospodine predsjedavajući uvažavajući ovaj zaključak koji ne predlažem, koji vjerujem da će predsjedavajući naći za shodno da ga sam na neki način formulira, da za dva mjeseca imamo ozbiljnu analiz o ovome. Moj konkretan zaključak je: *Da u skladu sa odlukom, koju sam vam spomenuo, Vijeće ministara se zaduži da pripremi formiranje Ministarstva poljoprivrede, u skladu sa obavezama našim proizašlim iz Odluke Vijeća ministara EU, „Službeni list“ 2008/211 EC od 18. februara 2008. koji je stupio na snagu prije 15 dana.*

Mislim da ovaj današnji svečani veliki trenutak za, bar, 22 poslanika dobra prilika da se pokaže na ovom *Ministarstvu poljoprivrede* kako vi ustvari hoćete stvarno da nastavite sa reformama, a ne da ovo bude kraj reformi.

Eto, hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Predsjedavajući Savjeta ministara, a resorni, prvo. Resorni ministar gospodin Puhalc je htio, molim vas, moramo mu dati riječ. Onda uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović se prijavila za diskusiju. Jedino ako hoćete sačekati, ministre, ili morate odmah?

SLOBODAN PUHALAC:

Ja mogu sačekati. Izvolite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Izvolite. Vidite kakvi smo mi iz SNSD-a. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ne znam kakvi ste vi iz SNSD-a, al' znam kakav je gospodin Puhalac. Zahvaljujem, ministre.

Možda će biti samo od koristi. Utoliko sam uvažila vašu sugestiju da govorim prva. Ja nisam imala namjeru značajnije diskusiju u pravcu CEFTA-e da usmjerim, ali sam inicirana bila nekim diskusijama, počev od diskusije kolege Dolića koji je pomenuo da je trgovina tako neka lijeva ekonomska djelatnost i da nije poznat nijedan primjer nijedne zemlje koja se na trgovini obogatila. Evo jednostavno ... moj poziv ne dozvoljava zaista da ...otčutim pa moram zaista reći da je već od 2000. godine, odnosno još i ranije, vrijednost svjetske trgovine premašila vrijednost svjetske proizvodnje što govori o vrijednosti trgovine i važnosti u razvoju. Evo ovdje imamo čak i prezentirano da danas vrijednost svjetske trgovine iznosi oko 60% svjetskog GDP-a, dakle, da ne ulazimo u raspravu te vrste, ali ... zaista sam imala potrebu da korigujem.

Drugo, većina diskusija ovdje je, sa izuzetkom kolege Lagumdžije, ...bila je usmjerena u pravcu kritike CEFTA-e kao da mi već imamo neke rezultate primjene CEFTA-e koji su tako katastrofalni, je li, koji su nam ovdje kao navodno prezentirani. Pa evo kolega Lagumdžija je pomenuo dobro da je CEFTA počela sa primjenom, sa nešto možda malo manje od pet mjeseci, od toga nemojte zaboraviti da su tri i po mjeseca u 2008., ovdje su najsvježiji podaci za 2007. Dakle, od tih pet mjeseci primjene, možda je jedan mjesec primjene u 2007. godini ukoliko, ukoliko, su uopšte ti podaci ovdje uključeni. I mislim da ne bi trebalo olako davati takve kvalifikacije, tim više što CEFTA 2006. i pripreme za primjenu CEFTA-e su za one koji znaju čitati ovdje šta piše, ne mislim samo u brojkama itd., pokazali sljedeće: da, prvo, zemlje CEFTA-e su nama drugi partner po važnosti, da BiH ima vrlo koncentrisanu geografsku strukturu i uvoza i izvoza, pogotovo kada je u drugom stepenu važnosti grupacija zvana CEFTA u kojoj participiramo, onda to jako puno znači i govori o važnosti CEFTA-e za BiH.

Nadalje, ja ću samo pomenuti i, recimo, robna razmjena u agroindustrijskom sektoru, kako je to ovdje pomenuto, i u tom smislu imam jedno pitanje. ... Na strani uvoza je zabilježila rast od 14,6 dok je bh. izvoz isti zabilježio rast od 24,5. A evo ja sad pitam, u procentima, je li, ja sad pitam: Zašto mi ovdje imamo zasebno agrosektor? Odnosno, zašto ne pored agrosektora, zašto nemamo, recimo, kompjutersku opremu, informacionu, odnosno sve za primjenu što je moguće prije društva, recimo, Informacionog društva ili ... savremenih tehnologija, i u tom pravcu da li možemo možda CEFTA-u eventualno još malo više koristiti, uz puno, naravno, uvažavanje agrosektora.

Ja sam mislila da će kolega Lijanović nešto reći o tome, jer on malo više na terenu ...nekim vrsta industrija, dakle mi stalno potenciramo agrosektor, misleći na klasičnu poljoprivredu, a šta nam je sa vezanim industrijama i višim fazama prerade. Pa nećemo valjda se vraćati u neku prvobitnu zajednicu da govorimo samo u onom ogoljenom smislu o primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Ja sam ovdje, čitajući između ostalog i ove podatke, iskreno da kažem, bila i zatečena da je struktura našeg deficita pokazala najveće učešće u deficitu tri grupe proizvoda, i to: mineralna goriva i proizvodi 18,5, aparati itd. 11 koma nešto, osim šinskih vozila sva ostala vozila 11,5. Ja ovdje ne vidim pravi dizel, kolega Mehmedoviću, pa ne znam zašto

bismo mi to oslobađali dizel za poljoprivredu od akciza, možda nam je preče da oslobodimo nešto drugo, odnosno omogućimo neku vrstu olakšice što je mnogo važnije za poljoprivrednu proizvodnju, jer ja ovdje ne vidim pravi dizel. I evo zaista inicirana malo i ovim prijedlozima zaključaka koje sam već imala priliku ranije da pročitam u ...jednom osvrtu Udruženja poljoprivrednika i njihovim sugestijama, ali evo, pošto će oficijelno ovo biti na izjašnjanju, zaista ne mogu a da se ne čudim da, recimo, mi već s punim pravom zaista ovdje stoji osposobljavanja, recimo, laboratorija koje mi imamo, pa onda osposobljavanje hitno Ureda za veterinarstvo koji funkcioniše od 2001. godine, Agencija za obilježavanje životinja koja već postoji nekoliko godina čiji je praktično direktor donedavni direktor postao sad novi direktor Ureda za veterinarstvo. Dakle, osposobljavanje institucija. Pa se ja pitam: Dokad ćemo mi zaista našim zaključcima osposobljavati državne institucije koje su već davno trebale da prohodaju? Dakle, da budu đaci, uz puno uvažavanje svega ovoga što ste vi predložili. Ali je govorim samo šta to znači za jačanje kapaciteta, institucionalnih kapaciteta u BiH, i mislim da bismo time možda trebali da se pozabavimo.

Ja bih samo, inicirana zaista i nekim diskusijama i danas i u vrijeme kada smo raspravljali o CEFTA-i povodom ratifikacije sporazuma, zamolila resorno ministarstvo da kad bude, odnosno Vijeće ministara da kada budu pravili prvu kvantifikaciju efekata od CEFTA-e da paralelno sa takvom kvantifikacijom naprave jednu kratku elaboraciju: Šta bi bilo da nismo pristupili CEFTA-i, a da su svi ostali putovali naravno svojim putovanjem u CEFTA-u? Odnosno, koliku bismo cijenu platili ostajanja izvan svega toga, računajući na ovu našu brzinu da osam godina osposobljavamo institucije, i ... možda da se osposobimo još jedno desetak godina, pa da tek onda uđemo u CEFTA-u, ako uopšte tada CEFTA bude i postojala.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Dolić: replika. Izvolite.

RIFAT DOLIĆ:

... Hadžiahmetović malo iskrivila moju diskusiju. Ja sam rekao da ne poznajem niti jednu zemlju koja se obogatila samo na trgovini, bez jake tehnologije i domaće proizvodnje a ako ona zna ja bih volio da mi kaže. ... Meni ne treba pouka profesorice Hadžiahmetović oko trenda učešća trgovine u GDP-u. Ako ništa drugo, to ... uporno pratim i to bar znam pratiti.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više replika. Uvaženi ministar Puhalac. Izvolite.

SLOBODAN PUHALAC:

Gospodine predsjedniče, gospodo poslanici, ja ću početi sa suprotstavljanjem Komisiji. Mi smo zaključak Doma naroda dobili koncem novembra mjeseca, a ovaj program smo predali u januaru, znači nismo zakasnili samo za relaksaciju. Inače, i da počnem od zadnje diskusije. Agrar

je izbio na prvo mjesto sticajem okolnosti, čiji ste i vi svjedoci. Zaslužno ili ne zaslužno, od njega direktno ili indirektno ipak živi oko 50% stanovništva BiH, a da ne kažemo da je vjerovatno i zaslugom ovdje prisutnih zastupnika i njihov problem i problem one oblasti koje oni zastupaju izašao na prvo mjesto.

Ja ću početi od gospodina Dolića, njegovih pitanja. Deficit nije specifičnost samo naša. Deficit je specifičnost i našeg okruženja. Srbija ima 11 milijardi deficita na 33 milijarde spoljnotrgovinske razmjene. Hrvatska ima 15 na 39. Jedna moćna 17. ekonomska sila Turska ima 60 milijardi spoljnotrgovinskog deficita dolara, ovi su naši u KM. Znači, deficit je evidentan. Vrijeme koje nam je prošlo od CEFTA-e je vrijeme porasta cijena energije i hrane. To je jedan šok koji i mnogo jači i stabilniji nisu tako lako mogli preboliti.

I da otvorimo ovdje pravu istinu i pravu temu. CEFTA nije u ovom trenutku donijela nikakve negativne efekte. Ratifikovana je 23. novembra, a još danas mi nelegalno koristimo zaštitne mjere za poljoprivredu koje ne bi smjeli koristiti. Znači, ne ništa drugo se nije promijenilo, osim što su stvorene šanse da se kroz dijagonalnu kumulaciju porijekla industrija na neki način dovela u povoljniji položaj, tu imamo neke pozitivne primjerke, recimo, kod proizvođača ovih koji koriste polisterene i to drugo. Znači, oni su već osjetili efekte CEFTA-e na nekin način. A inače nama je područje CEFTA-e pokriveno sa dva najveća naša partnera Srbijom i Hrvatskom, koji čine 90%. Ostali su Albanija, UNMIK, Makedonija, Moldavija i Crna Gora. To je simbolična razmjena i nema govora da se nešto bitno promijenilo. Što ovo govorim? Bilateralne sporazume koji su ovo utvrdili smo naslijedili. CEFTA-u smo ispregovarano naslijedili. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, a ja se nadam da će biti nekih pozitivnih vijesti ovdje i boljeg raspoloženja, smo takođe ispregovarano naslijedili. Sva tri sporazuma su carinske koncesije, i to je cijena našeg ulaska u Evropu. Svi ti sporazumi koštaju nešto, a to što košta to znači snižava i carine, otvara i tržište, ali češ dobiti efekat nekakav da izađeš. Ako smatramo da se domaća proizvodnja može zaštititi nametima i taksama, ne može. Samo subvencijama i ulaganjima. A poljoprivreda je toliko deficitarna u ulaganjima da nam ni evropski fondovi, ako im budemo brzo prilazili, neće tako lako pomoći. Znači, toga moramo biti svjesni i šta se dešava. Ako se večeras čuje radosna vijest, ipak je radosna: mi za mjesec dana imamo na snazi Sporazum o slobodnoj trgovini sa EU i počinju koncesije. Toga trebate biti svjesni, nekima će te koncesije možda dobro i doći, znam ovoga gospodina koji je bio na čelu svega onoga što smo imali prije ... kao prepreku za CEFTA-u, mislim da će njemu pomoći. Pomoći će i nekima drugima, ali će biti novo otrežnjenje za nas. Znači, ljubav ima cijenu, ja bih samo htio to da se zna, i moj istup je ovdje prvenstveno motivisan: bilateralni sporazumi, uvod u CEFTA-u, CEFTA ispregovarana, sramota je bila da država to ne ratifikuje. CEFTA nam je ogledni primjerak za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, a prva mjera koja stupa na snagu za 30 dana od dana potpisivanja je Ugovor o slobodnoj trgovini sa EZ.

Ja kod sebe ovdje imam pismo gospodina Kurkulasa, kad je bio pritisak da se domaćoj proizvodnji kroz uvoz repromaterijala i opreme omogući neki povoljniji položaj, kad je taj bio pritisak, mi smo od ovih 74, gospodine Bešlagiću, povećali prijedlog na 124 miliona carinskih koncesija, znači za našu domaću proizvodnju. I dobili smo pismo od gospodina Kurkulasa, kaže: Gospodo, ne smijete vi to toliko snižavati, vi ipak morate te efekte pozitivne dati EU, ali ne i ostalim partnerima koji sa vama rade. Premda mi imamo svega, ja mislim oko 15% razmjene sa ostatkom svijeta.

Što se tiče primjedbi gospodina Mehmedovića, one odmah idu na agrar i što se tiče agrara on je velika boljka BiH i tu nema brzih rješenja, ima dugih ulaganja i razdvajanja ruralnog i komercijalnog poslovanja u agraru. To će isto biti jedan bolan proces i neće proći bez vas i bez vaših odluka.

Kad se govori o registracijama gazdinstava, onda će se evidentirati robni proizvođači i vjerovatno će biti njima pristupniji fondovi i finansiranje i sve ostalo, a ruralni će biti naša obaveza da ih kroz socijalne mjere i kroz drugo pomognemo da na neki način i kroz izgradnju infrastrukture dovedemo u povoljniji položaj.

Ja ću ići dalje. Što se tiče gospodina Lijanovića, on je rekao da Vijeće ministara i stvarno nema velike nadležnosti. Ja mogu se pozvati na gospodina Sadovića koji je isto govorio o svom ozbiljnom Ministarstvu sigurnosti i rekao ono što jeste. Naša uloga je u mnogo čemu koordinirajuća i mi se trudimo. Na neki način, ja bih volio da je to zapaženo, da smo ipak nekim našim naporima ipak skoro udvostručili izdvajanje za podsticaj u poljoprivredi u entitetima. Da imamo stalne kontakte i stalnu saradnju, da je se ovdje i u ovoj proceduri stvorio niz agencija i instituta koji djeluju kao nezavisne upravne organizacije čija funkcionalna povezanost je ipak predmet nečeg dubljeg što se mora ostvariti. Nije nadležnost ministarstva niti Vijeća ministara da može uhvatiti nekoga za ruku, ali je sigurno da ta koordinacija je predmet nečega čega se moramo dohvatiti u dogledno vrijeme. S tim u vezi, mi smo i počeli sa poljoprivredom. Mi smo na neki način bili inicijatori i koordinatori da se potpiše ugovor sa Svjetskom bankom i donatorima koji je vrijednosti negdje oko 50 miliona maraka za opremanje laboratorija za sigurnost hrane, za Kancelariju za veterinarstvo i za Upravu za zaštitu zdravlja bilja. Vi znate koji su mehanizmi koji vas usporavaju u djelovanjima i nas. Ja ovdje, evo dvije sedmice i 48 sati, ... čekam da dođem na red, to znači da i u mnogo čemu drugom kod nas je vrijeme limit i kod nas je vrijeme nešto što teče, a ne možemo ga nikako uzeti kao ograničavajući faktor.

Što se tiče gospodina Novakovića (zaštita domaće proizvodnje ?) – samo kroz subvencije, samo kroz subvencije i osposobljavanje domaćih institucija. Naše domaće kontrolne institucije, a vi znate da veterinarska kontrola državna drži samo granicu i ulaz, da sve ostalo je u entitetskim inspekcijama i ta tijela imaju relativno dobru koordinaciju, ali se moraju dobro osposobiti i na razne načine usaglasiti da omogućite način kontrole isti onakav kakav mi imamo kad izvozimo preko granice.

Ja ću napomenuti pitanje gospodina Jukića koji je isto govorio, mjere po nadležnostima od Predstavničkog doma i odnos sa nižih razina, a što se tiče carinske tarife, mi smo u najboljoj mjeri i namjeri predložili olakšice za opremu i repromaterijal, al' sam vas upozorio na pismo i stav Evropske komisije koji je takav kao što sam i rekao. A ono što se tiče ekonomije bosanskohercegovačke, vi znate šta je nama bolna tačka. To je nizak stepen prerade. U deset artikala izvoznih, mi imamo faktički poluproizvode ili proizvode niske obrade ili električnu energiju. Mi smo nekada imali, znate kakav drveni kompleks, drvnoprerađivački, namjensku proizvodnju, investicione oblike djelovanja kroz Energoinvest, Unioninvest, Unionizgradnju itd. čega više nema. Teško je sada nadomjestiti prerađivačku industriju iz onoga što je ostalo od tih gigantata ili što je ostalo od tih sistema. Dok to ne uradimo, to sigurno nije nešto što se može uraditi preko noći. Znači, po meni, struktura privrede BiH je takva da nam treba puno toga da prevladamo sve ono negativno što ona nosi. Što se tiče poljoprivrede, mi nemamo ni Slavoniju, nemamo ni Vojvodinu, mi nemamo ni firmi, imamo „Lijanovića“ od 15 godina iskustva, a s druge strane „Gavrilović“ od 150 ili jedan kombinat iz Srbije ili itd. koji su takođe 100 godina,

150 godina itd. S tim se mi moramo pomiriti. Ali imamo šansu u voćarstvu, imamo u mesu, proizvodnji, imamo u voću i u povrću, a tu nas čeka nešto što mnogi od nas nisu toga ni svjesni, a to je uređenje zemljišta, regulisanje i druge od zakonske pa do tehničke regulative koja bi to obezbijedila.

Ja ću još samo napomenuti gospodinu Bešlagiću da su atomski reaktori carinska nomenklatura i tako stoji na zaglavlju, inače mislim da ... stvarno dovode u zabunu, ali budite sigurni da smo samo prepisali, a nismo sve. E, što se tiče. Molim?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, samo malo.

SLOBODAN PUHALAC:

Ja moram ovo reći, ovo mi je rijetka prilika, i gospodinu Lagumdžiji: nismo nesprenni za CEFTA-u, drugačije ne može. Šta smo dosad uradili, uradili smo, predložili smo ono što smo mogli. Slažem se s vašim predlozima, treba analizirati, unapređivati i što se tiče *Ministarstva za poljoprivredu*, ja radim tamo gdje to najbolje osjećam i nemojte samo poljoprivredu, imate i niz toga drugoga. Kada će političkog dogovora i kada će promjena biti, ja to stvarno ne mogu reći, to vi bolje znate.

Poslanici Hadžiahmetović hvala za preporuke i za podršku. Kvantifikacije kad budu moguće ali i pozitivne i negativne, a ja mislim da će biti pozitivne.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se, ministre.

Ako otvorimo sad seriju replika, imaćemo veliki problem. Ja mislim da smo sada sve rekli što se imalo reći. I on je odgovorio samo na pitanja.

Ja se zahvaljujem poslanicima. Zatvaramo raspravu i idemo na 27. tačku:

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Predsjedavajući Savjeta ministara gospodin Špirić. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, uvaženi gosti, ja mislim da je ovo vrijeme kada se mora, i inače vrijeme, kada se mora otvarati šansa i perspektiva. Ja naprosto ne mogu da shvatim da mi ne želimo to, ne želimo da vjerujemo u mogućnost ove zemlje. To naprosto nije dobro. Ja mislim da ćemo mi, do te mjere, evropsku ideju obezvrijediti kod građana da što god uradimo neće biti dovoljno. Zato vas molim da to ne činimo. Dakle, evropska ideja, ideja članstvo u NATO paktu, CEFTA-i, nemaju alternative.

Postoje zemlje koje su vodile otvorenu ekonomiju, liberalizovanu ekonomiju, koje nisu bile ni slične BiH, koje danas imaju uspješnu ekonomiju. Zašto ne damo šansu, zašto sumnjate u dobre namjere i mjere Savjeta ministara. Mi prihvatamo i sve dobre druge mjere. Pa dajte da jednom otvorimo perspektivu ovoj zemlji. Nemoguće je da zemlja postigne stabilnu stopu ekonomskog rasta, realnu u 2005., 2006., 2007. od 6%, a da se ne vodi baš nikakva briga. Nemoguće! Slušao sam, čitao sam skoro jednu analizu gdje se kaže: ta realna stopa od 6% ili 9% industrijske proizvodnje može i bez vlada ali poručujemo građanima da na izborima odlučuju koga će izabrati. Ako može bez vlada, izbori su besciljna stvar.

Ali ja vas molim, dakle, dajte da podržimo mjere, mjere Vijeća ministara. Moramo jednom vjerovati ovo o čemu je pričao ministar. Nemamo alternative. Moramo da kažemo da pet mjeseci poslije ratifikacije nismo u primjeni CEFTA-e, dakle nismo u apsolutnoj primjeni CEFTA-e.

Druga stvar. Ne mogu se kompanije bosanskohercegovačke, koje su naučile na tržište od 4,5 miliona, spasiti ovdje raspravama, moraju se naučiti na tržište od 120 miliona. Neke će propasti. Mogu se poslanici boriti koliko god hoće. One koje uspiju da se bore na tržištu, liberalizovane će biti kompanije od ugleda za BiH. Ja vas molim da vjerujete ono što Vijeće ministara može i resorno ministarstvo da čini. Ali nemojte da svaku ideju koja je pomak ka Evropi i NATO-u dodatno obezvređujemo raspravama. Recite, ja vas molim, recite konkretnu mjeru, za koju vi mislite da Ustavom pripada BiH, koju Vijeće ministara nije predložilo. Dajte, recite koja je? Ako ministar kaže da smo u razgovorima, dakle podsticaje pomjerali za 100% u entitetima, to je proces, proces. Nećemo dostići zemlje za godinu dana. Ali, dakle proces, i zove se proces pridruživanja, ne trebam vama to pričati. Ja mislim da je sasvim logično da pravimo šestomjesečne analize, tromjesečne. Biće lomova i krivulje na ovom putu. Plaća se cijena integracija. Da bi se uživale blagodeti tržišta od 120 miliona ili 300 miliona, mora se platiti cijena.

Ako neko ima formulu za besplatnu ulaznicu, nek mi kaže, ali ja vas molim, ako je nevladin sektor ove zemlje zamolio Parlament i Vijeće ministara i sve institucije vlasti da ne zatvore vrata evropske perspektive ove zemlje, dajte da to ne činimo. I nemojte da svaki put, kad raspravljamo o evropskim projektima, građanima kažemo da je to bezvezno, da je to gubljenje vremena, da je vlast neodgovorna. Nije to dobra poruka. Recite nam šta je Vijeće ministara moglo da uradi, a nije uradilo. Šta ... od mjera na raspolaganju Vijeće ministara nije učinilo? Ja vas molim, dakle molim vas, imaćete priliku, shvatam ja muku i vašu i našu, dakle ovdje moramo da kažemo da je ovo proces i da ovo nije igra za jednu kompaniju, za dvije kompanije. Ja mislim da je kolega Lijanović dobro govorio. Vijeće ministara je radilo na mjerama koje mu stoje na raspolaganju. Razgovaralo sa vladama entiteta. Ja vas molim, dajte pustite proces da traje pola godine. Tražite analizu, dobićete analizu. Ali isto tako zauzmite se kao Parlament, obavezite Vijeće ministara da primijeni CEFTA-u. Biće negativnih efekata, biće, ali moramo primijeniti sporazume i time postajemo ozbiljni partneri, posebno kredibilni kad plaćamo cijenu. Šta znači primjenjivati Sporazum o slobodnoj trgovini šest mjeseci, a ratifikovati CEFTA-u? Dakle, moramo ... ali ja vas molim podržite ove mjere. Pravićemo analize, otvorite perspektivu ovoj zemlji, promijenite Vijeće ministara. Otvorite perspektivu ovoj zemlji i smijenite Vijeće ministara. Recite šta od mjera nismo naveli u ovom dokumentu?

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da – svaka čast Savjetu ministara – ali ja sam ovdje predsjedavajući Predstavničkog doma i poslanik je zadnji koji će reći svoju riječ.

Uvaženi poslanik Lijanović je imao repliku. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Ja sam samo htio jedan ispravak, ispravak netočnog navoda a vezano za tvrtku Lijanović. Ministar je spomenuo 15 godina, 25 je tradicija i ništa drugo.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ako nema više prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 27. tačku dnevnog reda:

Ad. 27. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:

- a) **„eSEE“ Agenda plus za razvoj informacionog društva u Jugoistočnoj Evropi – SEE 2007.-2011.**
- b) **Sporazum između država članica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga, Dodatnog protokola uz Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga i Daljnjeg dodatnog protokola uz Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga.**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Komisija za spoljne poslove je zasjedala 1. aprila i dostavila pozitivno mišljenje o ovim sporazumima. Objedinićemo obje rasprave.

Otvaram raspravu. Izvolite.

Ako se niko ne javlja, zaključujem raspravu.

Poslanici u 19,30 ovdje na izjašnjavanje o dnevnom redu.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Gospodo poslanici, molim vas da zauzmete svoja mjesta, da budete skoncentrisani. Imamo ... mnogo tačaka dnevnog reda o kojima smo završili raspravu i ima mnogo zaključaka, amandmana, trebamo se skoncentrisati da znamo o čemu glasamo.

Prva tačka: **zapisnici su bili sa 23., 24. i 25. sjednice.**

S obzirom da nije bilo primjedbi na zapisnike sa ovih sjednica, ja predlažem Domu da zajedno glasamo o svim zapisnicima.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 42, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ nije bilo.

Usvojili smo zapisnike sa ove tri sjednice.

Prelazimo na treću tačku dnevnog reda.

Za sve ove tačke dnevnog reda, **uvaženi poslanik Lijanović je predložio jedan zaključak koji glasi:**

Ukoliko se na 26. sjednici Zastupničkog doma ne usvoji Prijedlog zakona o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH i Prijedlog zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za potporu policijskih struktura, donosi se Odluka o održavanju prijevremenih općih izbora 5.10.2008. godine, zajedno sa održavanjem općinskih izbora u BiH.

Zadužuje se Ustavnopravna komisija da pripremi sve potrebno za usvajanje na ovom domu radi provedbe ovog zaključka.

I traži uvaženi poslanik Lijanović da prije ovih zakona se izjasnimo o njegovom zaključku, shodno članu 76. stav (2). Ja sam unaprijed upozorio šta će se desiti u slučaju ovakvog izglasavanja zaključka i predsjedavajući Ustavnopravne komisije, međutim, s obzirom na nesavršenost našeg poslovnika koji treba da riješi ovo stanje, ja taj zaključak moram da stavim na glasanje.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete da glasate sad!

„Za“ devet, „protiv“ 27, „suzdržanih“ tri.

Ovaj zaključak nije dobio opštu većinu.

Prelazimo na treću tačku, znači glasanje o **Zahtjevu za hitni postupak**. Ako se Zahtjev usvoji, glasa se o zakonu, ako se ne usvoji, glasanje se vrši o proceduri po članu 126.

Molim poslanike da se pripreme za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 21, „protiv“ 19, „suzdržanih“ dva, sa dovoljnom entitetskom većinom: usvojili smo Zahtjev.

Otvaram raspravu o Zahtjevu, odnosno o Prijedlogu zakonu.

Uvažena poslanica Azra Hadžiahmetović kao predlagač ima riječ. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, članovi Vijeća ministara, ako postoji iko a da ne zna, da podsjetim: tri predlagača zakona koji su u parlamentarnoj proceduri postigli su dogovor oko jedinstvenog teksta, i u tom smislu, ja, kao ovlašteni predlagač prva dva zakona, povlačim svoje prijedloge.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Samo moramo ići tačku po tačku. Zaključujem raspravu jer nemamo o čemu raspravljati, povučen je Zahtjev.

Prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda. Moramo da glasamo o **Zahtjevu poslanice Azre Hadžiahmetović da se razmatra ovaj zakon po hitnoj proceduri**

Molim vas da pripremite se za glasanje.

Možete da glasate sad!

„Za“ 20, „protiv“ 18, „suzdržanih“ tri.

Konstatujem da smo usvojili Zahtjev.

Otvaram raspravu. S obzirom da je uvažena poslanica Hadžiahmetović povukla Zahtjev, Prijedlog zakona, nemamo o čemu raspravljati.

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda. Glasamo o **Zahtjevu poslanika Drage Kalabića za razmatranje zakona**

Molim vas da se pripremite.

Možete glasati sad!

„Za“ 21, „protiv“ 19, „suzdržanih“ dva, sa dovoljnom entitetskom većinom: konstatujem da smo usvojili Zahtjev.

Otvaram raspravu o ovom zakonu.

Uvaženi poslanik Kalabić. Izvolite, kao predlagač.

DRAGO KALABIĆ:

Uvaženi predsjedavajući,

s obzirom da je ovdje svima sve poznato, i s obzirom da će večeras biti raznih povlačenja, ja povlačim iz procedure ova dva prijedloga zakona.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Zaključujemo raspravu.

Prelazimo na šestu tačku: **Zahtjev poslanika Drage Kalabića za Prijedlog zakona o Direkciji**

Molim vas glasamo o Zahtjevu.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

„Za“ 21, „protiv“ 19, „suzdržanih“ dva, sa dovoljnom entitetskom većinom: konstatujem da smo usvojili Zahtjev.

S obzirom da predlagač povlači zakon, nemamo o čemu raspravljati.

Prelazimo na sedmu tačku dnevnog reda: **Zahtjev poslanika Nike Lozančića za Prijedlog zakona o nezavisnim i nadzornim tijelima**

Glasamo o Zahtjevu.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 21, „protiv“ 19, „suzdržanih“ dva, sa dovoljnom entitetskom većinom: Zahtjev smo usvojili.

Otvaramo raspravu o zakonu.

Prvi zamjenik predsjedavajućeg uvaženi poslanik Niko Lozančić. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Kako je moj prijedlog bio usmjeren u pravcu traženja kompromisnog rješenja, kako smo ga i postigli, kompromisno rješenje, ja povlačim prijedlog ovog zakona i isto obrazloženje i za naredni zakon, da ponovo ne izlazim.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Zaključujem raspravu.

Prelazimo na osmu tačku dnevnog reda: **Zahtjev poslanika Nike Lozančića za razmatranje Prijedloga zakona o Direkciji**. Molim vas glasamo o Zahtjevu.

Pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 21, „protiv“ 19, „suzdržanih“ dva, dovoljna entitetska većina: konstatujem da smo usvojili Zahtjev.

Raspravu zatvaramo, s obzirom da je predlagač povukao Prijedlog zakona.

Prelazimo na devetu tačku dnevnog reda. S obzirom na veliki broj amandmana i obavještenje koje je radna grupa prosljedila Parlamentu, vidjeli ste da nismo mogli da nađemo kompromisno rješenje. Ne preostaje nam ništa nego da glasamo amandman po amandman, pri čemu bih molio sve one koji mogu da pomognu time što će povući svoje amandmane.

Prvi amandman, amandman uvaženog poslanika **Momčila Novakovića, Amandman I na Amandman VII Ustavopravne komisije**. Znao o kojem se radi amandmanu.

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete da glasate sad.
„Za“ 12, „protiv“ 21, „suzdržanih“ šest.
Ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu.

Ja sve svoje amandmane povlačim.

Idemo dalje. **Uvaženi poslanik Džaferović: Amandman I**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 19, „protiv“ 11, „suzdržanih“ devet. Nedovoljna entitetska većina.

Nemamo saglasnost u Kolegijumu. Prelazimo na drugi krug glasanja. Glasaju svi, računaju se glasovi „protiv“.

Molim vas da se pripremite za glasanje, drugi krug glasanja.
Možete glasati sad!
„Za“ 21, „protiv“ 11, „suzdržanih“ devet, iz RS ima više od 10 „protiv“.
Konstatujemo da ovaj amandman nije usvojen.

Idemo dalje. **Uvaženi poslanik Belkić: Amandman II**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 22, „protiv“ 12, „suzdržanih“ sedam.
Nedovoljna entitetska većina.

S obzirom da nema saglasnost u Kolegijumu, pozivam Dom da idemo u drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 22, „protiv“ 12, „suzdržanih“ sedam.
Amandman nije dobio podršku.

Momčilo Novaković amandmane na Prijedlog zakona: ima ukupno šest amandmana, sedam. Povlačite svoje amandmane? Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik **Sadik Ahmetović** i uvaženi poslanik **Remzija Kadrić: Amandman II**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 22, „protiv“ 11, „suzdržanih“ šest.
Nedovoljna entitetska većina.

Idemo u drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 21, „protiv“ 11, „suzdržanih“ osam.
„Protiv“ iz RS više od 10; ovaj amandman nije dobio većinu.

Uvaženi poslanik **Sadik Ahmetović** je imao svoj amandman.

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 24, „protiv“ 10, „suzdržanih“ sedam.
Nedovoljna entitetska većina.

Prelazimo na drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 25, „protiv“ 10, „suzdržanih“ pet.
Ovaj amandman nije dobio većinu.

Imamo još jedan **amandman Sadika Ahmetovića, odnosi se na član 18. Prijedloga zakona**, to je bilo sad.

BRANKA TODOROVIĆ:

Ovo je bilo uopšteno, to je ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro, molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 23, „protiv“ 11, „suzdržanih“ sedam.
Nedovoljna entitetska većina.

Prelazimo na drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 25, „protiv“ 11, „suzdržanih“ pet; nedovoljna, odnosno 11 „protiv“ iz RS.

Ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu.

Prelazimo dalje. Imamo **Amandman uvaženog poslanika Jerke Ivankovića na član 16.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 37, „protiv“ jedan, „suzdržan“ jedan.

Ovaj amandman je dobio veliku podršku.

Klub poslanika SNSD-a: član 60. Prijedloga zakona se briše.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ devet, „protiv“ 20, „suzdržanih“ osam.

Ovaj amandman nije dobio podršku.

Mi više u Stručnoj službi nemamo amandmana. Da li ima neko možda? Nema ih više.

Sad glasamo o **Prijedlogu zakona koji je predložila Interresorna grupa** sa usvojenim amandmanima i sa Izvještajem Ustavopravne komisije, koji je sastavni dio zakona.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete da glasate sad!

„Za“ 23, „protiv“ 16, „suzdržanih“ tri.

Nedovoljna entitetska većina.

U Kolegijumu nemamo saglasnosti, prelazimo na drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 25, 16 „protiv“, „suzdržan“ jedan; 11 iz RS; ovaj zakon nije dobio podršku.

Prelazimo na 10. tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (drugo čitanje)**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 36, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ četiri.

Dovoljna entitetska većina. Ovaj zakon smo usvojili.

Prelazimo na 11. tačku: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Službi za poslove sa strancima (drugo čitanje)**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 36, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ četiri, sa dovoljnom entitetskom većinom, konstatujem da smo ovaj zakon usvojili.

Prelazimo na 12. tačku dnevnog reda: **Prijedlog kodeksa ponašanja poslanika**

Imamo Izvještaj naše komisije koja nam predlaže da ovaj dom produži rok za ulaganje amandmana i da se usaglasi ovaj zakon sa Zakonom o sukobu interesa koji je sljedeći na glasanju. Molim vas da glasamo o prijedlogu i zaključka naše komisije.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 41, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ nije bilo, dovoljna entitetska većina.

Praktično su svi glasali.

Da li odgovara da to bude do kraja mjeseca? Ja mislim da je do kraja mjeseca sasvim dovoljno vremena da se to usaglasi.

Zahvaljujem.

Prelazimo na 13. tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa**. Predlagač je Interresorna radna grupa. U prvom čitanju je ovaj zakon.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 32, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ osam, sa dovoljnom entitetskom većinom, usvojili smo ovaj zakon u prvom čitanju.

Imamo sad još dvije stvari da stavimo na glasanje. **Jedna je inicijative koje su predložili članovi Interresorne radne grupe.**

Molim vas da se pripreмимо za glasanje. Glasamo o inicijativama.

Možete glasati sad!

„Za“ 28, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ 10, sa dovoljnom entitetskom većinom, konstatujem da smo ove inicijative podržali.

I sad glasamo za **Izvještaj Interresorne radne grupe**, uz odluku koju je potrebno donijeti u ovom domu da se nastavi raditi na ovom zakonu i da se donese novi zakon, pri čemu bih ja dao sebi slobodu da predložim da taj datum bude do 1.10.2008. godine, ako je prihvatljiv datum.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 35, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ šest, sa dovoljnom entitetskom većinom, usvojili smo ovaj izvještaj sa odlukom.

Prelazimo na 14. tačku dnevnog reda: **Predlog zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima (prvo čitanje)**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 37, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ četiri, sa dovoljnom entitetskom većinom, usvojili smo ovaj zakon.

Prelazimo na 15. tačku dnevnog reda: **Predlog zakona o platama i naknadama u institucijama (prvo čitanje)**

Imamo tri zaključka pri čemu uvaženi poslanik Lagumdžija je predložio zaključak, uvaženi poslanik Ivanković i zaključak SDA koji ima smisla da se glasa o njemu nakon izjašnjavanja o zakonu, a ova dva zaključka ćemo glasati prije izjašnjavanja o zakonu.

Prvo stavljamo: **Zaključak uvaženog poslanika Lagumdžije** na glasanje.

Znači:

Povodom Prijedloga zakona o plaćama i naknadama zaposlenih u institucijama BiH, Predstavnički dom donosi ... zaključak da se rasprava i aktivnosti na usvajanju Zakona o dužnostima i pravima članova Parlamentarne skupštine BiH neće voditi dok BiH ne dobije status kandidata za EU ili dok se ne donese novi ustav BiH.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ osam, „protiv“ 31, „suzdržanih“ tri.

Ovaj zaključak nije dobio većinu.

Idemo na: **Zaključak uvaženog poslanika Lijanovića**

Ima li potrebe da ga pročitam?

Zadužuje se Povjerenstvo za financije i proračun da izradi formulu kojom će se vezivati plate zastupnika za ostvarene rezultate u području vanjskotrgovinskog deficita. Kao primjer, za svako smanjenje deficita za 1%, povećanje plaće zastupnika od 10% do maksimalnih 200%, i za svako povećanje deficita za 1%, smanjenje plaće zastupnika za 5% do maksimalno 90%.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ tri, „protiv“ 32, „suzdržanih“ pet.

Ovaj zaključak nije prošao.

Sada glasamo o **Prijedlogu zakona o platama**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 30, „protiv“ sedam, „suzdržanih“ jedan.

Sa dovoljnom entitetskom većinom, molim vas da se malo slušamo, ovaj zakon je dobio većinu.

Idemo na: **Zaključak SDA**. Ima li potrebe da čitam ovaj zaključak?

1. *Zadužuje se Komisija za finansije i budžet i Ministarstvo finansija da izvrše detaljnu analizu predloženih platnih razreda i koeficijenata u članovima 8., 9., 10., 12., 13., 14., 16. i 17., imajući u vidu socijalno stanje u bh. društvu, predlože nove koeficijente koji će održavati realniji i pravičniji odnos visine plaća u institucijama BiH.*
2. *Zadužuje se Komisija za finansije i budžet da se u amandmanskoj fazi iz Zakona o plaćama i naknadama uposlenih u institucijama BiH izuzmu plaće i naknade sudija, tužilaca i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosudnim institucijama koje treba urediti posebnim zakonom.*

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 16, „protiv“ 14, „suzdržanih“ 11.
Nedovoljna entitetska većina.

S obzirom da nemamo saglasnost u Kolegiju povodom ovog zaključka, molim Parlament da se izjasnimo u drugom krugu glasanja.

Možete glasati sad!
„Za“ 17, „protiv“ 18, „suzdržanih“ šest.
Nema opštu većinu. Ovaj zaključak nije prošao.

Prelazimo na 16. tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o jedinstvenom matičnom broju**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 37, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ tri.
Konstatujem, sa dovoljnom entitetskom većinom, da smo usvojili ovaj zakon.

Prelazimo na 17. tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine (prvo čitanje)**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 36, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ četiri.
Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon.

Prelazimo na 18. tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine (prvo čitanje)**

Molim vas da se pripremite za glasanje.
Možete glasati sad!
„Za“ 36, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ pet, sa dovoljnom entitetskom većinom: usvojili smo ovaj zakon.

Prelazimo na 19. tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o Fiskalnom vijeću BiH**, uz zaključak naše Komisije za finansije i budžet, odnosno prvo ćemo glasati o ovom zakonu, a zatim o zaključku.

Molim vas da se pripremite za glasanje o ovom zakonu.

Možete glasati sad!

„Za“ 31, „protiv“ tri, „suzdržanih“ šest; dovoljna entitetska većina: usvojili smo ovaj zakon u prvom čitanju.

Sad glasamo o **Zaključku naše komisije**.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 32, „protiv“ tri, „suzdržanih“ šest, sa dovoljnom entitetskom većinom: konstatujem da smo usvojili i ovaj zaključak.

Prelazimo na 20. tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o Agenciji za kontrolu i obezbjeđivanje prisilnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelima**

Prije toga imamo **Prijedlog zaključka SDA**:

1. *Zadužuje se Vijeće ministara da analizira usklađenost rješenja predloženih u predmetnom zakonu, te sa rješenjima i mehanizmima o kojima se ova problematika tretira u zemljama EU, i*
2. *Tek po upoznavanju Zastupničkog doma s rezultatima analize iz prethodnog zaključka, Dom će pristupiti glasanju o podršci zakona u prvom čitanju.*

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad! Glasamo o zaključku SDA.

„Za“ 22, „protiv“ 10, „suzdržanih“ 10.

Nedovoljna entitetska većina. Nemamo saglasnost u vezi sa ovim.

Prelazimo na drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 20, „protiv“ 11, „suzdržanih“ 10; iz RS 11 „protiv“.

Ovaj zaključak nije prošao.

Sad se izjašnjavamo o ovom zakonu.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 10, „protiv“ 23, „suzdržanih“ sedam.

Ovaj zakon nije dobio potrebnu većinu.

Prelazimo na 21. tačku dnevnog reda: **Predlog okvirnog zakona o srednjem stručnom obrazovanju i obuci**. Glasamo u prvom čitanju, s tim da je uvaženi poslanik Zorić tražio da se

produži amandmanska faza ali moramo prvo glasati u prvom čitanju, a onda vaš zaključak da se produži amandmanska faza.

Uvaženi poslanik Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ja odustajem od zaključka, jer bit ću protiv ovog zakona. Ne mogu amandmani popraviti ono što je štetno urađeno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 26, „protiv“ četiri, „suzdržanih“ 12, sa dovoljnom entitetskom većinom: usvojili smo ovaj zakon u prvom čitanju.

Prelazimo na 22. tačku dnevnog reda: **Izveštaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH.** Glasamo o Izveštaju Zajedničke komisije.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 31, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ osam, sa dovoljnom entitetskom većinom: usvojili smo ovaj izvještaj naše komisije.

Prelazimo na 23. tačku dnevnog reda: **Informacija o stanju bezbednosti.**

Kolegijum je razmatrao veoma sadržajnu raspravu koja se ovde održavala – možete li me pustiti da samo kažem tri rečenice, molim vas – i predlaže da ovaj Zastupnički dom, Predstavnički dom primi Informaciju k znanju i da zaduži našu nadležnu komisiju da ove zaključke ... koji se preklapaju i koji se na neki način podudaraju, a i da bi uozbiljili zaključke koje donosimo ovde u Predstavničkom domu, Kolegij predlaže da se Dom na taj način izjasni.

Ako ima nekih drugih prijedloga, izvolite, ali ovo je prijedlog Kolegijuma? Zahvaljujem.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 36, „protiv“ tri, „suzdržan“ jedan, sa dovoljnom entitetskom većinom: prihvatili smo prijedlog Kolegijuma.

Prelazimo na 24. tačku dnevnog reda: **Informacija o radu Tužilaštva BiH.** Kolegijum predlaže Predstavničkom domu da na isti način i sa ovom tačkom dnevnog reda se odnosimo.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 31, „protiv“ pet, „suzdržanih“ tri.

Konstatujem da smo istovjetno uradili kao sa prethodnom tačkom dnevnog reda.

U 25. tački dnevnog reda imamo: **Izveštaj o radu Pravobranilaštva**

Glasamo za usvajanje Izvještaja. Znači, glasamo o Izvještaju, a ne da ga primamo k znanju.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 13, „protiv“ 19, „suzdržanih“ osam.

Znači, odbijen je ovaj Izvještaj o radu Pravobranilaštva.

I uvaženi poslanik Džaferović je predlagao da s obzirom da je tu i predsjedavajući Savjeta ministara i Kolegijum da se nađe načina kako da se popune mjesta zamjenika pravobranioaca. Mi iz Kolegijuma možemo samo da obećamo da ćemo vidjeti šta je u našoj nadležnosti da nas sutra ne bi zbog toga prozivali.

Prelazimo na 26. tačku dnevnog reda: **Razmatranje Programa mjera za primjenu Sporazuma CEFTA**

U vezi sa ovim prijedlogom imali smo nekoliko zaključaka. Uvaženi poslanik Šemsudin Mehmedović je imao Zaključak i uvaženi poslanik Zlatko Lagumdžija je imao Zaključak. Imate li potrebe da pročitam ove zaključke ili znate, pošto je to bilo svježije?

Glasamo prvo o **Zaključku uvaženog poslanika Šemsudina Mehmedovića.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 22, „protiv“ 11, „suzdržanih“ sedam.

Nedovoljna entitetska većina.

U Kolegijumu nismo postigli saglasnost. Prelazimo na drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 23, „protiv“ 11, „suzdržanih“ šest; iz RS 11 „protiv“.

Ovaj zaključak nije prošao.

Uvaženi poslanik Lagumdžija, ima li mogućnosti da o vašem zaključku glasamo poslije glasanja o programu ili hoćete odmah? Molim, dobro, glasamo o **Zaključku uvaženog poslanika Lagumdžije.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 28, „protiv“ 10, „suzdržanih“ četiri, nedovoljna entitetska većina: nemamo saglasnosti.

Prelazimo na glasanje u drugom krugu.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 28, „protiv“ 11, „suzdržanih“ tri; iz RS 11 „protiv“.

Nije prošao zaključak.

I sad glasamo za: **Program mjera za primjenu Sporazuma CEFTA, sa Mišljenjem naše nadležne komisije koja je predložila i zaključke.** Znači, glasamo zajedno i o jednom i o drugom.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 29, „protiv“ jedan, „suzdržanih“ devet, sa dovoljnom entitetskom većinom: usvojili smo prijedloge.

Prelazimo na 27. tačku dnevnog reda: **Davanje saglasnosti pod a)** se prvo izjašnjavamo.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 37, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ tri, sa dovoljnom entitetskom većinom: usvojili smo, dali smo saglasnost za ratifikaciju.

I idemo na davanje saglasnosti **za ratifikaciju pod b)** današnje tačke dnevnog reda.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 34, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ pet.

Dovoljna entitetska većina, usvojili smo i to.

Time smo iscrpili dnevni red i glasanje o dnevnom redu.

Međutim, uvaženi poslanici, znači ...u Sekretarijat naše službe je došlo dva prijedloga po 127. članu Poslovnika.

Dajem pauzu 15 minuta i sljedeću sjednicu nastavljamo u 20,45.

Sjednica je završena u 20,35 sati.